

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagdíj díj:

200 holdig	10 pengő
200 " "	20 " "
300 " "	30 " "
400 " "	40 " "
500 " "	50 " "
600 " "	60 " "
700 " "	70 " "
800 " "	80 " "
900 " "	90 " "
1000 " "	100 " "
1200 " "	120 " "
1500 " "	150 " "
2000 " "	200 " "
2500 " "	250 " "
3000 " "	300 " "
4000 " "	400 " "
5000 " "	500 " "
6000 " "	600 " "
7000 " "	700 " "
8000 " "	800 " "
9000 " "	900 " "
10000 " "	1000 " "
12000 " "	1200 " "
15000 " "	1500 " "
20000 " "	2000 " "
25000 " "	2500 " "
30000 " "	3000 " "
40000 " "	4000 " "
50000 " "	5000 " "
60000 " "	6000 " "
70000 " "	7000 " "
80000 " "	8000 " "
90000 " "	9000 " "
100000 " "	10000 " "
Résztulajdonosok, szövetkezetek, vállalatok	90 " "
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

As egyesületi tanács felügyelője által
A szerkesztő és kiadói felelős:
Buday Barna főosztályos.
Szerkesztő: Rothmeyer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 351-06

Kiíratási árak:

OMGE-tagoknak:		Külföldieknek:	
Negyedévre	4 pengő	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 " "	Félévre	18 " "
Egészévre	20 " "	Egészévre	32 " "
Külföldre a fenti árak és a postaköltség			
Kiadástól csak napiár megrendezésre fogadjuk el			
Kiadástól: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Tel.: József 393-82			

TARTALOM:

- A lótenyésztési bizottság gyűlése.
- Östermelés és vajuta. (Polakovits Zsigmond.)
- Kelet felé. Tárca. (Szentiványi Károly.)
- Gazdálkodás homoktalajon. (Bilkey.)
- Lótenyésztés. (vitéz Martos Gyula.)
- Mezőgazdasági válság és zöldmezőmozgalom. I. (Dörschlag Imre.)
- Hőszerek kérdése a sertésnevelés terén. (Kokulyó József dr.)
- A háromfű rossz tulajdonságai. (Táray János.)
- Üreges falak hőszigetelése. (Grossits Gábor.)
- Kanászszámadó és gulyás. (Malcoms Gyula báró.)
- Az OMGE első traktortanfolyama.
- A tenyészállatvásárral kapcsolatos egyéb kiállítások.
- Vegyes közlemények.
- Tözsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
irodalmi és tanügyi szakosztályának
folyó évi március hó 9-én (pénteken) d. u. 5 órakor
tartandó ülésére.

Tárgy:

- A gazdasági akadémiai reformja, különös tekintettel a gyakorlati képzésre.
- A „Mezőgazdasági Főiskolák” ügye.
- Folyó ügyek.

Budapest, 1928. február 28.

Bernát István s. k.
a szakosztály-elnöke

Kedvezményes utazás a tenyészállatkiállításra.

A kereskedelemügyi miniszter ur az OMGE kérésére a március hó 22-26. napján tartandó tenyészállat-, termény- és gépkészítési és vásár megtekintésére felutazó közönség részére 50%-os kedvezményt biztosított a M. Kir. Államvasutakon és az annak kezelésében lévő helyi érdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadta a Duna-Száva-Ádria Vasútársaság (Déli Vasut) is. Engedélyezte továbbá ezt a kedvezményt a Szeged-Csanádi Egyesült Vasutak, valamint a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasut is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány kiállítását az OMGE tenyészállatkiállítás-rendező bizottságtól (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) kell kérni és a postaköltség és igazolvány ára fejében Máv. igazolványokért darabonként 1 pengőt, Déli vasuti igazolványokért darabonként 2 pengőt pénzben, vagy postabélyegben be kell adni.

Nagyon kéri a rendezőség, hogy az utazási kedvezményt igénybe venni szándékozók ezirányú óhajukat mielőbb bejelentésük, mert a késői igénylés munkatorlódást és késedelmes elintéztést okoz.

A tenyészállatkiállítás rendezőbizottsága.

A lótenyésztési bizottság gyűlése.

(1928. február 20.)

Jelen voltak: Graefl Jenő bizottsági elnök elnöklésével a földművelésügyi minisztérium képviselőjében Pósz Béla dr. h. államtitkár, a lótenyésztési főosztály főnöke, Scitavsky Aladár min. osztálytanácsos és Lorber József min. titkár, továbbá Baghy Gyula, Bosnyák Géza, Csónas László dr., Eber Ernő dr., Ebner Jenő dr., Fallner András, Floch-Reghersberg Alfréd dr. lovag, ötömsői Gerény János, Goszlony Andor, Halópy Oszkár, Harlikóts Mátysz, Jeszenszky Pál, Kun András, Nyáry Kálmán, Petracek Béla, Rapprecht Olivér, Stollár Béla, Szapáry György gróf, Széchenyi Géza gróf, Szöllösy Ödön, Szucs Albert, Törley Bálint, Tyószits Sándor, Unger Alajos dr., Vimmer Béla, Zboray Bertalan dr. bizottsági és egyesületi tagok, továbbá az OMGE tisztikara részéről Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár, Rothmeyer Imre és Rédy Gyula titkárok, Batta Pál, Heródek Sándor dr. és Dörschlag Tibor fogalmazók és Toldy Miklós gyakornok.

Távolmaradásukat kimentették: Almásy Imre gróf, Baditz Lajos, Balázsovich Ernő, Besztercey Gábor, Kemény Szilárd, Elek István dr., Kempner Ernő, Kúszler Henrik, Mazaly József, Mátyffy László, Páhl Henrik és Rhédey Lajos. Graefl Jenő elnök melegen üdvözli a megjelent bizottsági tagokat és ramutat arra, hogy egy a földművelésügyi minisztérium illetékes tényszerű, valamint az OMGE is szükségesnek tartja, hogy a melegvérű lótenyésztés helyreállítása és céludatos fejlesztése érdekében tett intézkedések után a figyelem a melegvérű lótenyésztés kérdéseire is ráterelődjék és ennek fejlesztési irányja, valamint a fejlesztés kívánatos eszközei rendszeresen megállapítottassanak. A lótenyésztési bizottság ezen a gyűlésen az ezirányban kifejtendő állami és gazdasági munkák részére kíván anyagot szolgáltatni, a melegvérű lótenyésztés állapotát és a fejlesztésére vonatkozó gazdasági kényszerítőket és javaslatokat óhajta megismertetni. Félreterés és felesleges viták elkerülése érdekében már most kiemeli, hogy a mai gyűlésnek korántsem célja a melegvérű lótenyésztés kiterjesztését propagálni és így kéri a vitából kikapcsolni a szokásos kérdést, hogy melegvérű vagy hidegvérű lovat tenyészünk-e? Számolva azzal a ténnyel, hogy az ország tekintélyes területén ma tényleg hidegvérű lovat tenyésztenek, közérdekű feladatnak tartja annak előmozdítását, hogy ezen a területen minél értékesebb és hasznosabb loanyagot állítsanak elő. Így a mai gyűlés anélkül kell, hogy képet nem is fognak az előadók határozati javaslatot benyújtani és végleges állásfoglalást provokálni. A felvetett kérdésnek minél több oldalról és minél több szempontból való megvilágítása és így a további munka részére alap és anyag nyújtása a cél. Ennek érdekében az illusztris előadók közül a bizottság minél több tagjának hozzászólását kéri.*

A hidegvérű lótenyésztés fejlesztése.

1. Sopron megyében. Rapprecht Olivér ismertette a hidegvérű lótenyésztés helyzetét Sopron megyében, kívánatosnak tartja, hogy a földművelésügyi kormány könnyebb és élénkebb mozgású belga méneknek a behozatalával és azoknak bérbeadásával, vagy fedezett állományokon való felállításával igye-

* A hidegvérű lótenyésztés terén az egyes megyékben fennálló helyzetet, hiányokat és a követendő tenyészirányra vonatkozó óhajokat ismertető előadásokat a „Köztelek” lapban teljes terjedelmükben közölni fogjuk, ezért itt csak vázlatosan ismertetjük.

kezdek a sopronmegyei gazdáknak segítségére lenni és a jelenleg rendszertelenül folytatott hidegvérű lótenyésztést helyes irányba terelni. Sopron megye éghajlati és gazdasági viszonyai között, különösen a cukorrépatermesztő gazdaságokban megvan a hidegvérű lótenyésztésnek a jogosultsága és fejlesztéséhez a megyei gazdaközönségnek messzemenő érdekei fűződnek.

2. Vas megyében. Csónas László dr. Vas vármegye hidegvérű lótenyésztését ismertette, rámutat arra, hogy ott a hidegvérű lótenyésztés egyre jobban terjed és ma már a vármegye állományának 65%-át teszi. Ezért a hidegvérű lótenyésztésnek kedvező vidéken már kár lenne a melegvérű lótenyésztést erőltetni a meggyökeresedett hidegvérű lótenyésztés visszaszorítására. A mai gazdasági és piaci kívánalmaknak szerinte is egy, a mainál könnyebb, gyorsabb mozgású, keményebb és ellenállóbb hidegvérű ló típus felel meg. Ennek a kívánalomnak a vármegye hidegvérű lótenyésztésének alapját képező pinzgauti-nóri ló nagyon jól megfelel, amely bár küllemileg nem is kifogástalan, de a munkabírás és ellenállóság tekintetében messze felülmúlja a külföldiakra behozott nehéz belga lovat. Javasolja, hogy a mai elpuhult és túlnagy testű hidegvérű loanyag megjavítására ismét térjenek vissza a nőri verhez, esetleg — tekintve az inkább belga jellegű kancaanyagot — jó leszármazású és teteményképesre is kipróbált könnyebb belga ménekkel juttasson a köztenyésztés részére a földművelésügyi kormány.

3. Zala megyében. Nyáry Kálmán előterjesztése szerint Zala vármegyeben egy a kis-, mint a nagybirtokosok is könnyebb, mozgékonyabb és élénkebb vérmérsékletű ardenai lovat kívánának tenyészteni, ami a zalamegyei talaj- és domborzati viszonyoknak inkább megfelelne, mint a jelenleg tenyésztett nehezebb belga ló. Zala megyében eddig is belga mének voltak használatban, a belga jelleg határozottan feltehetően már a zalamegyei loanyagban, ezért a megfelelő könnyebb és edzettebb belga ménekkel hamarabb lehetne eredményt elérni, mint egy újabb, esetleg percheronnal való keresztezéssel.

4. Somogy megyében. Petracek Béla Somogy vármegye hidegvérű lótenyésztésének helyzetét ismertette, a vármegye gazdaközönségének azt az egységes óhaját terjeszti elő, hogy kívánatosnak tartja a hidegvérű lótenyésztésnek a jövőben való fenntartását és annak a mai kívánalmaknak megfelelő fejlesztését percheron vérről való keresztezéssel véli előlőnek. A percheron lovakkal Somogy megyében a múltban nagyon jó tapasztalatokat szereztek, ezért javasolja, hogy a földművelésügyi kormány percheron méneknek a behozatalával és azoknak a köztenyésztésbe való kiadásával segítse elő a gyakorlati céloknak megfelelő kitaró gazdasági igazolvány kitenyészését. A köztenyésztés egységes irányítása érdekében nagy súlyt vet a hidegvérű fedezett állományok felállítására.

5. Baranya megyében. Tyószits Sándor rámutat arra, hogy a nehéz értékesítési viszonyok következtében Baranya megyében a hidegvérű lótenyésztés némi visszaesést mutat az utóbbi években. Szükségesnek tartaná, hogy a hidegvérű anyakancák szigorú elbírálásban és osztályozásban részesüljenek és csak a kívánatos fajtajellegnek megfelelő egyedek lehessen továbbtenyésztésre használni. Reméli, hogy a hidegvérű tenyészanyag kiméletlen megrostálása rövid időn belül eredményt biztosítana és a kisebb számú, de jómínőségű anyagnak megfelelő értékesítése is lehetővé vána.

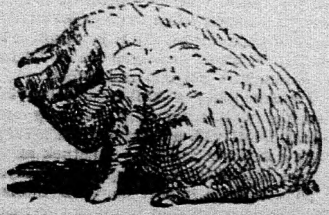
6. A hidegvérű tenyészkerületben. Stollár Béla m. kir. lótenyésztési igazgató a hidegvérű lótenyésztés helyzetét ismerteti a jelenlegi hidegvérű tenyészkerületben. Részletesen foglalkozik a tenyészkerülethez tartozó vármegyék hidegvérű állományának minőségével és megállapítja, hogy a legtöbb helyen minden rendszer nélkül folyik a tenyésztés és különösen a kapkodó keresztezésekkel megakadályozták az egységes jellegű loanyag kitenyészését. Egyes vármegyékben, különösen a kevésbé jómódú tenyésztők lakta vidékeken

Kőbányai bizományi sertéshizlaló-telepünk

a beállított sovány sertésekre rendkívül előnyös költséget folyósít, a takarmányt és az összes hizlalási költséget előlegezi; tavaszi beállításra bejelentéseket elfogad!

Tájékoztató iratokat, ismertetőfüzetet és bejelentőlapokat megküldi

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete sertéshizlaló-telepe
Budapest-Kőbánya, X., Szállás-utca 20-22. Telefon: József 392-14
vagy a központ: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

gyakori a méhnyá, ezért kívánatosnak tartja, hogy a földművelésügyi kormány megfelelő méneknek a rendelkezésre bocsátásával támogassa a népies lótenyésztés fejlesztését. Véleménye szerint az állami méneket központi fekvésű községeknél lehetne kiadni, amelyek a ménekért anyagi felelősséget vállalnának. Javaslatait tesz az állami bérmenek használatára vonatkozólag: azokon a helyeken pedig, ahol a hidegvérű lótenyésztés mellett melegvérű lovakat is tenyésztettek, vegyes fedezetű állományoknak a felállítását tartja szükségesnek, mert így gondolja elkerülhetőnek a nem kívánatos keresztezéseket. A hidegvérű lótenyésztés terén a jövőben követendő tenyésztési megállapításához feltétlenül szükségesnek tartja a mai kancaállományok számbavételét és osztályozását.

Graeff Jenő elnök a bizottság hevében halás köszönetet mond az előadónak a nagy gondnal és fáradsággal összeállított, értékes és szakszerű ismertetéseikért, amelyekkel gazdag anyagot szolgáltatott a hidegvérű lótenyésztés feljavítása érdekében a jövőben követendő állami és gazdasági munkához.

Plósz Béla dr. h. államtitkár, a földművelésügyi minisztérium lótenyésztési főosztályának főnöke, tájékoztatja a bizottságot, hogy a földművelésügyi kormány most vette munkába a hidegvérű kancakataszter összeállítását, amelyben a tenyésztésben levő hidegvérű kancák fajtajelleg és nünőség szerint lesznek felsorolva. Ez a hidegvérű kancakataszter értékes tájékoztatást fog nyújtani a tényleges helyzetről és biztos alapot szolgáltat majd a jövőben követendő tenyésztési megállapításához és az ennek megfelelő fajtaú megkülönböztetéséhez. Kijelentése helyezi, hogy a földművelésügyi kormány jóindulattal fogja a köztenyésztés részére juttatni, amelyeket a lehetőségek szerint jobb hazai tenyésztésekből fog beszerezni, esetleg ha szükségesnek mutatkozik, részben külföldről fog méneket behozni. A hidegvérű lótenyésztéssel foglalkozó vidékeken a kormány megfelelő feltételek mellett bérbeadná az állami méneket, amelyek bizonyos idő múlva a méntartók tulajdonába mennének át, esetleg továbbtenyésztésre az állam tőlük megváltaná. A vegyes lótenyésztést folytató helyeken a hidegvérű méneket is fedezetű állományok gondjára elhelyezni, mert így szigorú felügyelet mellett a szükségesnél és káros keresztezéseket el lehet kerülni. Részéről is hozzájárul az előadók véleményéhez, hogy a mai piaci és gazdasági viszonyoknak inkább megfelelő könnyebb és mozgékonyabb hidegvérű loanyag kitenyésztésére kellene törekedni és ezt a célt megfelelő kisebb belga mének használatával gondolja elérni. Ma már Németországban is a kisebb és formásabb hidegvérű ló előállítására törekednek és így ott megfelelő méneket lehetne beszerezni. Javaslatai, hogy a hidegvérű kancakataszter összeállítása után egyik legközelebbi bizottsági gyűlés ismét foglalkozzék ezzel a nagyfontosságú kérdéssel, amely alkalommal a tényleges helyzet ismeretében már határozatot is lehet hozni a jövőben követendő tenyésztési irányról és a fejlesztésre megfelelő eszközökre vonatkozóan.

Széchenyi Géza gróf hozzájárul a somogyvármegyei előadónak ahhoz a megállapításához, hogy az élénk és arabszerű percheron lovakkal Somogy megyében igen jó tapasztalatokat lettek. A somogyvármegyei uradalmaiban a 60-as években behozott percheron méneket nőri kancákkal keresztezték és ezeknek az utódaival indult meg a vármegyei népies hidegvérű lótenyésztés. Felhívja a figyelmet, hogy a behozott percheron lovak több jótulajdonságuk mellett szembajokra hajlamosak voltak és általában rossz ellenállóképeséget

mutattak fel, amely körülmény a percheron lótenyésztés megszüntetését vonta maga után. Véleménye szerint ma már ez az arabszerű és postakocsi előtt hosszabb utak megtételére is alkalmas percheron ló teljesen eltűnt és helyét inkább a rövidebb uton nagyobb terhek vontatására alkalmas nehezebb típus foglalta el, amely bizonyára kevésbé alkalmas már a kibővített tenyésztési cél elérésére, mint a kisebb testű belga lovak, amelyeket bizonyára jó minőségben lehet beszerezni a rajnai tenyésztésekből.

Graeff Jenő elnök a hidegvérű lótenyésztés megjavításánál is igen nagy súlyt vet az értékesítési viszonyok kedvezőbbé alakításán kívül a megfelelő kiterjedésű és jókárban lévő csikótelegek biztosítására, továbbá csikókifutók létesítésére és az istállóban való nevelés lehető mellőzésére. Felkéri a földművelésügyi kormány jelenlévő képviselőjét, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel segítse elő ilyen csikótelegek és csikókifutók létesítését.

Plósz Béla dr. tájékoztatja a bizottságot, hogy Toina megyében és az Alföld több helyén is létesítettek már csikótelegeket, amelyeknek minél nagyobb területen való elterjedésére mindenkor nagy súlyt vet.

Hartlkoivits Mátyas véleménye szerint is mozgékonyabbá és edzettebbé kell tennünk a mai elhelyeztetett puha és lassu hidegvérű loanyagunkat. Felveti erősebb német melegvérű lovaknak a behozatálát.

Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár a hidegvérű lótenyésztés fejlesztésére és a követendő tenyésztési irányra vonatkozó elhangzott javaslatokban levő fel foglalkozási különbségekből jólesően állapítja meg, hogy a nézetek tisztázása és a helyzetnek több oldalról való megvilágítása érdekében igen szükséges volt ennek a nagyfontosságú kérdésnek széles körben való megvitatása. Hangsúlyozza, hogy az értekezletnek nem határozott állásfoglalás a célja, mert ez a hidegvérű lótenyésztésünk helyzetére és a fejlesztésére vonatkozó gazdasági kérdésekre kívánja az illetékes tényezők figyelmét felhívni. Szerinte a gazdasági céloknak megfelelő típus megállapítása a legfontosabb feladat. Tájékoztatja a bizottságot, hogy már a nyugati országokban is hátrébb szorult a minél nagyobb testű hidegvérű lovak előállítására törekvő irányzat. Belgiumban a múlt évi kiállítás alkalmával a champion-díjat első alkalommal egy közepes nagyságú mén kapta. Ez az irányzat érezhető Németországban is, ahol a dortmundi kiállításon díjazott lovak között szintén voltak kisebb testűek. Felhívja a figyelmet, hogy az olcsóbban előállítható kisebb testű és keményebb hidegvérű ló a külföldi piacaink igényének is a legjobban megfelel, mert a külföldi vevők főleg azért jönnek hozzánk, mert itt igénytelenebb és olcsóbb lovak remélnék vásárolni. Az eddigi felnevelésre és a tetszetős mozgásra már a hidegvérű lónál is nagy súlyt helyeznek a külföldön és a díjazásokon gondosan elbírállják a mozgást. Az eddigi felneveléssel a hidegvérű lovat is kitartóbbá és ellenállóbbá lehet tenni. A követendő tenyésztési irány kérdésében az egész hidegvérű tenyésztésünk egységes állásfoglalást tartana kívánatosnak, mert a mai viszonyok között csak egyöntetű és jó árut lehet megfelelően értékesíteni.

Petracsék Béla szerint a hidegvérű lótenyésztés jogosultságáról és jövődeimozségeiről nem szabad elhamarkodott ítéletet mondani, mert ma a melegvérű lótenyésztés is ráfizetéssel jár, viszont a jelenlegi gyenge minőségű hidegvérű loanyagunk megjavításával annak jövődeimozségeit meg nagy mértékben lehetne fokozni.

Széchenyi Géza gróf is helyesli, hogy a hidegvérű lótenyésztés

terén a jövőben követendő tenyésztési irányt egységesen állapíttassék meg.

Halápy Oszkár szerint elsőrangú tenészyanyaggal még a mai viszonyok között is megtalálható a gazda a számítástól a hidegvérű lótenyésztésnél. Szerinte is a kisebb belga mének lennének megfelelőek a mai loanyag javítására.

Graeff Jenő elnök a bizottság hevében köszönetet mond az értékes hozzászólásokért és más tárgy nem lévén, a gyűlést berekesztli.

Östermelés és valuta.

Sok szó esik mostanában kereskedelmi és fizetési mérlegünk passzívításáról s ezzel kapcsolatosan valutánk sorsáról. Nem egy olyan kijelentést is hallottunk, hogy két tényezőnek passzívítása egymagában még egy ország valutáját sem tette tönkre. Ez a megállapítás csak részben fogadható el. Mert a súlyosan passzív fizetési mérleg sorozata rendszeres deficitnek költségvetéssel jár karöltve, amely körülménynek valutaromboló hatása elmaradhatatlan.

Csonka-Magyarország állami költségvetése főszeleggel zárult. Ez határozottan megnyugtató volna, ha ezt az eredményt normális előfeltételek mellett érték volna el. Ha a kiegyensúlyozott költségvetés azonban a gazdasági élet elviselhetetlen túlterhelésének az eredménye, úgy ez az állapot még a deficitet államháztartásról is hátrányosabb lehet. A magángazdaság teherbírást jelent a adózási mértékkel nyert deficitmentes bűzse nem egyéb, mint a gazdasági válság élő bacillushordozója.

A Solferino utáni Olaszország klasszikus példáját nyújtotta a deficitet büdzsével párosult passzív fizetési mérleg valutaromboló hatásának. Itália pénzügyi viszonyai a Lombardia és a Veneto visszacsatolását követő időszakban bizony eléggé ziláltak voltak. A hatalmas import csak növelte a bajt. A lira árszija nem egyszer a 20%-hoz is közel járt.

Olaszországnak a valutája helyreállítását folytatott titáni harcában azután olyan körülmény sietett segítségére, amelyre egyáltalán nem is számított. Az 1870-i német-francia háború után a világ vasúti és vízi közlekedése nagy fejlődésnek indult. Egyben az általános jólét emelkedésével, a meggyőződésodott német középosztály példájára valóságos nemzetközi utazási düh fogta el a jómódu osztályokat, amely körülményt az olcsó megelhetést nyújtó Olaszország, Európa virágos kertje, az ott világrez csabító muzeuma, lehetőleg ki is használt. A jó külföldi aranyak kopogó jegező módjára, szaporán hullottak az Unita Italia közgazdasági fazekába és aránylag rövid időn belül egyenrangúságot és tiszteletet szereztek a valamikor lebecsült olasz lírának.

Itália zilált bankjegykibocsátó rendszere még ezután is sok galibát okozott és időközönként újra árszívelt jegyezték a lírát, de az idegenforgalom utáni óriási bevételek és az időközben hatalmasan megerősödött mezőgazdasági termelés, azaz az olasz

TÁRCA.

Kelet felé.

Írta: Szentiványi Károly.

Magyarország még a múlt év őszén megkötötte legnagyobb kedvezményre szóló kereskedelmi szerződését Albániával. Kar volna ezt a szerződést a nyugati kultúrával kötött gazdasági kapcsolat mellett csak mellékes eredménynek venni, mint amínó az aratás után a kalászhobás vagy böngészet szokott lenni. A közutadban pedig ilyenféle fel fogást kell sejtünk, mert ezt a külügyi eseményt alig vette észre valaki. Természetes, hogy megszokadt nemzetközi viszonyaink rendezését ott kellett először megkísérlelnünk, ahol a fel fordulás, a politikai gyűlölet és gazdasági önzés régi utakat vágott be és ahol gazdasági érdekeink védelmét általános politikai önévédelmünkkel kapcsolatban láttuk sikeresebbnek. Ezt a küzdelmet meg kellett kísérelnünk s feladunk nem is szabad, de nagy tevédség volna, ha összes erőnket és hitünket a nyugati kapcsolatokra tennénk föl. A szédült szalakat régi formáikban újra szóni már csak azért sem lehet, mert azokat egészen új érdekek, új irányú áramlatok tépték szét és szövődésük az elmúlt tíz év alatt is egészen más színű. Gazdasági kapcsolatainkat csak nyugaton keressünk azért sem lehet, mert a nyugati és a mi gazdasági erőink az összeomlás után még egyenlőtlenebbek lettek és azt mi belátható időn belül kiegyenlíteni nem tudjuk. Külkereskedelmi mérlegünk elsomorítottan súlyos passzívítása, amit idegen nemzetek (nem a trianoniak) szakfűrész is aggasztónak mondanak, éppen onnét ered, mert mi csak nyersanyagot szolgáltatunk s az óntudatos önellátásra berendezkedő államok annak bevételét még akkor is korlátozzák, ha vele adósságot akarunk fizetni. Amerika még a magyar „nyers emberhús” kiszállítását is (kvádandórlás) tiltja. Ók azonban a kölcsönt is áruban kínálják. Tökéiket is ugynevezett produktív befektetésekre kapjuk, mint vezéreink dicekszenek vele. Pedig látnivaló, hogy a szivesen adott és naiv örömmel fogadott idegen tőke termelő eszközeinket sajátítja ki, ami a foglalás legmodernebb módja. A profit az idegen tőkée. Itt csak a napszám marad a bérmenkúra súlydó nemzetnek.

Tormay Béla, a külkereskedelmi kérdések kiváló szak ismérője a Közgazdasági Társaság anketjén romlott mérlegünk fölött való aggodalmunkat azzal próbálta csökkenteni, hogy a deficitet általános tünetnek mondta, hogy a nagyobb import fejlődő iparunk idegen nyersanyagszükségletében van, s hogy a nagy import nagyobb hitelképességünk jele stb. Hogy ezzel a finoman kendőzött (retusirozott) helyzetképpel csak megtépett hitnkrre akart egy kis zsongító szert adni, abból is kilátszik, hogy e hasonzenvi cseppek mellett a baj

aleopatikus orvosságát is elénk rakta. A legdrasztikusabb közöttük a kivándorlásnak, mint medicinának emlegetése. Keserű, de hasznos szer az igények lefojtása. Kitérő hatású, de még a laboratóriumban késlekedő labdacsook a kiviteli verseny élénkítésére a magyar zseni szabadalmat. Nem feledekezünk meg a leggyorsabbban ható orvosságról sem, az új piacok feltalálásáról.

Mint hogy bajunk akut, a leggyorsabb hatású szer után kell kapunk, amely régen ott áll korágyunk mellett: Hogy a nyugati piacok lezár sorompóinak feltűnéséhez is erőt kapjunk, régi, érthetetlen hibáinkat jóvalé Kelet felé kell fordolnunk. Az ottani kilátások megvilágítására szolgálhat Albánia, ahová talán igyekeztünk híján is, az olasz barátság útján kanyarodtunk el.

Ez a kis keletbalkáni ország, amely a legendás vitézségű Skander bég halála után került török uralom alá, ma is, feleredény után, a nyugati imperialisták vetelkedő ölelései között kapkod az élet szabad levegője után. Területe ma 32.000 km², vagyis 3-2 millió hektár. Kereken egymillió eszes, bátor, de balkániasan elmaradt lakos él rajta.

Öserében és ősi romban levő földjének 60%-a erdővel kiirtott kőmező. A többi árterületű rét, legelő és őserjű ekére váró szántóföld, de annak csak kis hányada, mintegy 300.000 hektár van jórészt faekével felturva. Az 1926 évi termelési statisztikájából, ami — azt hiszem — gazdaközönségünk nagy része előtt ismeretlen, a következő számrójot iktatom ide:

Tengeri 145,000 hektár, 2.190,000 q, kat. holdankint 8-8 q; buza 36,000 hektár, 500,000 q, kat holdankint 8 q; zab 12,000 hektár, 96,000 q, kat. holdankint 4-7 q, árpa 10,000 hektár, 80,000 q, kat. holdankint 4-7 q; rozs 2000 hektár, 15,000 q, kat. holdankint 4-4 q; olajfabogyó 6500 hektár, 1.300,000 q, kat. holdankint 117 q; dohány 5000 hektár, 24,000 q, kat. holdankint 280 kg; rizs 600 hektár, 10,000 q, kat. holdankint 10 q; burgonya 300 hektár, 24,000 q, kat. holdankint 47 q; szőlő 1500 hektár, 32,000 q, kat. holdankint 12 q; gyapot 200 hektár, 21,000 q, kat. holdankint 6 q, egyéb 66,300 hektár.

Albánia termőereje a nyugatiak settenkedő gyámsága, de a nemzeti életösztön erőlködése folytán is rohamosan fog fejlődni. Négy év alatt, amióta ott Waisbecker gazdasz, hazánk-fia, akinek külföldi nagy lapokban is közzölt adataiból meríték én is, mint mezőgazdasági organizátor lejt ki ezermesteri tevékenységét, csak a kenyérmagvak export-importjában is nagy haladás állt be. 1924-ben 4-5 millió aranyfrank volt, ma pedig csak 1 millió a magimport értéke. A magexport pedig az 1924. évi 0-5 millió aranyfrankról 1-8 millióra szűkött fel.

A jövő kilátása — kultura esetén — elég színesek. A rét és legelőnek mondott nagy területekből 70% árterület, 30% mocsár, de topográfiai fekvésükkel fogva aránylag kevés munkával lecsapolhatók, hogy az őserjű szántót szaporít-

hassák. A Malig-tó lecsapolása 600 hektár jó földet adhat. Huszecz hektárra tehető az a lankás részlet, amely a korcsal fennsík vízmedencéjéből csupa csörgedeztetéssel öntözhető lesz és a téli klímájú kultúrára, különösen a rizstermesztésre hozhat szép jövőt. Folyóinak nagy lejtése hatalmas elektromos erőt kínál.

Magánkezelésű földje inkább a valamivideki kisebb östermelők kezében van. A többi feudális haszonélvezők birtoklajk és az államnak természetben tizedet fizetnek. Egyéb szolgalmányaiknak is kell lenni, mert „ösharmados” nevik ezt bizonyítja. Földreform nincs. Nem is lehet, mert telek-könyv sincs. A topográfiai munkálatokhoz az olaszok fogtak hozzá a tavasszal. (Az ötvenmillió aranylírát gazdasági beruházásra adták, tehát a beruházást is teljesítik, nehogy a lötség más égető szükségben olvadjon el.) Idegen nem szerzhet földtulajdost s a bérlet a múlt hónapban hozott törvény szerint husz évesnél hosszabb nem lehet.

A közlekedési viszonyok balkániai, Tirána és Durazzo közt most épül a 39 kilométeres vasút, — persze az olasz kölcsönből. A folyók kotraflanak. Az utak inkább héli máházásra valók. Ezért azután valódi értelemben vett kereskedelemről beszélni alig lehet, hacsak a tulntéző parazita közvetített nem vesszük annak. Csak a tengerparton van szabályos forgalom. Bent azután úgy alakul az ár, ahogyan tud. Például a buza ára Durazzoiban 30, Beratban 10 pengő. A nép elzártsága miatt határtalanul igénytelen. Tápéléka a kukoricalepény, olajbogyó, a „kosz”-nak nevezett alvazott tej, a légszárz sajt, pór-hagyma, nyers uborka stb. Igényelt azonban gyorsan fogja felkocni a kultura, mert veleszületett eszessége jó emelkedési alap. A termelésben elmaradt, mert háromnegyed rézse analfabéta s a fejlődés minden külső és belső eszközeitől el volt zárva.

A köztársasági kormány öt farm-modell létesített több száz hektáros területtel, nagyon gyatrán összehordott szerékkel és gépekkel. Amerika kévtetője és Fordsonja már ott van. A F. M. nem régen vitt be 6000 vaseskét és 400 vasboronát. A valónavidéki kisbirtokosok 1000 vaseskét maguk vettek. Az első gazdasági szakiskolát az amerikai vöröskereszt tartja fenn 300 hektáron. Négyéves kurzusban 30 flu és 30 leány (14-20 éves) bennlakott oktat új, ahogyan az az amerikai demokratikus fel fogással összevagyatott „tanári kar” képessége mellett lehet. De hiszen nem minden vöröskeresztnek célja a betegápolás. Egyéb jó célok is akadnak a világon.

Ez a Skolla Teknike a multikoriban hozottól svájci borzades családot, de bizony azok a 60 fokos deányári klímát nem bírták és jobblétre szenderültek. A hasonló klímájú délmagyarországi marha azt is megváltotta volna. Szóval ott még a kulturális hurcolkosnád tartanak.

Az állatállomány is mélyen balkáni. A birka, ami ott az elsőrendű pecsenyét adja, fésűsgyapjas és kinóve 15-20 kilot

magángazdaság min szőrült. Ebben a mának megvolt az a nés mesébe illő olcsó n arányában még tov elhelyés és az abbó állam, ha a teljes kerülte volna, egyáltal helyredlítani.

A volt osztrák-valutájának stabilitát hogy területe csaknott. Ezenfelül Auscseh fürdők idege Olaszország idegenj 30 millió dollárt k Még számos érvel le miért volt könnyű Mindamellét a volt néha nehéz napjal, mokat kivétel nélkül.

Összehasonlíthat Magyar Nemzeti Ba valutájánál. Csonk hogy területe zár Tudjuk azt is, hogy nál fogva importja hogy a régi monarc vel szemben Csonk 600 millió pengő p

Ez a tekintélyes pontból érdekel m vetlen hatással lesz Egyelőre természet észlelni. A passzív sem mutatkozik m ha az illető orszá Az állandóan beözny gyanánt egyenlített k

Ha ezért a 600 m vetlen vételekkel k helyzet már némik automatikus szabák mert Csonka-Magy iparvállalata, bér még jelentős öss terhelni. Ilyen beá biztató vagy bátor vesztésére dolgozó nem ismerő österme nemzeti vagyon kom

Csupán fizetési téhát valutánk árta A támadás más old is indult valutánk e ismerő rohamozó: drága termelés.

nyom. Beszárított sa otthon valahogyan, de 120 cm alacsony, sz A borju kivitelét ell ellen kell védekezni. eskik. Hát! máházásr és helyette jobb árú e

Az ipari áruk impo mas bezin- és olajde hadi bázisok, de azért országon keresztül t de a máshonnett jöv hajójárat nagyon ke egész terheléssel meg

Minden gazdasági be. Most akarják a tenet. Sőt minket m javaslatot készítették gyártásról, amely kiz a mezőgazdaság szárlátszik, hogy a spir sztetudományi kong Albániában előbb tal zseni már elvégezte a javaslati kellene hozzá az állati és növényi is stb. Amint látható politikai viszonyok k felemeléséhez.

A kormányzati köz albanon kívül az ol használatos. A néme információm szerint képviselője hemzseg szemtanútól hallom szokatlanul barátság a görög, gseftel az e indifferens a török, No és a magyar? A érdekelne le nem k is fogadják ellenérz velünk, csonka ma mi politikailag ott egyik-másik ott dol

Ebből a nagyon is hogy a gazdasági kul affinan népen olyan raffinált nyugati piac Sőt Albániában előny áruk nem illenek e Vetőmagvainkkal

1928/22-23
1928. lap

egyetemesen állapít-

és anyaggal még a számitását a kisebb belga menekítésára.

szöveget mond nem lévén, a gyűlést

Luta.

delmi és fizetési csopotosan valust is hallottunk, gyimagában megkre. Ez a meg- Mert a súlyosan endesen deficités körülménynek

gvetése főisleg- gató volna, ha lek mellett érték gvelés azonban a nek az eredménye, amháztartásnál is teherbírást felül- entes büdzse nem bacillusshordozója.

asszikus példáját párosult passzív nak. Itália pénz- Veneto vissza- eléggé ziláltak növelte a bajt, oz is közel jár. állításáért foly- örülmény sietett m is számitott. n a világ vasuti indult. Egyben

egvagyonosodott ágos nemzetközi talyokat, amely- jto Olaszország, csábító muzeuma, aranyak kopogó az Unita Italia rövid időn belül tek a valamikor

rendszere még öközőnkint újra nforgalom utáni atalmanas meg- az az az olasz

ar jó földet adhat. et, amely a korcsai tetéssel öntözhető a rizstermesztésre atalmas elektromos

vidéki kisebb ös- haszonélvezők bir- et fizetnek. Egyéb sharmados" nevük lehet, mert telek- az olaszok fogtak anyilrat gazdasági teljesítik, nehogy Idegen nem sze- napban hozott tér- lehet.

Tirána és Durazzo - persze az olasz inkább háti mál- emben vett keres- tultengő paraziták tengerparton van ul az ar, ahogyan erátban 10 pengő- nytelen. Tápiseka nevezett alvasztott orka stb. Igényelt mert vélezületelt a elmaradt, mert minden külső és

lt létesített több szekerdt szerek- rdsonja már ott esekét és 400 vas- 00 vaseskét maguk amerikai város- kurzusban 30 flu- gy, ahogyan az válogatott tanári nem minden város- célok is akadnak

atott svájci Dörz- nyári klímát nem öklő klímájú dél- volna. Szóval ott brika, ami ott az önéve 15-20 kilót

magángazdaság minden csorbát újra és újra kikö- szörlt. Ebben a számitásban Olaszország- nak megvolt az a nagy szerencsése, hogy a különben is mesébe illő olcsó megélhetés a valuta hanyatlásának arányában még tovább olcsóbbodott. Az olcsó meg- élhetés és az abból folyó előnyös termelés nélkül az olasz állam, ha a teljes pénzügyi katasztrófát esetleg el is kerülte volna, egyáltalán nem lett volna képes valutáját helyredlítani.

A volt osztrák-magyar monarchia aranykorona valutájának stabilitását elsősorban annak köszönhet- te, hogy területe csaknem zárt gazdasági egységet alko- tott. Ezenfelül Ausztria, főleg azonban Wien és a esch furdők idegenforgalma csaknem vetekedett Olaszország idegenjárásával. Amerikából pedig közel 30 millió dollárt küldtek „haza" a kivándoroltak. Még számos érvt lehetne azonban felhozni amellett, miért volt könnyű a monarchia valutájának tartása. Mindamellett a volt osztrák-magyar banknak is voltak néha nehéz napjai, de a valutája ellen intézett roha- mokat kivétel nélkül mindig könnyen visszaverte.

Összehasonlíthatatlanul nehezebb és bonyolultabb a Magyar Nemzeti Bank helyzete Magyarország pengő- valutájánál. Csonka-Magyarország távol áll attól, hogy területe zárt gazdasági egységet alkosson. Tudjuk azt is, hogy sajátos helyzeténél és viszonyai- nál fogva importja aránytalanul nagy. Így érthető, hogy a régi monarchia erősen aktív fizetési mérlegé- vel szemben Csonka-Magyarországé 1927-re legalább 600 millió pengő passzívummal fog zárulni.

Ez a tekintélyes hiány elsősorban abból a szem- pontból érdekel minket, vajjon milyen köz- vetlen hatással lesz e körülmény valutánk árfolyamára. Egyelőre természetesen semmiféle hatást sem lehet észlelni. A passzív fizetési mérleg hatása különben sem mutatkozik máról-holnapra. Főleg akkor nem, ha az illető országnak külföldön még hitele van. Az állandóan beözönlő külföldi tőkék önműködő clearing gyarant egyenlítik ki a képződő hiányt.

Ha ezért a 600 millió pengőért fedezeti célból köz- vetlen vételekkel kellene valutákat beszerezni, ugy a helyzet már némileg aggályosabbá válnék. Ez az automatikus szabályozás még igen sokáig fog tartani, mert Csonka-Magyarországnak még nagyon sok földje, iparvállalata, bérháza, részvénye stb.-je van, amit még jelentős összegű külföldi kölcsönrel lehet terhelni. Ilyen beállításban ez inkább leszűjtő, mint biztató vagy bátorító körülmény. Mert az állandóan veszteségre dolgozó termelés, s ez főleg az üzemszünetet nem ismerő őstermelésre áll, lassankint jelemeszi a nemzeti vagygon kombattáns részét.

Csupán fizetési mérlegünk hiányából kifolyólag tehát valutánk árfolyamát nem fogja támadás érni. A támadás más oldalról várható, illetve az már meg is indult valutánk ellen. A kíméletel és kegyelmet nem ismerő rohamozó: a drága megélhetés és az abból folyó drága termelés.

Mezőgazdaságunk még egyenlő gazdasági viszonyok mellett is drágábban termelne, mint Jugoszlávia, Románia vagy Bulgária, mert a mi népiünk jóval igényesebb, mint e felsorolt országoké. Ezekben az országokban azonban a megélhetés 20-40%-kal olcsóbb, mint nálunk, ami azt jelenti, hogy mezőgazdaságunk, esetleg iparunk is drágábban termel, mint amazoké, ha nem is éppen a teljes különbözettel.

Magyarország gazdasági élete felett állandóan ott lebeg Damoklesz kardja: a gabonárák elmaradhatatlanul bekövetkező olcsóbbodása. Az egész világon évről-évre intenzívebbé váló gabonatermesztés a gabonárák eset- leg lényegesebb csökkenését fogja maga után vonni.

A gabonatermesztés fokozásának lehetőségéről, ha a mezőgazdaság erkölcsi és pénzügyi megértésre talál, szolgáljon a következő táblázat, Georg Gotheim „Agrarpolitiches Handbuch" 1910 című munkájából:

	Németország aralási statisztikája 1890-1909-ig:			
	Rozs	Buza	Árpa	Zab
	1000 m é t e r m á z s á k b a n			
1890	58,680	28,310	22,830	49,140
1894	83,343	33,360	28,790	65,800
1899	86,750	38,470	29,830	68,820
1904	100,600	38,040	29,480	69,360
1909	113,348	37,550	34,960	91,250

Tíz év alatt a négy kalászosnál 87 millió, husz év alatt pedig 118 millió métermázsa többletet tudtak elérni. Legújában Olaszország ért el termelésének emelése terén lényeges eredményt. Ennek példájára már Spanyolország és több más állam is hozzálatott termelésének fokozásához. A mezőgazdasági technika és a gépek mai fejlettsége mellett megfelelő eredményt természetesen gyorsabb ütemben — már 4-5 év alatt — lehet elérni.

Őstermelésünk éppen a felette drága termelés miatt nagyobb árnyaltást el nem bír. Agrárállamban egy mezőgazdasági krízis még az erős alapokon nyugvó ipart megkereskedelmet is lényegesen gyengítheti, de feltétlenül nehéz helyzetbe, sőt válságba viszi őket, ha ezek amugy is már gyenge lábón állnak.

A nehézséggel küzdő magángazdaság intő jelként szolgál a hitelt nyújtó külföldnek, amely ebből ki- folyólag már eszkompálja a deficités büdzsét. Ennélfogva nemcsak, hogy az egyre sürögébbé váló újabb hiteleteket nem adja meg, hanem még a régi rövid lejáratú hiteleteket is igyekszik visszavonni. A sorozatos, súlyosan passzív fizetési mérlegek ebben a helyzetben már meglehetősen éreztetni fogják hatásukat, annál is inkább, mert a gazdasági élet kérelmetlenül logikája a pengő vásárló erje alapján jegyzi valutánk árfolyamát, amelyet az egyre dráguló megélhetés már rég háttérbe adott.

Mussolini latbavetette az állam minden rendelkezésre álló hatalmi eszközét és saját páratlan akarat- erejét, hogy kíméletlenül lesujthasson az olasz lírát háttérbeadó gazdasági bravóra, nehogy az állandóan

dezavualhassa a lira hivatalos árfolyamát. Csak így tudta elérni azt, hogy a valutaárfolyam lényeges emelkedése ellenére makacsan változatlanul maradt áratok máról-holnapra letörhette és szabályozhatta s így nyugvóponttra vitte az olasz gazdasági életet.

Gazdasági programunk — ha ugyan van ilyen — minden egyes pontjának számolni kellene azzal a körülménnyel, hogy valutánknak ninesen tartalékja. Nehogy félreértés támadjon: a Magyar Nemzeti Bank igen jól dotált, jelentékeny valutaárfolyam tartalék felett rendelkezik, de valutánknak mint olyanának, ninesen semmiféle rezervája. A nyugati államok valutatartalék- jait a fizetési mérlegük követel-oldalán azok a tételek alkotják, amelyek a tartozók-oldalán találhatók export minusz ellensúlyozzák, vagy esetleg túlhaladják. Ezek a tételek: az idegenforgalom utáni, a külföldön elhelyezett tőkék s nem utolsó sorban a tranzito- forgalom utáni hasznok.

Ezek az aktív tételek nemcsak, hogy teljesen hiány- zanak nálunk, hanem ellenkezőleg, mint passzív tételek jelentkezők és jelentékenyen növelik külkereskedelmi mérlegünk hiányát. Mert adózunk a külföldnek kama- tokkal, külföldi utazásokkal és nyaralásokkal s ezek összege legalább 200 millió pengőre rug. Az enyhítő tételek teljes hiánya, azaz azok megfordítottja adja meg tulajdonképpen a helyzet végtelen komolyságát. Az olyan ország államgazdasági politikájának irányítása, amely- nek a valutája támasz nélkül áll, nagy körültekintést, hozzáértést és rutint, elsősorban azonban legmesszebb menő takarékosági tendenciát követel.

A régi monarchia valutája nem volt túlrtekelve és a megélhetés annak mindkét államában olcsó volt. Ennek ellenére a régi Magyarország ideális gazdasági mülében elhelyezkedett és vámmokkal védett őstermelése nem bírta el az aláértékelt valutája és még sokkal olcsóbb megélhetésű Szerbia éles versenyt. A magyar mező- gazdaság már a végpusztulás előtt állott, amikor saját ipari termelésének érdekeit védő osztrák tulsuly a mezőgazdasági vámok emelésébe végre belement. A trianoni Magyarország őstermelésének helyzeté- talán még ennél is súlyosabb. Trianon megnyírálta ugyan területünket, de megmaradt határainkat nem tülharta el az exporttól. A betegesen drága megélhetés fogja ezt elvégezni helyette.

Ezek után elképzelhető, hogy az idők folyamán nem egyszer fog nehéz helyzet elé kerülni a Nemzeti Bank vezetősége. Nemzeti gazdaságunk e kimagasló irányító tényezője precedens nélkül álló gazdasági nehézségek és pénzügyi zavarok közepette készítette elő, teremtette meg és indította útjára a pengővalutát. Erős kézzel intézi valutánk további sorsát s állandóan feszült figyelemmel áll a qui vive-en. Meg lehetünk győződve afelől, hogy e bankjegykibocsátó nagy intézetünk gazdasági életünk bajiából származó valuta- romboló következményeket feltétlenül ki fogja védeni. Megnyugtató tudat, de ez a más tényezők hibáit reparáló állandó harc nem lehet gazdasági végcél. Magukat a

nyom. Beszárított sajtját az élelmes amerikai viszi el és otthon valahogyan, de jól, feldolgozza. A kinőtt szarvasmarha 120 cm alacsony, szárazizmu teste alig egy mázsát nyom. A borjú kivételét tiltották, mert az állomány pusztulása ellen kell védekezni. A ló kicsiny, mint nálunk a választási csikó. Háti málháza-ra való. Az olaszok gépfegyver alá viszik és helyette jobb áru ösvért szállítanak.

Az ipari áruk importja megindult. Amerika, Anglia hatal- mas benzín- és olajdepót már ott vannak, amik még ma ugyan hádi bázisok, de azért kereskednek is. A ruhaimport Olasz- országon keresztül történik. Az olasz áru gyorsan érkezik, de a máshonnet jövőt megutaztatják. A fume—durazói hajójárat nagyon késedelmes, mert a jugoszláv hajó csak egész terheléssel megy le az alban kikötőjé.

Minden gazdasági gép és tenyészállat vámentesen megy be. Most akarják a nafta- és olajárakat is vámentessé tenni. Sőt minket másban is alaposan megelőzték. Törvény- javaslatot készítettek olyan, adó- és illetékmentes spiritusz- gyártásról, amely kizárólag mezőgazdasági üzem és elsősorban a mezőgazdaság számára gyártja az energia anyagát. Ugy látszik, hogy a spirituszal dolgozó autó, amelyet a termé- szettudományi kongresszuson én sürgettem meg először, Albániában előbb talál megindulni, mint nálunk, ahol a magyar zseni már elvégezte a maga munkáját, csak az alban törvény- javaslat kellene hozzá. Tárgyalás alatt áll a manilla zsinog, az állati és növényi orvosló szerek adó- és illetékmentesítése is stb. Amint látható, Albánia kormányja sajátosságosan nehéz politikai viszonyok között is talál időt a belső gazdasági élet felemeléséhez.

A kormányzati központban bizony elég tarka világ van. Az albanon kívül az olasz, szerb, francia, görög, angol nyelv használatos. A németet Wied herceggel együtt elfeledték és információk szerint sohasem is kedvelték. Tizenhárom nemzet képviselője hemzseg ott. Mint egyik szókimondó, de jóslóvív szemtanútól hallom: „Dolgozik az olasz és angol képviselőt, szokathalun barátságos az amerikai, hallgat a román, pőzol a görög, gseftel az osztrák, mindig dühöng a szerb, nemesen indifferens a török, jóvilás a lengyel, nem számít a többi.“ No és a magyar? Az Rómában székel, hacsak az új szerződés érdekében le nem költözik Tiránába tizennegyediknek. Nem is fogadják ellenérzéssel, mert most is azt mondják, hogy velünk, csonka magyarokkal, szivesen dolgoznak, mert mi politikailag ott érdektelenek vagyunk. Nem úgy, mint egyik-másik ott dolgozó jabsandzi (idegen).

Ebből a nagyon is hiányos helyzetrajzból mit látunk? Azt, hogy a gazdasági kultúra gyermeklépéseivel induló szimpatikus alban népen olyan importtal is segíteni tudnánk, amiért a raffinált nyugati piacon hiába fizetjük a shylocki — helypénzt. Sőt Albániában előnyben is lehetünk, mert ott meg a raffinált áruk nem illenek egészen bele az igényviszonyokba. Vétőmagvainkkal éppen a hasonló klíma (hosszu meleg

nyári szárazság) miatt nem vallunk szégyent. Például a magyar kert- és lucernamagvakat Albániában ismerik és kedvelik, de csak Németországban tudják megvenni. Az alban gazda- sági organizálás hivatala azt mondja, hogy legtöbbszörre jó vetőmagért, dohánypaplantáért, szőlővesszőért és ojtványért, jófajtájú gyümölcsfacsémekért, állati és növényi védő- szerekért fordulnak az alban földművelésügyi minisztérium- hoz. Mi mindezzelkelet odavaió minőségben rendelkezünk. Az öt, elég kezdetleges alban állami farm-modell ezeket az igényeket kielégíteni nem tudja, bár jó részben a teljes gazdasági üzem helyett vetőmagvak, palánták és csemekét természetes kénytelenek berendezkedni.

Állatvételeinket jó sikerrel lehetne megszervezni, mert, mint előbb említettem, az ottani tartást: fön a hideg hegyi legelőn és átmenet nélkül lenn a síkságok rekkenő napsütésében a mi edzett marhánk bírná legjobban. Nem törzskönyvesel, nem rekordokra finomult állatot keresnek ott. A nemesbűlésben föfelé haladó, de még elég nyers és hajléló anyag való oda, amely a csőbhög alban állománytól a tüklet- tesre tenyésztett fajtag húzódo nagy távolságot megközelíteti tudja. Így van az a többi haszonállatoknál is.

A földművelő és egyéb gazdasági szerekből is éppen így szállítathunk alkalmazott minőségű árut. Amerika nagyoló gépei, a tarhagyó aratógép, a sredder, a rövidelétű traktor és aszfaltfutó, az ezerholdasra gyártott gumórákók és szedők, az erős igavonót kívánó egyéb szerek tetzesni fognak ugyan a kapa-kasza nyelétől még irtózó mirditáknak, de fel kell tételeznünk, hogy az ott képviselt sok hatalmasság tanácsára hamarosan végezzak ad feudális hirtoklásnak és a földnek ott is telkesülni kell. Az ország topográfája is belterjesebb földművelésre utal, egész a kerti gazdaságig. Itt tehát a mi szolidabb, egyszerűbb eszközeink fognak beválni, különösen ha azokat magyar zseni még tökéletesíteni fogja. Még a köznpé ruházkodásánál is a jó magyar posztó a „magyar timársággal" készített kintinó zsiros bőr (ha még volna, pedig már lehetne) s egyéb szolid gyári, mesteripari, sőt népiipari termelvényeink is jobban megtalálják ott a viselőjüket, ahol a kecskedarócból és fapapucsból kell kicivilizálódni. Mert erre átmenet nélkül még sem alkalmas a krepdesin és antlopecpő. Lesznek, sőt vannak ott is európai igényű emberek, lakások és gazdaságok is, ahol állati, növénytermesztési és ipari elit-szállítmányainkat elhelyezni tudjuk, de mi mégis az átlagos szükségletek kiel- gítésében kereshetjük a legbiztosabb sikert.

Albániában, ahol ma még modern berendezés elosztó kereskedelemre nem támaszkodhatunk, sem a mi fogalmaink szerint való vásárok sincsenek, szállitásaink elgiztatás és védelmét a magyar kormánytól kell várunk, aki is azt nagy körültekintéssel és szakudással felszerelt külügyi képvisé- lettel hajthatja végre. A mezőgazdasági exportunk lebonyo- lítására vonatkozó elgondolásaimat az illetékes körök szak-

értelme iránt táplált tiszteltem miatt hallgatással mel- lőzöm el.

Majd eljön az örvedetes idő, amikor gazdaságunk termé- keinek keleti exportja már javában folvik s gyakorlati hozzá- szólásainkkal már csak annak tökéletesedését kell szolgál- nunk. Most csak annyit tartok szükségesnek nyomtatékosan hangoztatni, hogy az idevetett helyzetrajz nem csupán Albánia képe. Ilyenek a viszonyok Délszerbiában, Görög- orszáiban, Törökországban és egy egészen nagy távlatot adó ázsiai területen is.

Az a nemzet, akinek szive örökösen kard és pajzs között vert, megtanulhatta a keftős front taktikáját. (Nálunk ma a „római négyesög" sem felesleges.) Mi most minden operációs erőnk a nyugati frontra vetjük. Hiszen eddig rendben van. A kultúrvilág kelles közepén ezer éve tartott sáncunkat fel nem adhatjuk. A nemzetalkotás etikai erejével, a tudomány és művészet fejlettségével jogunkat ki is fogjuk vívni. De arról ábrándozni, hogy kultúrfoleányunkkal nyugaton hodi- tunk, nem szabad. Az ábrándosok nem veszik észre, hogy amit hódításnak gondolnak, inkább a nyugatos kultúra internacionalizmusa előtt való behódolás, amelyben a legyen- gült nemzeti erők fel szoktak oszlan. A mi nyugati küdel- münk csak arra való nélkülözhetetlen iskola, vagy jobban mondva palesztra, hogy benne európai föleányunk fegyvereit kőszorúlják ki, azután azokat a másik frontra vigyők, ahol éppen kulturáltságunk egységével hódítanunk is lehet. Vigyáznunk kell, mert évszázados elnyomatások alatt ön- tudatosságunk idegei megtompultak és bizony alacsony mindennapiságbar órlódott le sok időnk. Idegen gonyába, idegen kultúrába bujtunk nemzet-ideáloktól meztelen tes- tünkkel és lelkünkkel. Akinek nincs magának életcélja, az kénytelen másnak életéhez kapcsolni a maga élehetlenségét s idegen célok robotosa lesz. Még ha maga tüz ki célt élete fölé — mennél nagyobb —, maga a cél fogja erőzhő, sőt akár nagysághoz is segíteni.

Minket kelethez történelmi és vérségi kötelékek fűznek. Ha mindjárt álom szőtte volna is azokat, mint cinikusaink mondják — mindegy, — meg vannak szöve és bennünk s a keletiekben is tudattá testesültek. Ha a nyugatiak mellett, sőt egyik-másik helyett is keleti nyelveket tanulunk volna, ha a nemzet diplomáciai, kulturális és gazdasági missziósa a komfortos nyugati kéjutak helyett kelet ösvényeit járták volna, előbbre volnánk. A görög és alban politikai érdek- telenség védelme alatt, a bolgár és török rokonság útján keresztül már messze járnánk...

Ezt mi mind elmulasztottuk és jól esett, hogy az albániai esettel kapcsolatban a nagy keleti távlat felé mutathattam, amely arra int, hogy míg nyugat politikai és gazdasági tor- laszokat emel nekünk, addig keleten legalább a gazdasági érvényesülés kapui tárva-nyitva állnak előttünk, ha azok felnyitására magunk vállalkozunk.

nehézségeket előidéző bajokat kellene egyszermindenkorra meggyógyítani. Ezekkel a tényezőkkel szemben a Magyar Nemzeti Bank vezetősége sajnos, tehetetlen.

A pesszimizmus a gazdasági érvényesülésnek súlyos ballasztja. Csonka-Magyarország gazdasági berendezkedésének határozottan optimisztikus felfogást kellene szuggereálnia, mert annak alapjai egészségesek és teherbírók. Amíg azonban ez az érthetetlenül drága megélhetés tart, amelynek alkotó elemei: a horribilis adók, főleg az illimitált pót- és a mindent maga alá temető forgalmi adó, az undorító kamatszóra, az oklatlanul magas védővámok és az irtalmatlanul önző kartelek, amelyek kiszípolozzák és elsorvasztják gazdasági életünket, addig a legmesszebb menő pesszimizmus feltétlenül megokolt. Az önámítás, szépítgetés és takargatás gazdasági hüvelyk.

Mérvadó helyen bizonyára tisztában vannak azzal, hogy Csonka-Magyarország gazdasága nem minden viharokat álló évszázados tölggy, hanem csak értékes növények, amely fölülegesen és gondos ápolást igényel. Kárlelkony mellékhatásait és a törzse köré csavarodott fetelejét szívó földieket kíméletlenül le kell nyessni. Mihamarább, mert az idő sürget, mert... habent sua fata „valutae“.

Polakovits Zsigmond.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Gazdálkodás homoktalajon.

Az 1927. évben a „Köztelek“-ben szokatlanul sok cikk jelent meg az okserü homoki gazdálkodásról. Örömmel olvastam ezeket a cikkeket, mert biztosra veszem, hogy ezek lassan, egyre több gazdát szólaltatnak meg a „Köztelek“-hasábjain, aminek eredménye az elszomorító homoki gazdálkodás fejlődése lesz.

Igen sok homoki gazdának még ma is megdönt-hetetlen meggyőződése, hogy homokon másképpen nem lehet gazdálkodni, mint ahogy nagyapja és apja gazdálkodott. Ha megtekintjük a Nyírséget, még ma is megtaláljuk sok helyen a hármas forgót (rozs, burgonya, ugar). Az ugynevezett ugar tulajdonképpen legelő, ezért az ugart a legtöbb helyen csak aratóskor szántják fel, mikor már a jászágó a koplalóról a tarlóra mehet — ismét csak koplalni. Ilyen homoki gazdaságokban abban a véleményben, hogy nem lehet takarmányt természetesen, búzaszalmán, töreken, tengericsutkán, vadvizet kaszálókon termelt igen rossz szénán és igen kevés burgonyán sanyargatják egész tőlen át a rosszul nyaralt jászágókat. Ha a rozs- és burgonyavetéseket felveri a gyom, tétlenül mérgeződnek, és amiatt is zugolónak, ha az ugarnak nevezett paragon nem nő gaz és jászágó ehezük. E gazdálkodással csak kevés és rossz trágyát termelnek, a sertés által naponként felturkált trágyagödörből a nagyobb eső után kifolyó trágyalé végigfolyik a fél tanyaudvaron. Ez a silány trágya szűkösön elég a dohánnyárra, a többi föld trágyát sohasem kap, legfeljebb ott, ahol birkát tartanak.

Ilyen gazdálkodás a nagy adózással szemben nem hoz annyi jövedelmet, hogy gazdáját gondtalanul eltartsa, de a falu szegény népének sem ad az aratáson és harmados burgonyaművelésén kívül más munkát, más kereseti forrást, így ur és paraszt egyformán megéri a rossz, maradt gazdálkodás átkát.

E gazdálkodással szemben találunk azonban a Nyírség szép számban okserü, helterjes, szépen jövedelmező gazdaságokat is. Ezeknek a példája, a „Köztelek“ cikkei és a nyomasztó helyzet remélhetőleg meg fogják javítani általánosságban a homoki

gazdálkodást. Ezt hamarabb érnék el, ha gazdáink Gyárfás és Westsik erre vonatkozó könyveit nem restelnék áttanulmányozni.*

Véleményem szerint a homokkal érdemes foglalkozni, mert még a rossznak tartott futóhomok is meghálálja, ha művelési módját irásból és a jobb homoki gazdaságok példájából megtanuljuk. Mert lehetünk igen jó magyarok akkor is, ha a más tapasztalatán és nem a magunk kárán tanulunk.

Tapasztalatom szerint sem a helyesen kezelt, sem pedig a legelőnek hagyott ugarnak homokon nincs helye. Lassankint homoktalajunkon is át kell térni olyan vetésgörögóra, amely a fekete ugartartást kizárja. Ezt úgy érthetjük el, ha módunkhoz képest táblánként megjavítjuk homoktalajunkat.

Ezelőtt hét évvel vettem át egy teljesen elhanyagolt homokbirtok kezelését. A birtok 2/3-ad része soha trágyát nem látott futóhomok, egyharmadrésze nagyrészt barna homok, amelyen a bérő dohányt is termesztett és a már ismertetett módon kezelt trágyával szűkösön trágyázott. Ezt az egyharmadrészt okserü talajműveléssel, istálló- és műtrágyával könnyű volt jókarba hozni, erről nem is célok most többet írni, sem pedig azokról a homokokról, amelyek a szabálytalan talajalakulást folytán e jobbminőségű földekkel egy táblába estek, mert ezeket igyekeztem a könnyebb megművelés és kihasználás miatt mihamarább megjavítani. Célok ismertetni azt, hogy a gazdaság legrosszabb nyolc tábláját, amely legnagyobb részben futóhomok, hogyan tettem alkalmassá arra, hogy most, hét év után már letelebb leirt vetésgörög szerint használhatom.

Hét év előtt a még kevés jászágóállománnyal csak annyi trágyát bírtam előállítani, hogy a jobb földek szükség szerint trágyázhattam, de mivel legnagyobb részt rozsot termesztettem, szalmám bőven volt. A felesleges szalmával hét év alatt leszalmáztam nyolc táblát úgy, hogy május havában katasztrális holdankint öt szekér szalmát eltérgettem az ugara és azt leszántottam. Minden eke után egy gyermek járt, aki a szalmát a barázdába bekaparta. A szántást azonnal elboronáltam és meghengereztem, amikor gaz mutatkozott, birkával jártam. Az aratóskor adott keverő szántásig a szalma nagy része már elkorhadt úgy, hogy egészen könnyen ment a szántás, amit azonnal borona követett. Mikor a szántás már zöldült, birkával jártam és szeptember közepé után sekély szántásba vettem katasztrális holdankint 85–90 liter rozsot. A rozs szembetűnően meghálálta a szalmázást. Rozs után a következő évben burgonyát termesztettem ezen a táblán, ezt követő évben csillagfürtöt vettem zöldtrágyának, amely elég jó termést adott. A csillagfürtöt akkor szántottam le, amikor harmadszor virágzott, ugyanis a csillagfürt ekkor adja a legnagyobb tömeget. Csillagfürt után rozs következett. A rozstartól aratás után lebuktattam, novemberben 8" mélyen megszántattam. Össze nem volt elegendő trágyám, ezért tavasszal 20 szekér istállótrágyát adva katasztrális holdankint, tengerit vettem. Ezzel kezdődik a nálunk igen jól bevált vetésgörög:

1. Tengeri istállótrágya.
2. Homoki tavaszi borsó takarmánynak.
3. Rozs.
4. Burgonya.
5. Csillagfürt zöldtrágyának.
6. Rozs (60 kg szuperfoszfát és 25 kg 40%-os kálisó, sorba adva).
7. Nyulzapuka legelőnek.
8. Rozs.

E vetésgörögönál nyolc év alatt minden egyes tábla egyszer kap istállótrágyát, egyszer zöldtrágyát, egy-

* E munkák és pedig Gyárfás József, Sikeres gazdálkodás szárazságban és Westsik Vilmos, Az alföldi futóhomoktalajok okserü mezőgazdasága a „Köztelek“ kiadóhivatalánál is megrendelhetők. Szerkesztőség.

szert foszforsav és káli műtrágyát*) és háromszor terem pillangósvirágu, tehát nitrogéngyűjtő növényt.

Tapasztalatom szerint fenti vetésgörögbe fekvett minden növény igen jól terem, jóval több termést adott, mint amikor még az itt szokásos hármas forgó szerint gazdálkodtunk. E vetésgörögval bőven terem takarmány, ami lehetővé teszi a nagyobb, illetve a szükséges marhaltartást, így a homoki gazdaságban is előállítható a kívánt mennyiségű isállótrágya.

A nyulzapukát korán tavasszal a rozsrá vetem és már ősszel legtöbbször jó legelőt ad. A következő évben, a magnak meghagyott rész kivételével, legelőnek használok és állíthatom, hogy több és jobb legelőt ad, mint háromszor ilyen területű ugar.

Fenti nyolcas vetésgörög és a háromnyomásos gazdálkodás közt a jövedelem tekintetében az összehasonlításhoz az alkalommal a tényleges adatok alapján nem írhatok, mert az 1926. évi nagy jégverés és a múlt évi májusi fagy miatt ezek nem adnak tiszta képet, de így is tisztán látom, hogy a nyolcas vetésgörög szerinti gazdálkodással jóval több a tiszta jövedelem.

Bliky.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grabner Emil.

Lóheremagtermesztés.

— Hozzászólás. —

A Nagy Alföld szélén a várható lóheremagtermés az ápiónok kártétele felére-harmadára csökkent. Az ápiónok ellen védekezésül a hálózást és permetezést ajánlja a szakirodalom, de az elért eredmények közlésével adós marad. Vegyészeti gyáraink, amelyek az utóbbi időben ha nem is a zsebünket, de a nyelvünkünket határozottan gazdagították, még mindig nem találták ki az „Aponint“, vagy valami más csengőbb nevű csodaszert, hogy aztán a „Kuskutan“-nal és társaival kombinálva, jobb kedvre stimulálják a lóheremagtermesztő gazdákat.**)

*) Nyolc évenként 60 kg szuperfoszfát és 25 kg 40%-os káliutrágya gyenge homokra bizony elegendő. Ellérne ott használna jóval több műtrágya is. Ezt bizonyára a cikkíró is jól tudja, de valószínűleg nem volt módjában a műtrágyának nagyobb arányokban való alkalmazására. Így is közölte igen érdekes példát arra, hogy a gyenge futóhomokok feljavításához alkalmas módon hozzá lehet fogni akkor is, ha mindjárt kezdetben nem is telik nagyobb befektetésekre és így a műtrágyának nagyobb mennyiségben való vásárlására sem. Amint azonban a futóhomok televenytartalma és termőképessége javul, tehát nagyobb terméseket, illetve nagyobb jövedelmet kezd hozni, ennek arányában a műtrágya használatát is fokozatosan a leghatásosabb, illetve legjövődelmesebb határig fokozni kellene, mert műtrágya nélkül a termésselől sovány futóhomokot teljes termőerdebe hozni nem lehet. *Rovatvezető.*

**) Az ápión elleni permetezésre Jablonowski már több mint két évtized óta ajánlotta a 2 1/2%-os dohánylug oldatot. Jablonowski utmutatása erre a következő: „Magnak a második kaszálása herét hagyja meg a gazda, az első pedig, amikor az virágzik és abban már az ápión bábja megtalálható, vágassa le és etesse meg a szarvasmarhával, hogy így azután tönkre menjen az az ápiónnemezedék, amely a herefejben már benne volt. Mikor a heretarló már-már szárazodik és egy-egy zöld herefej is akad, hálózunk össze a reájuk váró ápiónokat.

A 30–60 holdnál nagyobb heretáblákon a lérgesedni kezdő első herét szintén levágatjuk és vagy zölden elverméljük, vagy olyan helyen szárítjuk, ahol a száradó heréből kikélt ápiónokat baromfival összedeshetjük. Ha a szárítás a heretáblákon történik, a boglyák körül már 4–6 nap múlva zaidülő herét 2 1/2%-os dohányluggal megpermetezzük. Az ápión eszik a mérgezett levélből és elpusztul.“

Ez az utmutatás a békeévekben évről-évre megjelent a m. kir. földművelésügyi minisztérium által a gazdasági tudósítók részére kiadott utmutatóban. Azt a M. Kir. Rovartani Állomás ingyen osztotta az érdeklődőknek. A legutóbbi években a „Köztelek“-ben közreadott és tárgyú cikkeinkben ezt a védekezési módot is említettük. Ezért csodálatos, hogy sokan nincsenek efelől tájékozva. *Rovatvezető.*

Ha kevés a takarmánya, etesse fel szalmáját

és almozzon

az olcsóbb és jobb

tőzeggel!

A tőzeg leköti a nitrogént!

Szükséglet almózáshoz számotállatonként és naponként 3–4 kilogramm! Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Ne vásároljon

szalmát,

mert drága pénzen gyommagot és kárttevő rovarokat telepit földjére!

Jelenlegi áraink vagonátalban helyt Fekete-bézsény állomás vagonba rakva 100 kg.-kint:

Téptelen tőzeg, kockákban	— — — — —	P 1-80
Téptett tőzeg, ömlesztve	— — — — —	P 2-—
Tőzegkorpa, ömlesztve	— — — — —	P 2-20
Téptett, préselt és hálózott tőzeg	— — — — —	P 2-85

+ 2% forgalmi adó!

GROF ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSÉNYI TŐZEGTELEPEINEK BÉRLETE

TELEP: FONYÓD

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25.

Telefon: Teréz 129-76 (9-től 2-ig)

és háromszor gyűjtő növény. A szőlőbe felvett a többi termés mellett a hármas forgóval bőven terem gyömbér, illetve a kerti gazdaságban is állótrágya. A következő évvel, legelővel, több és jobb területű ugar. A háromnyomásos rendszerben az összes adatok alapján a jégverés és a nem adnak tisztán nyolcas vetés-több a tisztán Békly.

ITÉS
ZTÉS.
és.

heremagterméstára csökkent. A permeter eredmények traint, amelyek ebünket, de a gittották, még vagy valami hogy aztán ra, jobb kedvre ákat.**)

25 kg 40%-os éves. Elférne ott ára a ciklóris a műtrágyának is közlése igen ok feljavításához ma mindjárt kez igy a műtrágyára sem. Amint termőképessége yobb jövedelmet sználata is fokomezőbb határig néstettől sovány het. *Rovatvezető.* meski már több hánylug oldatot. Magnak a másot pedig, amikor alálható, vágassa y azután tonkre jben már benne és egy-egy zöld pionokat. érgesedni kezd vermeljük, vagy kikelő pionokat a heretáblákon va zöldülő herét on eszik a mér-

De aki az ápiónnak nemcsak az álcáját ismeri, hanem a bogarat is és látta a buján fejlődő, sűrű lóherés minden levélkéjén az a sok-sok, tüszúrásnál is alig nagyobb lyukat, amit a kis bogár kirágott, az tudatára jut annak, hogy egy kitűnő fedezékből harcoló, nagyszámu és hatalmas ellenséggel áll szemben.

Adhatunk annak hálót a kezébe, permetezőt a hátára, mégsem pusztíthatja el talán a 100-ik ápión bogarat sem. Merem állítani, hogy ha az ápiónok ellen sikeresen tudnánk védekezni, a 3-4 q közötti lóheremagtermés nem tartozna a ritkaságok és kivételek közé.

Hiszen kedvező időjárás esetén a tarlóhere is adhat 100, sőt 150 kg magot kat. holdankint, holott ugyanakkor, a gubók számában és tömegében — a normális magheretermés gubótömegének 30-40%-át sem adja. Azonban az ápiónkár 70-80%-kal is kisebb benne, mint a mának hagyott második kaszálásu herében. Mégis 30 esztendőre visszatérintve, csak két olyan esetről tudok, amidőn a kat. holdankinti termés jóval meghaladta a 3 métermázsát.

Mindkét rekordtermés Biharban, a nagyváradi püspökség hajdan negyedmillió magyar holdas birtokán volt, humuszos vályogon, műtrágya nélkül, messze az állótrágyától.

Az 1000 méter magas Kodru hegység nyugati lejtőin vagy 50 km hosszúságban, jól benyulva a síkságra, terült el a püspökség majd 90.000 holdas béli uradalma, amelynek 90%-a erdőség. Ezen a nagy területen négy erdőgazdálkodás és egy intézőség volt. Az intéző a kis 240 holdas béli pusztán gazdálkodott, tengerit természetén az uradalom 40 kocából álló vadsertés kondája számára. Vadregényes, kulturálatlan terület volt ez. A környékbeli 40 oláh falu határában nem hogy lóherét, de semmiféle takarmányt sem természetek. Legelő volt bőven a réteken, tisztásokon. Csekély bérért, részért kaszálható az oláh — bőlesen mindig össze várva a sarjút az anyaszénával — annyit, amennyi neki jól esett.

Történt, hogy a millennium esztendejében új tiszt, képzett gazda került a kis gazdaság élére, aki a lóheretermesztéssel is megpróbálkozott és meglepően kitűnő eredményt, két évben kat. holdankint 3 q-nál jóval magasabb lóheremag termésátlagot ért el. *Igy a kis gazdaság, amelyre azelőtt örökösön rájzettek, szánatlelvő jövedelmét adott; mert a maghere után velett buza állagtermése is emelkedett.* A további években azonban a lóheremagtermések rohamosan hanyatlottak. Amikor 1903-ban az uradalomból kerültem, még láttam a szelid vaddisznókondát és hallgattam a vén kondás meséit, aki egyhuzamba 40 évig őrizte a nyáját, de a rekord lóheretermesztről csak principiálisom szavaiból és a gazdasági számadásokból értesültem. Annyira elszaporodott pár év alatt az ápión, hogy rekordtermésekről többé álmodni sem lehetett.

A másik rekord lóheremagtermés a közvetlen Nagyvárad mellett fekvő fácánosi gazdaságban volt 1919-ben. A 26 holdas, jól beállott táblát május közepén, amikor még alig volt bimbójában a here, egy részét elvitték a gazdaságból, másik részét pedig lekaszálták, bezombolyáztuk. Az idő előtt levágott here pompás fejlődésnek indult, egyszerre is korán virágzott. Bár rosszul állottunk takarmány dolgában, négy holdat mégis meghagyattam mának. Arra emlékeztem még, hogy amikor érne kezdett, nagyon sok gubót szétbontottam, míg egyben ápiónlácára akadtam. Az alig négy hold magherét minden baj nélkül betakarítottuk és nagy meglepetésünkre 14 métermázsá gyönyörű magot csepeltünk belőle.

A bezombolyázott lóhere a földiakaró alatt összeroskadt, januárra, mikor felbontottuk, barnás sötétzöld tömeggé vált úgy, hogy lapáttal kellett vágni. A lóheremagtermés minden más előnyös oldalát figyelmen kívül hagyva, a jó heremagtermés ma is többet ér, mint a jó buzatermés. Erdemes lenne tehát az alig bimbózó here gyors bezombolyázásával

kísérletezni, ha kisebb területen is, de messze a többi lóheretáblától. Hiszen a bezombolyázott here a maghere törekével, szalmájával valamennyire pótolja az első kaszálás elmaradását és a nagyobb magtermés reménye megéri az áldozatot.

Sándortanya. *vitéz Martos Gyula*

KASZÁLÓ- ÉS LEGELŐJAVÍTÁS.

Rovatvezető: **e. Dorner Béla.**

Mezőgazdasági válság és zöldmezőmozgalom.

I.

Alig egy évvel ezelőtt a legelő- és rétváltoztatás szükségessége olyan téma volt, amelyről csak akkor mertünk írni, ha a kérdést illető valami szerencsés új ötlet jutott eszünkbe. Mert a zöldmező-kérdés már nagyon régi és igen sürgős s úgy vagyunk vele, mint minden más nagy és égető problémával, amely méreteinek nagyságával, szükségességének örökös jelenlétével idegesítően hat.

Az elmúlt esztendő azonban e téren nagy változásokat hozott. Örömmel állapítom meg, hogy a zöldmező-kérdés egyike lett a legaktuálisabb kérdéseknek, amelyeket a gazdaságszolgálat, valamint a hivatalos körök is fokozott figyelemmel és érdeklődéssel kísérnek. Az elmúlt esztendő pozitív eredményeket hozott e téren. A földművelésügyi kormány elhatározta a közbirtokossági legelők fokozott karbantartását s az ehhez szükséges olcsó kölcsön folyósítását. Nagy megértéssel támogatja ezenkívül a birtokosok törekvéseit is, akik saját elhatározásukból kezdtek munkához. Így a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara kerületében Vas vármegyei lelkes mezőgazdái vitéz Roszner István báró kezdeményezésére megalakították az *első zöldmező-szövetséget.*

Hogyan jutottunk idáig? Mi történt a háború óta a magyar mezőgazdaságban, hogy a modern problémák között helyet kap ez a nagyfontosságú, de elnyomott kérdés? Mi az oka annak, hogy a hivatalos körök mind nagyobb lépésekkel óhajtnak a megoldást előbbrevinni s hogy mind számosabb ama mezőgazdák tábora, akik az újító munkára magukat elhatározták, a régi általános recepteket félretéve, modern szakmunkák alapján kísérleteket indítanak. E jelenségek megérdemlik, hogy az ember elmélyedjen bennük.

Ha visszatérintünk a háború utáni időkre, a szanalás éveire, különös dolog ragadja meg figyelmünket. Trianon törvénybeiktatása után, amidőn minden gondolkozó ember előtt kétségtelemé vált, hogy ez a szomorú állapot sajnálatosan hosszú ideig fenn fog maradni, előbb lassan, majd később mindinkább gyorsabb ütemben nagy átalakuláson mentek keresztül az egyes közigazgatási ágazatok. Előbb a kereskedelem, valamivel később az ipar, számot vetve a megváltozott helyzettel, belátta azt, hogy nem folytathatja háború előtti politikáját. A nagy változás a megmaradt határokon belül is érezte hatását, nagy változásokon, illetve nagy változtatásokon kellett tehát a nemzetgazdasági szervezetnek is áttesnie, ha meg akarta menteni magát. Ennek felismerése után megindult a nagy átcsoportosítás az új idők szellemének s a megváltozott helyzet követelményeinek megfelelően. Nem a régi nagy multból való lemondást jelentette ez, hanem okos és idejében való felismerést volt a megváltozott viszonyoknak s az új helyzethez való gyors és okos alkalmazkodás.

Az ipar és kereskedelem leírta veszteségeit és átcsoportosította megmaradt erőit. Az elvesztett piacok helyett igyekezett újakat szerezni, lecsökkentte vagyona-hoz mérte vagy átalakította termelési kereteit. A le-hanyatlott kereskedelmi ágak helyett a reményteljesebbekre vetette magát, produktumának idejétmúlt formáit újakkal cserélte fel. Tanulmányozta a külföldet, összehasonlította a külföldi piacot a hazaiával,

gyártmányait a külföldi ízléséhez hozta közelebb. De ami talán a legfontosabb, sietett a bevált külföldi újításokat termelésébe bevinni, a szükséges hazai viszonyoknak megfelelően átdolgozni és azután minél gyorsabban alkalmazni.

Ezzel szemben a mezőgazdaság, eltekintve attól, hogy újjáépítette a nagy károkat szenvedett állatállományt, folytatta munkáját ott, ahol azt a háború részben megszakította.

A szanalás éveit sem hozták semmi újat, hacsak azt nem, hogy elmúlt a látszólagos virágzás ideje, amelyet a mezőgazdaság a zuhanó korona idején élt. És a mezőgazdaság szekere egyre nehezebben és nehezebben haladt előre. A régi kitaposott ut valahogy sokkal rögeösebbnek mutatkozott, mint azelőtt.

A termelés ugyan a területegységet véve alapul, valamivel emelkedett, elérte, sőt némely vonatkozásban meg is haladta a békebelit, de mindenben érezhető volt a mezőgazdaság betegsége. A *mezőgazdaság produkált, de nem keresett.* A mindinkább tornyosuló nehézségekben nagy válság vetette előre árnyékát.

Azonban nemcsak a belföldön, de csakhamar a külső piacokon is nehézségek mutatkoztak, mert a magyar produktumok mindinkább veszítettek versenyképességükből. Kissé nyomott világgiazi árak mellett a hazai mezőgazdaság már nem tudott érvényesülni.

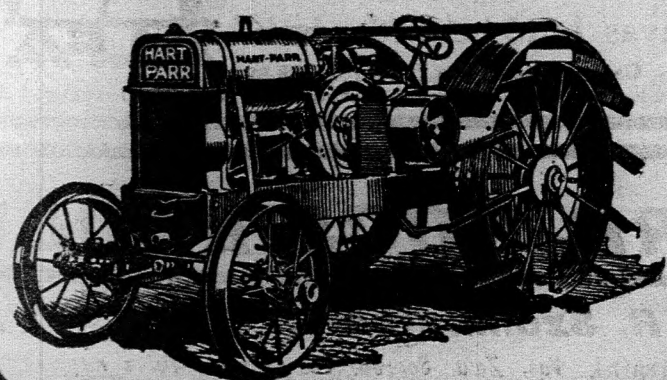
A tágabb látókörök előtt mihamarabb tisztán állott az, hogy a lecsökkent versenyképesség oka nem annyira a világgiazi árak nyomottságában rejlik, hanem a baj inkább idebent keresendő. A *magyar mezőgazdaság nem igyekezett a megváltozott helyzetet tudomásul venni, elfelejtett vagy nem akart alkalmazkodni.* Nem vett jó példát a külföldtől s mialatt a külföld mezőgazdasága átélte a maga forradalmát, a hazai mezőgazdaság lassan, de biztosan válságba jutott. Igaz, hogy hazánk szenvedte mezőgazdasági tekintetben is a legnagyobb csapást, de ez csak egy okkal több lett volna arra, hogy a helyzettel számolva, korábban és fokozottan vigye keresztül a szükséges reformot. *Németország, Ausztria, Olaszország és Franciaország,* hogy csak ezeket említssem, a vesztes csata után (mert hisz mely ország mezőgazdasága részére nem jelentett a háború vesztes csatát), seregszámát tartott és *elsősorban megrendült vagy elpusztult alapjait igyekezett újjáépíteni.* Azután átszervezte a megváltozott világgiazi helyzethez képest termelésének kereteit.

Hazánkban az állattenyésztés az, amely a leg-súlyosabb helyzetbe került és ez a legfontosabb talán ama tényezők között, amelyek az egyetemes magyar mezőgazdaság válságának okát képezik. A *magyar állattenyésztés nehéz helyzetét pedig a termelési költségek hirtelen emelkedése idézte elő.* Megragadja figyelmemet egyik napilap (Gazdasági) érdekes és megdöbbentő ábrája a lótenyésztés helyzetéről. Az ábra adatai szerint a négyesztendős ló nevelési költsége 1310 P-t tesz ki, amivel szemben a négyéves ló piaci ára 400 P-re tehető. Ez a legtekélyesebb esődjé a híres magyar lótenyésztésnek. Az állattenyésztés többi ágainál a helyzet általában ugyanaz, talán csak a birkatenyésztés van kedvezőbb helyzetben.

A válság okainak kutatásánál lehetetlen fel nem ismernünk azt a nagy változást, amely a békeszerződés óta a hazai állatállomány takarmányozásának lehetőségében előállott. A *magyar állattenyésztés a legjobb és legolcsóbb takarmányt nyújtó területeit veszítette el, elvesztette tehát az olcsó termelés alapját és lehetőségét.* Az állati nyerstermékek drágulása mindenesetre erre vezethető vissza, bár vannak kétségtelenül más kísérő okai is, mint például a mezőgazdasági munkabérek emelkedése, a magas adók, nem megfelelő üzemi szervezés, vámok s végül a közép-európai piac legyengült felvevőképessége. *Azonban mindig a takarmány drágasága az, amely válságba sodor egy virágzó állattenyésztést.*

Midőn a külföldi piacon a magyar szarvasmarha megdrágult ára miatt nem tudott többé bevérre találni, a mennyiségi termelés olcsóbbá vált helyett,

A HART-PARR a legerősebb traktor!

Üzeme a legolcsóbb, élettartama évtizedekre terjed, kezelése bámulatosan egyszerű.

A 24 és 36 lóerős **HART-PARR** petróleumtraktor a gazda igényével minden irányban számoló valóságos mezőgazdasági gép, melyet a magyar gazdaság közönség rövid időn belül módfelett megkedvelt.

A Hart-Parr traktorról az ország minden részéből kitűnő referenciákkal rendelkezünk.

Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

Használt traktorokat osterébe veszünk!

KÉRJE AZ 54. SZÁMÚ ÁRJEGYZÉKET!

a minőségi termelés emelését követelték irányul a magyar állattenyésztés számára. Így lett a szép elgondolás folytán, a tejelő haszonállatok minőségének és tejhozamának fokozása az állattenyésztés legfőbb törekvése. Azonban éppen a sikeres tejhozam és minőségi fokozás egyik alapfeltétele az, hogy ama igényes kulturfajta, amely a jövő magyar tejmarhadlományának alapját s a továbbtenyésztés kiindulópontját képezi, ne szűkölködjen egészséges és bőséges fűtermő területekben. Az állati egészséghez és szépséghez s ezzel a minőségi termelés emeléséhez az ut a jó legelőn keresztül vezet. Európa összes államaiban az állatállomány ott a legegészségesebb és a legsebbes ott a leghasznosabb az állattenyésztés, ahol a legeltetés divatozik, ahol az állatok az ujkori legelőgazdálkodás áldásaiban részesülnek. Az 1919-ben megindult s azóta nagy sikerre visszatekintő német zöldmezőmozgalom legnagyobb eredménye az, hogy sikerült az állattenyésztés termelési költségeit leszállítani s ezáltal a szántóföldi termelési olcsóbbá tenni, valamint az állatállomány minőségét emelni.

A német példát úgy az északi államok, mint Csehország és Ausztria is követték és mindkét államban 1926 óta ezirányban a legnagyobb munka folyik. Ez államok zöldmezőmozgalmának vezérgondolata az, hogy az előregedett zöldmezők növényzete, amely már nem képes az egész legeltetési évad alatt az állatok szükségletét a legkisebb területegységre keltegetni, kicserélendő. Ezért e területet feltörik s ujkori eljárások alapján nemes fűmaggal újra gyepesítik. Ilyen módon két-három év alatt a feltört területek helyén bőséges és nemes növényzetű zöldmezők keletkeznek, amelyek a nyári időszak alatt sem égnek ki és ezáltal nagymértékben emelik a legeltetési napok számát. Hogy milyen jelentőséggel bír ez az eljárás a termelési költségek leszállításánál, arra nézve idézem Ludwig Niggel gazdasági tanácsosnak, a német zöldmezőmozgalom vezéralakjának egyik nyilatkozatát.

„A legnagyobb érdekkel kíséri a külföld a német zöldmezőmozgalmat. Hatalmas és a kormányok által támogatott zöldmező szervezeteiket állítanak fel. Ez országoknak előnyt nem engedhetünk, mert megésszelik, hogy a zöldmezőmozgalom által olyan olcsóvá teszik termékeiket, hogy a versenyben a német mezőgazdaság alul marad.”

Látható tehát, hogy még azok az államok is, sőt éppen azok, amelyek a ml felfogásunk szerint kitűnő legelővel és rétekkel rendelkeznek, szükségesnek találják, a termelési költségek leszállítása céljából, zöldmezők felújítását, illetve újépítését. Ezek az országok, noha ipari államok, belátták, hogy egyes mezőgazdasági ágakat alapjában újja kell építeniük.

Számokban is érdekes ez a munka, amit a külföldön az utóbbi években e téren kifejtettek s miután a német újépítési adatok nagyságukkal hihetetlenül hatnának, a szomszéd kis Ausztriát hozom példának s kiragadom több osztrák nagy napilap adatait, amelyek az osztrák mezőgazdaság mult évi előrehaladásáról olyan büszkén számolnak be.

Ez adatok szerint 1927-ben, a legelőjavítás terén általában foganatosított nagy javításokon kívül, 20,000 hektár kiterjedésű új legelőt telepítettek, amelynek eredményeként 26% hozamnövekedést értek el, az amugy sem rossz minőségű legelőknél. A szövetséges államok kerületeiben, kerületenként 10—15 takarmánysílló állították fel, 350 hektár területen fűmagtermesztést vezettek be, hogy a zöldmezőmozgalom következtében előállított fűmagszükségletet, amely 1926-ban 1.200.000 silling értékű behozatalt tett szükségessé, fokozatosan a belföldi termelésből elégíthessék ki. Az állatállomány számbelileg már csaknem elérte a békebelit, minőségben pedig meg is haladta azt, amit igazolnak a tejjellenőrzés adatai, amelyek szerint Ausztriában a tejelőmarhák egyedi tejhozama évi 50 literrel emelkedett. A szakemberek ezt az eredményt is a zöldmezők felújításának tulajdonítják.

Hazánkban, ahol a zöldmező kérdés még megoldatlan, nemcsak az állattenyésztés válsága van szoros összefüggésben ezzel, hanem bekapcsolódik ebbe a szántó-

földi termelés sorsa is. Az állattenyésztés válsága a szemes gabonaneműek természetére is súlyos időket fog hozni, mert az állattartástól joggal elkedvelendett gazdák kénytelenek lesznek állatállományukat kisebbiteni s az ilyen módon fokozatosan előálló trágyahiány, beláthatatlan súlyos következményekkel fog a szántóföldi természetére is járni. A zöldmezőkérdés megoldatlansága tehát, az állattenyésztés után a szántóföldi termelés visszaesését is magával fogja hozni, mert a mezőgazdasági termelés egy örökös körforgás, — jó zöldmezők nélkül nincsen virágzó állattenyésztés, nincsen sok és jóminőségű trágya, enélkül pedig nincs szántóföldi többtermelés.

A háború óta a mezőgazdasági termények értékesítését szervezik túlzottan a termelés emelése helyett, pedig éppen a termelés kiegyensúlyozatlansága és az alapjának ki nem épített volta okozza az értékesítés szervezésének sikertelenségét. Mert hiába a jól megszervezett kivétel, ha az elért piaci áron a termelő nem keres. Ott, ahol a termelés alacsonyága teszi a termelés drágává, ott kizárólag az értékesítés megszervezése, a termelés olcsóbbá tétele nélkül nem segíthet.

Mindezeknek felismerése és belátása hatott ösztönzőleg ama események kialakulására, amelyeket cikkem bevezető soraiban ismertettem és hasonló események voltak bevezetői az azóta nagy eredményekre visszatekintő német zöldmezőmozgalmának is. A vasmegegy gazdák belátták azt, hogy az olcsó és jó takarmánytermő területek hiánya következtében nincsen meg az olcsó termelés alapja, az okszerű és modern mezőgazdálkodás alapfeltétele s a zöldmező-szövetség életrehívásával megindították azt az éltizedes munkát, amely a magyar mezőgazdaságot elpusztult alapjainak újjáépítésével akarja új életre keltetni.

Dresdner Iván.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: a. Dörner Béla.

Időszerű kérdések a sertéstenyésztés terén.

A hasznos háziállatok tenyésztése terén kétségtelenül a sertéstenyésztés az, amelynél igen sok olyan rendkívüli körülménnyel kell számolni, amelyek sok esetben az egész évi szaporulatot tönkreteszik máról holnapra, vagy az anyaállatokat és azok szaporulatát teszik tenyésztésre alkalmatlanná.

Ezek közé az eshetőségek közé tartozik az anyák rossz szokása, a malacfelfalás, a malacok összenyomása, a különféle ragadós és a paraziták által előidézett betegségek, továbbá és talán elsősorban kellett volna említenem, az ujszülöttek különböző betegségei. Ez utóbbiak a sertéstenyésztés jóvelmelzősége szempontjából rendkívül lényegesek.

A malacfelfalás, amely mindenképpen veszteséget jelent a malacsaporulatban, azzal a kellemetlen következménnyel jár a tenyésztőre nézve, hogy a malacot felfaló kocát a tenyésztésből okvetlenül ki kell zárni, mert amely koca egyszer rákapott a malacfelfalásra, az azt többé nem hagyja el. Ez ellen a veszély ellen már eleve védekezni kell, mielőtt az még jelentkezne és pedig úgy, hogy az anyaállatokat megfelelően tápláljuk a vemhesség és szoptatás ideje alatt is. Így megakadályozzuk a mézshésgyet, amely akkor áll elő, ha a vemhes vagy szoptató anyaállat nem kap elég meszet a takarmányban. Ugyanis a vemhesség és a szoptatás alatt az anya sok meszet von el szervezetétől a vehem csontrendszerének felépítésére, a szoptatásnál pedig a tejjel fogyasztja mézshésgyet, hogy ezzel biztosítsa a malacok szabályszerű fejlődését. Ezt a szervezetből elvont nagymennyiségű meszet pótolni kell iszapolt krétával, mert különben előáll a már előbb is említett mézshésgy. A sertés, mint mindenevő,

megrágra még a trágyát is, csakhogy a hiányzó sókat pótolja. Látjuk ezt főleg az állandóan ölben tartott, legelőre nem járó állatoknál, amelyek a turás hiánya folytán a talajból gyökerekkel, gumókkal stb.-vel a szükséges ásványi sókat felvenni nem tudják.

A malacfelfalást megakadályozhatjuk ezenkívül a magzatburkok, a véres, beszennyezett alom eltávolításával azonnal a lemalacozás után, a malacok azonnali letisztításával, az állandó éber felügyelettel és megfelelő gondozással, amely utóbbi főleg arra szorítkozik, hogy figyelemmel kísérjük a malacok fogát, mert ez rendszerint túszerű hegyes, felsebzi az anya csecset. Ez fájdalmat érezve, önkénytelenül is odakap, beleharap a malacba és ha ezt kivérzi, fel is falja. Ez eléggé gyakori kellemetlenség mellett azonban sokkal figyelemreméltóbb az az eset, amikor az ujszülöttek között valamilyen járvány úti fel a fejét, amely azután egy tenyészet egész évi szaporulatát teheti tönkre, sőt veszélyezteti a további szaporulat létét is.

Hogy az ujszülött malacok között mind gyakoribbak a betegségek, erre vonatkozólag a németországi adatok tájékoztatnak minket. Németországban az állatorvosi főiskolákkal, gazdasági egyetemekkel, intézetekkel, kamarákkal kapcsolatosan külön kutató és kísérleti intézmények, laboratóriumok foglalkoznak kizárólag az ujszülöttek betegségeinek megállapításával.*) A legutóbbi időkben Németországban létesült egy központi intézmény is: „Zentrale für die Bekämpfung der Aufzuchtkrankheiten“, amely kizárólag ezekkel a kérdésekkel foglalkozik. Ez az intézmény hivatalosan gyűjti az ujszülöttek betegségei („Aufzuchtkrankheiten“) vonatkozó adatokat, amelyeket időközönként hivatalos értesítőben ad közre.**) Ez a szervezethez teszi lehetővé, hogy a tenyésztők megfelelően tudnak védekezni a veszély ellen.

Téves az a felfeetés, hogy egy-egy járvány esetén mindig ugyanazok az előidéző okok. Sokszor különböző eredetű járványok több-kevesebb hasonló tünetek között kezdődnek, ami azután a tenyésztőt félrevezeti és esetenként a védekezést kétségessé teszi.

A legutóbb megjelent beszámolóban pl. a következőket láthatjuk: 12 intézet által megvizsgált 1709 darab malachullán a betegségek zömét a Coli baktérium infekció okozta (20%). Diplosztreptokokusz infekciót találtak az esetek 14%-ában, paratífusz infekciót 6%-ban, sertésvész és sertésorbáné infekciót 9%-ban, száj- és körömfajás infekciót 2-4%-ban, fibrinosus-serosa és izületi gyulladást 1-8%-ban. A többi elhullásnál és megbetegedésnél a bakteriológiai lelet negatív volt, az elhullás vagy megbetegedés oka a helytelen takarmányozás és tartás volt.

Az ujszülöttek betegségeivel különösen Lütje foglalkozik behatóan. Ő több ezerre menő vizsgálat alapján megállapította azt, hogy a coli megbetegedések az ujszülötteknél a születésük utáni 12—24 órában jelentkeznek, illetve ebben az időközben végzik a megbetegedések a legnagyobb pusztítást. Ugyancsak megállapítja, hogy a diplokokusz által előidézett megbetegedéseket a magzat már valószínűleg magával hozza a világra, amit minden kétséget kizáróan csak azért nem lehet megállapítani, mert a kezdetben csak szórányosan elhulló malacokat rendszerint nem vetik vizsgálat alá és ennek nem is tulajdonítanak jelentőséget. A diplokokuszok által előidézett kórkép nagyon változó.

Az intézetek által észlelt ragadós betegségeken kívül jelentős szerepet játszanak még a megbetegítő okok között az élősdiek, amelyek a szervezetbe jutás után

*) Multkori közlelki előadásomban hangoztattam, hogy nálunk is elengedhetlen szükség az, hogy a malacbetegségekre speciális képzettségű állatorvosok foglalkozzanak, külön e célra felállított kutató intézetekben. *Rovatvezető.*

**) Legújabbon megjelent 3. Sammelbericht der Zentrale für die Bekämpfung der Aufzuchtkrankheiten vom 1. April 1925 bis 31. März 1926. R. Wetzel dr.: Verlag H. M. Schaper Hannover 1927.

ALFA SEPARATOROK (hideg és melegített tej, savó stb. részére)
mélyen leszállított áralról sürgősen kérjen ajánlatot.
ASTRA tejjgazdasági gépek, szénsavas hűtő-berendezések.
ALFA SEPARATOR R.-T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: 1. 368-89
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: József 352-57

Kérjen képes katalógust

az **UJ FORD-KOCSIKRÓL!**

Ne mulassza el megtekinteni mintatarmainkban az **UJ FORD-KOCSIKATI**

MELIS ÉS PINTÉR, Szombathely. Ford Motor Company autorizált képviselői
Képviselet és alkatrésztáraink: Vas, Zala, Sopron, Veszprém és Tolna megyékben.

azonnal hasmenésére vezetnek a hogy ez esetben elősdiék által fo

Érdekes a figyelése, am tömegesebb eln ápolás és gond a tüdő- és bélg Országunk állati tésének fellend volna az ujszülö kozni és már a pontos megállap marákkal kapo szervezése is.

ÁLLA

Rov

A barom

I. A

Beteges tulaj saját, vagy istál huzza. Ez a ro tartott állatokn diszmadaraknál szabad mozgás etetése, amikor eltávolítása vég huzza a tollazat a csipkedéssel a jó érzést vált ki és ez azután válhatik.

Az eleség meg illetőleg egyold rágás rossz szok zódság stb. hiat való mozgások mint a szabadba tákat és egyéb viszont a téli napokkalokna tését. Előidézhe állandó izgalom.

A tollrágás fe ján nem ütök akkor, ha súlyo foltok képződne részeken.

A baj ellen az jó és kevert min arról, hogy a szabad levegőn, ahol ilyen kifutás az eleséghez ro tákat korpával.

foszforsavas mé hogy még aznap és leveles zöld szemes eleséghez az állatok a szem munkát végezze tollrágásra. Nem tépett toll bőrfőzettel, kreolin A bőrfőzékűkőkő cipusztítani. Eg elesukva kell ta hozza meg a kiv

VETŐ

vet

Kivánat

hiányzó sókat óiban tartott, a turás hiánya ókkal stb.-vel tudják.

Juk ezenkívül alom eltávolítmalacok azon- elügyelettél és eg arra szorit- malacok fogát, esebzi az anya enül is odakap, i, fel is falja. ellett azonban amikor az uj- ti fel a fejét, szaporulatát óbi szaporulat

azonnal hasmenést idéznek elő és az állatok elhullá- sára vezetnek anélkül, hogy a tenyésztő észrevenné, hogy ez esetben nem járványos betegséggel, hanem elősídek által feltételezett kórral áll szemben.

Érdekes a hallei kamara kutató intézetének meg- figyelése, amely szerint sokszor nagy területeken tömegesebb elhullás következik be helytelen tartás, ápolás és gondozás következtében. Ez esetben nagy a tüdő- és bélygyulladásban elhullott állatok száma. Országunk állattenyésztésének, de főleg sertésenyésztésének fellendítése érdekében nagyon is kívánatos volna az újszülöttek betegségeivel behatóbban foglal- kozni és már a legelső hullát megvizsgáltatni a kór pontos megállapítása céljából. Szükséges volna a ka- marákkal kapcsolatosan a kutató intézetek meg- szervezése is.

Kukuljevic József dr.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY
ÉS
GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

A baromfi rossz tulajdonságai.

I. A tollrágás, vagy tollcibálás.

Beteges tulajdonsága némely háziszárnyasnak, hogy saját, vagy istállóháza tollát cibálja és ha bírja, ki is húzza. Ez a rossz szokás leginkább zárt helyiségekben tartott állatoknál s különösképen kalitkában tartott szamadaraknál fordul elő. Egyik oka a szükséges szabad mozgás hiánya. Másik ok puha, főtt eleség etetése, amikor annak részei a tollazatra tapadván, eltávolítása végett az állat csőrével csipkedti, sőt ki is húzza a tollazatot. A toll tövének kissé vérző nedve a csipkedéssel az állat szájába is kerül, ami bizonyára jó érzést vált ki és a cselekedet megismétlésére vezet és ez azután folytatódólagosan rossz tulajdonsággá válhatik.

Az eleség meg nem felelő mennyisége és minősége, illetőleg egyoldalúsága ugyancsak oka lehet a toll- rágás rossz szokásának. Így állati fehérjék, mészsók, zöldség stb. hiánya, amelyeket az állatok a szabadban való mozgásuk közben szoktak szerezni, éppen úgy, mint a szabadban bőven előforduló bogarakat, gilisz- tákat és egyéb férgeket. Egyes baromfitenyésztők viszont a téli időben beálló téltelenségnek és a rövid nappaloknak tulajdonítják a rossz szokás kifejlő- dését. Előidézhetheti a bajt végül bőrelősködők okozta állandó izgalom.

A tollrágás felismerése az említett jelenségek alap- ján nem ütközik nagyobb nehézségbe, különösen akkor, ha súlyosabb természetű és kisebb-nagyobb foltok képződnek a különben tollal borított test- részekben.

A baj ellen azzal védekezhetünk, hogy a baromfinak jó és kevert minőségű eleséget adunk s gondoskodunk arról, hogy a baromfi kényelmesen mozoghasson a szabad levegőn, esetleg eléggé tágas kifutóban. Ott, ahol ilyen kifutó a szabadban nem áll rendelkezésre, az eleséghez rovarokat, bogarakat, férgeket, gilisz- tákat korpával, esetleg turóval, iszapolt krétával, foszforsavas mésszel keverünk olyan mennyiségben, hogy még aznap elfogyaszthatassa. Ezenfelül még friss és leveles zöldség is ajánlatos. Célszerű továbbá a szemes eleséghez homokot vagy polyvát keverni, hogy az állatok a szemek kiválogatásánál kaparással izom- munkát végezzenek és így közben ne gondoljanak a tollrágásra. Nem használ a tollrágás ellen, ha a ki- léptett toll bőrfelületét keserű szerekkel, pl. aloe- főzettel, kreolinnal vagy timsóoldattal kenjük be. A bőrelősködőket megfelelő speciális kezeléssel kell elpusztítani. Egyes tollrágó baromfit elkülönítetten, elcsukva kell tartani s ha a megkísérelt kezelése nem hozza meg a kívánt sikert, leghelyesebb azt leölni.

2. Tojásettojók.

A tojásettojóknak ez a rossz szokása részben ősi öröklés (atavizmus) következménye, részben helyi külső körülmények okozzák, amelyeknél fogva a tojó iparkodik magának megfelelőbb helyet szerezni, hogy tojásait kényelmesen biztonságba helyezhesse. Az öröklés arra vezethető vissza, hogy a madarak szelidítésük és háziállattá válásuk előtt tojásukat éppen úgy iparkodtak elrejtetni az ellenség elől, mint a ma is vadon élő madarak. Legtöbbször azonban az szerepel a rossz szokás elsajátításánál, hogy kevés tojófészkek áll a baromfi rendelkezésére, alacsonyak, kényelmetlenek a fészkek, lármás, zajos helyen vannak a tojófészkek elhelyezve, vagy pedig a fészkek a tojók nyugtalanságát kiváltó kullancsfélékkel (argasinae), óvantsókkal, továbbá rovarokkal, vagy bolhákkal stb. vannak fertőzve.

Az eltojás elleni védekezésnél elemi szükséglet, hogy a baromfitulajdonos elegendő tojófészket állit- son fel csendes, védett helyen. A fészkek elegendő puha szénával, vagy puha tiszta szalmával legyenek kellő vastagon kibélelve. Emellett a fészkek tiszták és férgectől mentesek legyenek. Ha ezt megvalósítjuk, az eltojó baromfi legtöbbször abban hagyja a rossz szokását. Másrészt úgy lehet elejét venni, ha a tojó időszakban reggelenként éjjeli szállásukból kibújó tojókat hozzáértő egyén sorra megvizsgálja s azokat, amelyek tojástartójában van kész tojás, zárva tartja éjjeli szállásán, amíg leadja a tojást. Az ilyen eljárás során természetesen ügyelni kell arra, hogy a vizsgáló egyén kellőképpen gyakorlott legyen ebben a művelet- ben, nehogy megsértse a tojástartó nyálkahártyáját, vagy azt át is szakítsa.

3. Tojásevés.

A tojásevés, mint rossz tulajdonság, inkább a tyuk- féleknek, mint a víziszárnyasoknak szokott előfordulni. Különböző okokból származhatik, mint a toll- rágás. Elsősorban kényelmes, térséges kifutó hiánya, továbbá az állati takarmányok és mészsók, valamint melléktakarmányok közül porladó vakolatnak és nagyszemű kemény homoknak stb. hiánya. Más esetben az lehet az ok, hogy friss tojáshéjat keverünk az eleségbe, vagy hogy a baromfi lágyhéjú tojásához hozzájutva, azt elfogyasztja, vagy véletlenül össze- törött tojás tartalmát eszi meg és azt jóízűnek talál- ván, később saját tojását is felfalja. Az ebből eredő kár annál érzékenyebb lehet, mert a tojásevést az állatok egymástól eitanulják.

A tojásevés megállapítása meglehetősen nehézségbe szokott ütközni, mert a tojó a kitojt tojást még a fész- ken ülve fogyasztja el, a kártevés tehát csak nehezen fedezhető fel.

A rossz szokás ellen nagyjában úgy lehet védekezni, mint a tollrágás ellen. Ha megállapítottuk, hogy mely tyukok a tojásevők, ezeket külön helyezük el és olyan tojófészket teszünk alájuk, amelynek lejtős, kettős a szerkezete úgy, hogy a tojás aláhull és a tojó nem nyúlhat hozzá (csapófészkek).

4. Idegenbepülés.

Némely baromfinak az a rossz tulajdonsága, hogy a számukra kijelölt udvar, kifutó és egyéb tartózkodási hely kerítését, még ha ez elég magas is, pl. 1 1/2 méter, ismételen pl. naponta átrepül, kellemetlenséget okozva a tulajdonosának, esetleg a szomszédnak, vagy megzavarja nemesebb fajta tenyésztését.

A rossz szokás ellen való védekezés sikeresen úgy oldható meg, hogy a tulajdonos a kerítést vékonyabb dróttal 75—100 cm-rel magasabbra emeli fel akként, hogy a fából, vagy vasból függőlegesen a kerítésre szerelt lécre 15—20 cm távolságban vízirányosan húzott dróthálót erősít fel. A baromfi ugyanis csak úgy tudja átrepülni a tartózkodási hely korlátját, ha a korlát (kerítés) olyan bázist ad, amely elbírja a repülő állatot, hogy innen új lendülettel befejezhesse átkelé- sét a szomszédba. A vékonyabb drót, részben nagysága,

részben vékonysága és hálószerűsége nem ad alapot a továbbrepülésre, az állat visszaesik a helyére.

Az átrepülés megakadályozására szolgál továbbá az az eljárás, hogy az állat két oldalán levő 2—2 röp- tollat alumíniumból készült *Hauptner*-féle kapocsal egybefogadjuk, vagy pedig a röp-tollakat varróképen összevarjuk.

Táray János.

MEZŐGAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Groffits G. bor.

Üreges falak hőszigetelése.

Ma már közismert tény, hogy üreges falak építésével, ugyanolyan mérvű hőszigetelést és megfelelő szilárd- ságot feltételezve, az építési költségekben nagyon lényeges megtakarítást érhetünk el. Üreges falu lakó- házak s főleg olyan épületek építésénél, amelyeknél különös fontossággal bír a falak jó hőszigetelő képes- sége (jégházak, hűtőkamarák, gyümölcskamarák stb.) gyakran felvetődik az a kérdés, célszerű-e hőszigete- lés szempontjából a falak légüregét valamely szige- telő anyaggal kitölteni.

Többen fordultak már e kérdéssel hozzám, gyakran ellentétes szakvéleményekre hivatkozva. Ez a körülmény és a kérdés gyakorlati fontossága megokolta teszi, hogy a kérdéssel kissé részletesebben foglal- kozzam.

Már régóta közismert, hogy a levegő rosszabbul vezet a hőt, mint a legjobb hőszigetelőnek elismert építőanyagok (szigetelő tözeg, parafa stb.). Míg a levegő hővezető együtthatója*) 0.02, addig a legjobb szigetelő tözeg és parafa hővezető együtthatója 0.04—0.05, tehát 2—2.5-szer akkora. A vezetés útján előálló hővesztés ezért kisebb a ki nem töltött üregű falaknál, mint abban az esetben, ha az üregeket — mint szokásos — salakkal, vagy más szigetelő anyaggal kitöltjük. Ez a nem vitatható tény szüli azt a felfogást, hogy a falüregeket célszerű kitöltet- lenül hagyni. A falakon keresztül azonban nemcsak vezetés útján áll elő hővesztés, hanem hőáramlás és hőszugárzás útján is s ha ezt — a vezetés útján előálló hővesztés mellett lényegesen meghaladó hővesz- teséget is — figyelembe vesszük, akkor az előbbivel ellentétes következtetésre jutunk.

Üreges, vagy a jégházaknál gyakran alkalmazott kettős falaknál az üreget határoló melegebb fal mentén a felmelegedett levegő felfelé áramlik, míg a másik oldalon, a hidegebb falfelület mentén a levegő lehül és az ezzel járó sulysszaporodás révén lefelé áramlik. Az üregben tehát állandó légkeringés van, amely a melegebb falfelületről elvont hőt mint- egy a hidegebb falfelülethez szállítja, ahonnan az vezetés útján tovább távozik.

Ennek az áramlásnak egyedül a falfelületek és légmolekulák közötti surlódás áll ellen. Mennél kisebb az üreg, azaz nagyobb a surlódó felület, annál kisebb lesz az áramlás útján előálló veszteség. Könnyen bejátható, hogy abban az esetben, ha az üreget durva szemű salakkal kitöltjük, a légáramlás s az ezzel együtt előálló hővesztés teljesen megszün- tethető.

A legtekintélyesebb hővesztés üreges falaknál hőszugárzás útján áll elő. Eppen úgy, mint a kályhát egyik oldalról határoló falfelület is állandóan sugároz ki hőt a másik, hidegebb falfelület felé.

Számítás és kísérlet útján beigazolható, hogy vala- mely légtéren keresztül a sugárzás útján előálló hő- vesztés „n”-ed részre csökkenthető azáltal, hogy a légtérrel vékony válaszfalak beépítésével „n” részre osztjuk. A légüregeknek felosztása kisebb vastag- ságu rétegekre, bár szabálytalan formában leg-

*) Az a hőmennyiség kalóriákban, amely 100 m vastag légréteg minden 1 m² felületén, 1° C hőkülönbség mellett távozik.

VE TÖMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTARSASÁG

Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 2., félemelet

Telefon: Teréz 128—35

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR

Távírtalcím: Nemesmag

Eredeti nemesített Székács-féle zab

Székács-féle tavaszi hatsoros takarmányárpa

Mesterházy-féle sörárpa

vetőmagvak szállítását megkezdettük!

Eredeti nemesített Fleischmann-féle aranyárga lófogu tengerivetőmagra előjegyzéseket elfogadunk

Kívánatra prospektust küldünk!

Kívánatra prospektust küldünk!

könnyebben azáltal eszközölhető, hogy a légüregekbe durva szemcséjű salakot, vagy más porózus anyagot teszünk.

Hogy milyen lényegesen lehet csökkenteni az üreg kitöltése által a falazaton keresztül előálló hővesztéséget, annak jellemzésére megemlítem, hogy a „Köztelek” hasábjain már ismertett 25 cm vastag üreges kombinált betonfalazatra a müncheni műegyetemen a hőátbocsátási együtthatót, ki nem töltött üregek

esetén, $K = \frac{1.58 \text{ kg-al}}{\text{m}^2 \text{ óra } C^\circ}$ -ban és salakkal kitöltött üregek esetén $K = \frac{0.782 \text{ kg-al}}{\text{m}^2 \text{ óra } C^\circ}$ -ban állapították meg.

A számottevő költséget nem okozó salakkitöltéssel, a falon keresztül előálló hővesztés tehát mintegy felére redukálható. Ebből az következik, hogy üreges falak által körülzárt helyiségek fűtésére használt hőenergia, illetve az elhasznált tüzelőanyag mennyisége az üregek salakkal való kitöltése által nagyon lényegesen csökkenthető, számottevő költség nélkül, amely körülmény tüzelőanyagokban szegény hazánkban már közgazdasági szempontból is jelentőséggel bír.

Ott, ahol nedvesség nem férdőzhet a szigetelő anyaghoz, salak helyett tőzeg, nád, szalma, tőrek is célszerűen használható a szigetelő üregek kitöltésére. Nem szükséges okvetlenül az üreget teljesen kitölteni, sőt ahol nedvesség felszívódásától kell tartanunk s ennek folytán az üregeket időközönként szellőztetni kell, nem is kívánatos.

Jégházaknál gyakran a két falat közel egy méter távolságban falazták egymástól. Ilyen széles üregeggel falazott kettős falaknál az üreg teljes kitöltése sok költséget igényel. Célszerűbb ilyenkor a két fal mentén 15–20 cm vastagságban nád- vagy szalmaréteget elhelyezni, vagy pedig favázára erősített kátrány-papírból olcsón előállítható 1–2 válaszfalal 2–3 részre osztani a széles légűrt, a hőszigetelés útján előálló nagy hővesztéséget csökkentése céljából.

Keszthely.

Groffits Gábor.

Kanászszámadó és gulyás.

E két elnevezés alatt ismerjük országsszerte gazdaságaink két nagyon fontos cselédjét, hogy újabbkori hierarchia szerint nevezem őket, altisztjét, mert mindig magasabb polcot jelent az ő állásuk, mint egy béres vagy kocsis, hiszen nagy vagyon van a kezükre bízva. Van is közöttük nem egy, akinek gyakorlati tudása egyik-másik szakmájába vágó kérdésben felsőbb képzettségű szakembernek is büszkesége lehetne. Mégis mikor erre a két funkcionáriusra gondolunk, leginkább pár évszázaddal visszamaradt etnográfiai érdekességszámba menő alakot képzelünk, akiknek sajátosságai megérdemelték volna, hogy annakidején megboldogult Hermann Ottó tudósunk külön tanulmányozza azokat.

Eszem ágában sincs azért gazdasági életünk e két kiváló típusát bármiképp is becsülni, sőt ők csak dicsőretek érdemelnek, hogy azt a tudást, amit ősapáinktól hagyományképp örökölték, híven megőrizték s a nemzeti vagyonnak sertésállományunkban és gulyáinkban rejlt részét legjobb tudásuk szerint őrzik és ápolják. Szemrehányást, mi az egész gazdaságszociális s a mezőgazdaság ügyeit intéző körök érdemelnek, hogy mai napig is beértük és beérjük azzal, hogy az a nagy vagyon, amelyet sertés- és marha- (tehén-) állományunk képvisel, még ma is jól-rosszul a százados tradíciók szerint legyen jobbra kezelve. Ma már minden technikai üzem — s mi egyéb lenne a mezőgazdaság — specializálódást kíván, univerzális tehetségekkel nem lehet pontos üzemi munkát véghezvinni.

Nincs ma már egy modern üzem sem, ahol a munkás vagy munkavezető egyszerre és egyszerre abban a munkakörben nyer foglalkoztatást. Ellenben a mezőgazdaságban ezt a specializálást nem ismerjük. Ki ne emlékezne saját gazdaságában olyan esetekre,

hogy egyik napról a másikra kocsiból tehenessé vagy béresből kanásszá avanzsált vagy degradálódott (mert sok helyütt a tehenesség vagy kanászság nem igen kedvelt, sőt lenézett foglalkozás) egyik vagy másik cselédje. Volt rá esett, hogy bevált az illető az új sarzsiban, volt azonban olyan is, aki nem vált be. Ezzel csak azt akarom bizonyítani, hogy milyen könnyelműen kezeljük vagyonunk tetemes részét, rábizzuk sokszor kontár kezre, amikor még a hozzáértő kanász vagy tehenes is messze mögötte áll annak a követelménynek, amelyet a modern gazdálkodás az állattartás és ápolás terén támaszt. Tesszük pedig ezt akkor, amikor igazán kis vagyonértékeink kezelését, teszem azt egy ruha kivásalását, vagy egy asztal fényezését dehogyan is bíznók kontár-kezekre. Sok mindent, hasznosat, kevésbé hasznosat is átvettünk fejlettebb mezőgazdasággal bíró országoktól, de figyelmünket mindeddig ekerülte a speciális gazdasági cselédképzés.

Nézetem szerint ennek a kérdésnek a sürgős rendezése első fontosságú kérdés. Földművelésiskoláink képeznek önálló kisgazdák mellett gazdákat is, elég jó eredménnyel, mert nem egy közülük mint ispán önálló kezelőtisztii állást tölt be. A sárvári tejjgazdasági iskola jó vajmestereket képez. De hiányzik olyan intézetünk, esetleg tanfolyamaink, ahol kanászokat s gulyásokat vagy teheneseket képeznek. Talán sokan megmosolyogják azt, hogy a kanászt is már képezni kell. Kell bizony s tetszetősebben fog hangzani, ha azt mondom: hogy a kanászainkból Schweinemeistereket, a tehenesainkból Schweizereket neveljünk. Nem gondolok arra, hogy egy több évfolyamos iskolát állítsunk fel, ahonnan a kanász megővekedett igényekkel, mint „ur” jön ki gazdasági ambíciókkal futva. Hanem egyéves tanfolyamokat, esetleg az állami birtokok tehenészeté, sertés-tenyésztése mellett, ahol hetenként egy-két napon legyen elméleti oktatás, a többi idő gyakorlati oktatással teljen el. Meg vagyok róla győződve, hogy ha jól lenne megszervezve ez a kiképzés, a gazdaságszociális mértékelt hasznát látná. Csak legyen hely elegendő emberre, mert egy-két éven belül minden gazdaság elküldi kanászt, tehenesét a tanfolyamra kiképzés céljából.

A földművelésügyi kormány egyes jóakaratu megmozdulása sokszor azt a benyomást kelti, hogy zavarban van, annak az amugy sem túlságosan bőre szabott dotációnak a felhasználásánál. A fenti eszme megvalósítása nem kerülne sok pénzbe s busásan megtérülne az ország sertés- és marhaállományának emelése, az elkerülhető károk megelőzése és kiküszöbölése, szóval a szakszerűbb kezelés révén. Németország azt, hogy idegenből importált szarvasmarhát és sertésöt úgy ki tudta tenyészteni, hogy ma ezekből nagy tenyészállat kivitele van, nem utolsó sorban a Schweizeinek és Schweinemeistereinek köszönheti. A mi exportunk ebben a két állatfajban pedig majdnem egészen az iparilag üzött hízalás javára írható, pedig tenyészanyagunk az utolsó években tetemesen javult s megfelelő továbbfejlesztés mellett a világpiacon is megjelenehet.

A magyar mezőgazdaságnak mellőzhetetlen érdeke a kanászképzés és tehenesképzés.

Malcomes Gyula báró.

Az OMGE első traktortanfolyama.

A traktorok nagyarányu terjedése következtében szükségesnek látta az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a szántógépezetők kiképzése kérdésének megoldását és a képzettebb gazdáknak a gépmunkáról való részletesebb tájékoztatását. A gazdaságszociális nagy megelégedésre a traktorkezelők kiképzés irányítását a földművelésügyi minisztérium vette a kezébe és nemrégiben rendeletet adott ki, amelyben szabályozza ezt a kérdést. A képzettebb gazdák tájékoztatásáról és kiképzéséről nem történt intézkedés, ezért ezt a kérdést egyesületünk saját keretein belül

oldotta meg, mert szükségét látta annak, hogy a gazdaságok vezetőinek módot és lehetőséget nyújtson arra, hogy a traktorok szerkezetét és kezelését az 5 különleges igényeknek megfelelően elsajátíthassák. Ezért a nagyobb képzettségű gazdák részére, akiknek traktorjuk van, vagy traktort beszerezni óhajtának, a szántógépezetők tanfolyamoktól teljesen különállóan, traktortanfolyam rendezését határozta el. A tanfolyamnak célja volt megismertetni a traktor helyes megválasztását, gazdaságos kihasználását, egyes üzemanyagok tulajdonságait és egyáltalában mindazt, ami a traktor üzemének és a szántógépezetőknek ellenőrzésére szükséges.

A tanfolyam február hó 20-tól 25-ig, tehát 6 napig tartott és azt Szabó Gusztáv dr. műegyetemi ny. r. tanár, az OMGE műszaki bizottságának elnöke és a tanfolyam irányítója nyitotta meg. Nagyszerű megnyitói beszédében rámutatott a gépmunka fontosságára, az ellenőrzés jelentőségére és az ezáltal elérhető eredményekre.

A tanfolyamon a következő gazdák vettek részt:

S. Bálint György, Balogh Dénes, Bátky Gyula, Békésy Miklós, Brüll Sándor dr., Beliczey János, Böhm Endre, Dobozgy Dénes, Fáy Viktor dr., Fekete István, Gállos Kristóf, Gyöngy Pál, Gyucha András, Haraszty Sándor, Hetsinger Pál, Hirsch Imre dr., Höpfner Miklós, Játos Kálmán, Kardos László, Kégl Elemér, Kneffel József dr., Kondor György, Kovács Antal, Korchmáros János, Kubinyi Miklós, Melitskó László, Méhely Géza dr., Nagy György dr., Lipeşeg Ákos, Lonkolc Zsigmond, Nechrebeky Viktor, Pád Ferenc, Prucsinak Miklós, Radák Henrik dr., Reichenmann Imre, Rupperecht Antal, Steiner Imre, Schnitzer Mátyás, Sárvári József, Slegler Elemér, Szabó Géza, Szép László, Szepán István, Szűcs Lajos, Tomesányi Vilmos Pál, Tóth János, Tóth Antal, Varga László, Varga István, Vélő János, Zsigmona, Vassvári Mihály, Waldholt Frigyes báró, Wiesmayer Norbert.

A tanfolyam résztvevői az elméleti kiképzésen kívül megtekintették az amerikai Mc. Cormick-traktor budapesti vezérképviseletének, Dénes B. R.-T.-nak raktártelepét és a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth R.-T. hazai traktorgyár telepét. Az előbbi helyen a gyakorlati felvilágosításokat Erdős Jenő vezérigazgató vezetésével Bartos Lajos főmérnök és Martinek Zoltán mérnök adták meg, a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth traktorgyárban pedig László Sándor m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgató, Schön Gyula ügyvezető igazgató, Billegé János főmérnök és Malyasz Fibor mérnök kalauzolták a tanfolyam résztvevőit. Mindkét helyen a legmesszebbmenő előzékenységgel fogadták a tanulmányozó gazdákat és nagy részletességgel adták meg a szükséges felvilágosításokat.

A tanfolyam ünnepélyes keretek között február hó 25-én fejeződött be. Az egyesület képviseletében Székely Elemér alelnök zárta be a tanfolyamot, beszédében rámutatott a technikai továbbképzés nagy jelentőségére és mint gyakorlati gazda méltatta a gépmunka ellenőrzésének szükségességét, valamint annak üzemi jelentőségét. Megemlítette, hogy az OMGE e téren uttörő munkát végzett, mert ezzel a tanfolyammal hazánk megelőzte a külföldet. Majd megköszönte az egyesület nevében a tanfolyam résztvevőinek az egyesület uttörő munkája iránt tanúsított meleg érdeklődését.

A nagy tetszéssel fogadott elnök záróbeszéd után a tanfolyam vezetője, Szabó Gusztáv dr. bucsuzott el keresetlen szavakkal a tanfolyam hallgatóitól és őszinte örömeinek adott kifejezést, hogy a résztvevők körében olyan nagyarányu érdeklődés nyilvánult meg a technikai kérdések iránt. Ebben a nagyarányu érdeklődésben a mezőgazdasági termelés jövőjének egy szebb perspektíváját látja.

A tanfolyam hallgatói nevében Tomesányi Vilmos Pál nyugalmazott igazságügyminiszter, földbirtokos köszönte meg az OMGE-nek a tanfolyam rendezését és megszervezését. Hangoztatta ennek a tanfolyamnak a jelentőségét és biztosította az egyesületet arról, hogy a jövőben a gazdák részére rendezendő tanfolyamok iránt még nagyobb érdeklődés fog meg-

nyilvánulni. Végül tolmácsolta az előzőt és fáradozása.

A tanfolyam e műegyetemi adjunktus magántanár volt, készséggel vállalkoztak a tanfolyam elnökei. Egyesületünknek MC. Cormick az elnöke, amennyiben az OMGE elmozdítja 800 pengővel jár, hogy ezért a mezőföldi traktorképzés ne mondjunk. A most lezajlott érdeklődés nyilvánvalóan az OMGE, hogy a jövőben a tanfolyam tapasztalatát eljlesztini fogja.

A tenyészállatvás

Hirt adtunk ki a kiállítás és vásár ujonnan létesítéséről. A kiállítások tekintése útján növelni. A múlt csarnok és ezekkel létesült: az egyik a másodikban a pedig az állattenyésztést. Az ideiglenes felhasznált ez a jából hasonló kiállítások.

A vetőmag- és is aránylag kis számban megkezdésük meztangazdaság. D. Zichy Béla gróf mag- és terményes, mert azonos nemesítő üzemek kesítő R.-T., a bankuti főherceg a Nagycenki Cs. gazdasági R.-T. magkereskedelmi R.-T., a Monor Nándor, Schönwalata stb. Külön a Szuperfoszfát zást népszerűsítő.

A Magyar Mezőgazdasági egyesület épületét létesítendő részletes kivitelű tállyainak kiállítás mutattani.

A lejjáadásági ságos anyagot fennek ez évben kiállítás: ezt fogja rendezni, is külön szerep nagyobb tejkere közüli a Budapest a Sopron-Győr és sajtgyár, a Tóth sárvári bajor h. báró, a dörpüs-

MINDEN VETŐMACOT PÁCOLJUNK

PORZOL
PORPÁC
VEZET

ÜSZÖGMENTESÉG
VETŐMACMECTAKARÍTÁS
TERMES TÖBBLET
CHINOIN-UIPEST.

3000 magyar gazdaság
BUZÁNÁL kizárólag
PORZOL-t
használ.

Az előirt pácolási eljárás pontos betartása egyenletes, gyors kelést
űszögmentességet, terméshozadékot biztosít.

ROZS, ÁRPA, ZABNÁL
HIGOSAN-t
használjunk.

!! Francia, holland, dán, svájci, osztrák, román, cseh stb. !!
hivatalos intézetek által is elismerve

HIGOSAN

HIGANYOS
NEDVES
CSÁVÁZÁS.

ROZSOT,
ÁRPA
HIGOSANNAL
CSÁVÁZUNK

NAGY
TERMÉSHOZÁDÉK
BIZTOSÍT

CHINOIN
UIPEST

M

17-19%
a leg
Az ösz

Tavasszal
két kis
Gyártja
Telefon:
Szállít legelő
szindikátus e
zése szer

ING

1928/22-23. szám
1928. évi évfolyam

mak, hogy a
seget nyújtson
kezelését az ő
lsajátíthassák.
szere, akiknek
ni óhajtanak,
ljessen külön-
határozta el.
etni a traktor
kihasználását,
egyéltalában
ntógépvezető-

tehát 6 napig
nyetemi ny. r.
k elnöke és a
Nagyhatásu
nunka fontos-
z áltál elér-

vettek részt ;
Gyula, Békésy
Endre, Dobozy
Kristóf, Gyöngy
Pál, Hirsch
Károly László,
Kovács
László,
Akos, Lonkai
Prussinszky
Antal,
Steger Elemér,
Szász Lajos,
Varga
Mihály,

kiképzésen
mick-traktor
B. R.-T.-nak
layton-Shutt-
t. Az előbbi
Erdős Jenő
tómérnök és
a Hofherr-
árban pedig
esos, vezér-
gató, Billegé
kalauzolták
a legmesz-
ulmányozó
meg a szük-

február hó
piseletében
anfolyamot,
vábbképzés
da méltatta
t, valamint
hogy az
mert ezzel a
öldet. Majd
olyam részt-
iránt tanu-

beszéd után
r. bucsuzott
lगतóitól és
a résztvevők
lvánult meg
ányu érdek-
őjének egy

nyí Vilmos
földbirtokos
a rendezését
tanfolyam-
ülettel arról,
zendő tan-
s fog meg-

nyilvánulni. Végül a hallgatóság őszinte köszönetét tolmácsolta az előadói tanári karnak lelkes munkáját és fáradozásáért.

A tanfolyam előadói Kund Ede és Thamm István műegyetemi adjunktusok és Vajda Ödön műegyetemi magántanár voltak, akik az OMGE felkérésére nagy készséggel vállalták az előadói tisztet és mindent elkövettek a tanfolyam sikere érdekében.

Egyesületünknek ezt a közérdekű vállalkozását a MC. Cormick amerikai traktorgyár magyarországi képviselője, a Dénes B. Részvénytársaság méltányolta, amelyben az OMGE-nek ezt a mezőgazdasági termelés előmozdítását célzó tanfolyama költségeihez 800 pengővel járult hozzá. Nem mulasztjuk el, hogy ezért a megértő támogatásért a nevezett külföldi traktorképviseletnek ezúton is őszinte köszönetet mondjunk.

A most lezajlott traktortanfolyam iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg a gazdaközönség körében, hogy az OMGE vezetősége már most elhatározta, hogy a jövőben ezeket ismételni és a mostani tanfolyam tapasztalatai alapján nagyobb arányokban eljesztetni fogja.

VEGYESEK.

A tenyészállatvissárral kapcsolatos egyéb kiállítások.

Hirt adtunk már arról, hogy az idei tenyészállatkiállítást és vásárt részben a tavaly, részben ezévből ugyanon létesítendő csarnokokban rendezett különleges kiállítások fogják kiegészíteni és a kiállítás megtekintése után szerezhető hasznos tanulságokat növelni. A múltévi kiállítás alkalmából három új csarnok és ezzel kapcsolatban három új kiállítás létesült: az egyikben a *vetőmag- és terménykiállítás*, a másodikban a *tejgazdasági kiállítás*, a harmadikban pedig az *állattenyésztéstudományi kiállítás* nyert bemutatást. Az idén természetesen a rendezőség újból felhasználja ezt a három hatalmas csarnokot és nagyjából hasonló kiállításokat fog bennük bemutatni.

A *vetőmag- és terménykiállítás* keretében ez évben is aránylag kis számban szerepelnek a gazdaságok (a mezőhegyesi ménésbirtok, a Szelényi-fele tápiószelvi tangazdaság, Döry Hugó túskepusztai gazdasága, Zichy Béla gróf uradalma). Így is azonban a *vetőmag- és terménykiállítás* igen gazdag és tanulságos lesz, mert azon résztvesznek a nagyobb növény-nemesítő üzemek közül a Vetőmag-nemesítő és Értékesítő R.-T., a Hatvani növény-nemesítő R.-T., a Bánkúti főhercegi uradalom, a felsőiregi uradalom, a Nagyecenki Cukorgyár és a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T. növény-nemesítő telepei; a nagyobb magkereskedelmi vállalatok közül Mauthner Ödön R.-T., a Monori Magkereskedelmi R.-T., Budai Nándor, Schönwald Lipót burgonyakereskedelmi vállalata stb. Külön pavilonban fog kiállítani ezévből a Szuperfoszfátterjesztő R.-T., amely a műtrágyázást népszerűsítő filmjeit is vetíteni fogja.

A *Magyar Mezőgazdák Szövetsége* — amint erről már megemlékeztünk — külön állandó kiállítási épületet létesített. Ez a nagy áldozattal emelt, művészi kivitelű csarnok a szövetséget összes osztályainak kiállítási anyagát egy helyen fogja bemutatni.

A *tejgazdasági kiállítás* ez évben is nagy és tanulságos anyagot fog felölelni. Különös érdekessége lesz ennek ez évben a tejszövetkezetek csoportos kiállítása; ezt az Országos Tejszövetkezeti Központ fogja rendezni, amely természetesen saját anyagával is külön szerepel. Ezenkívül részt vesznek még a nagyobb tejkereskedelmi és tejfeldolgozó vállalatok közül a Budapesti Központi Általános Tejcsarnok, a Sopron-Győr és Szombathelyi Tejcsarnok, a Stauffer sajtgyár, a Tobler sajtgyár; a gazdaságok közül a sárvári bajor hercegi uradalom, Jeszenszky Andor báró, a dörpusztai sajtgyár, a kishéri ménésbirtok,

Montenuovo Nándor herceg németbolyi uradalma, az Alfa szeparátor és egyéb tejgazdasági gép- és eszközkereskedelmi vállalatok. A gazdaságok és vállalatok anyagát tanulságosan fogják kiegészíteni a magyaróvári m. kir. tejkisérleti állomás által kiállítandó gyűjtemények és táblázatok, valamint az Országos Tejpropaganda Bizottság kiállítása.

A tavalyi harmadik csarnokban fog ismét kiállítani az állatorvosi főiskola több intézete (állattenyésztési, tejhigiéniai, körbonctani, járványtani, patkolástani, bejógyászati stb.), valamint a közgazdasági egyetem állattenyésztési tanszéke és a Mezőgazdasági Múzeum. Ezenkívül azonban az egész csarnokot az *állami kísérleti intézetek* értékes gyűjteményei fogják elfoglalni. A már tavaly is szerepelt országos gyapjuminósító, állatleltári és takarmányozási, erjedéstani, növénykörtani, vetőmagvizsgáló és rovarváltási állomásokon kívül ez évben a növénytermelési, növény-nemesítési és paprikakísérleti állomások is részt fognak venni, valamint a kémiai intézetek is csoportos kiállítást fognak bemutatni.

A földművelésügyi minisztérium megértő támogatása lehetővé tette ez évben egy hasonló kivitelű negyedik csarnok létesítését, amelyben az *állami gazdasági szakoktatási intézetek* (gazdasági akadémiák, földművelésiskolák stb.) anyaga és gyűjteményei fognak bemutatásra kerülni csoportos kiállítás keretében. Ez a maga nemében páratlan kiállítás módot nyújt arra, hogy a gazdaközönség legszélesebb rétegei szemléltető módon kapjanak közvetlen tájékozódást ez intézetek kiterjedt hálózatáról, munkájuk irányáról és eredményeiről.

Egy másik, most épülő kiállítási csarnokban a *háziipar, a méhészet, a finom hentesipar, a gyümölcs-termesztés* stb. fognak bemutatást nyerni. Ez az uttörő vállalkozás és új kiállítási csoport természetesen még nem lehet tökéletes, de a bejelentések alapján előre meg merjük jósolni, hogy sok érdekes nézővalót és hasznos tanulságokat fog nyújtani. Különösen nagy szabásúnak ígérkezik a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara gyümölcskiállítása és a székesfehérvári élelmiszerüzem látványosságzámba menő összeállítása.

Természetesen ez évben is méltóan fog szerepelni a már megszokott *mezőgazdasági gép- és eszközkiállítás*, amely a bejelentések szerint minden eddigi keretet meg fog haladni. Ez évben külön attrakció lesz az *autókiállítás*. A különböző személyautók két fedett csarnokban, a teher- és vontatóautók pedig a szabadban elhelyezve csoportos kiállítás keretében fognak elhelyezést nyerni.

Igy ahhoz képest, hogy ugy tavaly, mint az idén uttörő munkát kellett végezni a tenyészállatvissárral kiegészítő egyéb különleges kiállítások megrendezése és megszervezése érdekében, az elért eredményt nagyon kedvezőnek mondhatjuk, mert sok nagy új kiállítási csarnok fogja teljesen megtölteni fokozni a látványvalókat és a hasznos tanulságokat. Kialás van arra, hogy a földművelésügyi minisztérium egy *mintatrágyatelep* létesítésével fog a tenyészállatkiállítást látogató kisgazdaközönség számára még további hasznos tanulságokat nyújtani. Ezenkívül több faiskola szándékozik facsemeteket kiállítással bemutatni. A halászati kiállításnak és még néhány más felmerült tervnek a megvalósítása a jövő évre marad.

Hálóztatás. Turesa Imre ny. jószágigazgató február hó 20-án Kolozsvárott elhunyt. A megboldogult földi maradványait február hó 23-án helyezték örök nyugalomra a kolozsvári temetőben.

Dohánytermesztők holdpénzelőlegének kiutalása. A pénzügyminiszter az öt kat. hold és azon felüli területtel rendelkező dohánytermesztőknek az 1928. évre szóló dohánytermesztési engedélyek kiszolgáltatása és az 1927. évi dohánytermés átadása után, legkorábban 1928. március havában kat. holdankint 80 pengő rendkívüli holdpénzelőleg kiutalását engedélyezte. A pénzügyminiszter ezt a rendkívüli előleget

csak azzal a feltétellel engedélyezi, hogy ezért az előleget minden olyan esetben, amelyben a kincstári érdekek feltétlenül biztos megvédése szempontjából indokoltnak látszik, a dohánybevéltő hivatal által ismert és elfogadhatónak tartott két kezes készízetői szavatosságot vállal. Ehhez képest kezesek jótállása nélkül az előleg csak akkor lesz folyósítható, ha az azt kérelmező dohánytermesztő tulajdonát képező földbirtok tiszta értéke az 1928. évi dohánytermesztést terhelő összes kincstári tartozások összegére legalább nyolcszoros fedezetet nyújt. A rendkívüli holdpénzelőlegre jogosult termeszítők július havában kat. holdankint kivételesen 80 pengő rendkívüli holdpénzelőlegben is fognak részesülni. Az igénylendő rendkívüli holdpénzelőleg a M. Kir. Dohánybevéltő Hivataloknál beszerezhető kérvényúrlapban megállapított feltételek pontos betartása mellett lesz kiutalva.

A gazda energiatörvényéről. Az Országos Többtermelési Liga február hó 24-én tartott ülésén Szabó Gusztáv dr. műegyetemi ny. r. tanár, az OMGE műszaki bizottságának elnöke, igen érdekes előadást tartott a gazda energiatörvényéről. A látogatott gyűlésen megjelentek Gally Kálmán dr. földművelésügyi h. államtitkár, Rác Gyula dr. ny. államtitkár, Kenessey Béla min. tanácsos, Reghenbach Béla dr. közgazdasági egyetemi tanár, Floch-Reichersberg Alfréd dr. lovag, Csáky Gyula gróf földbirtokosok, Moussong Géza és még számosan. A nagy figyelemmel hallgatott előadás gondolatmenete a következő volt: A gépek által végzett gazdasági munkánál a gazdát csak az érdekli, hogy a használt gépi erő milyen árban állítható elő. Azonban ennek a megállapításánál nemcsak a felhasznált energia-(tűzelőanyag-)fogyasztások és a piac ára veendő számításba, hanem mérlegelendő a gép élettartama és fenntartási költsége épü, mint a gépek teljes mértékben való kihasználása is. A gazdák jórésze számításánál éppen ezeket az utóbbi tényezőket hagyja figyelmen kívül. Az így hiányosan végzett számítások alapján azután mellőzik a gépmunkát, mert látszólag drágán dolgozik. A rendelkezésre álló szelenergia-értékét nem szabad tulbecsülni. A számítáások azt igazolják, hogy egy nagyságra és rendszerre is jól megválasztott gép rendszerint gazdaságosabb munkát végez, mint az ingyen szelenergiát átalakító szel-erőgép. A folyékony tűzelőanyag használatánál figyelemmel kell lenni az árakra. Nálunk a benzin és a petróleum piaci ára jelenleg olyan arányban van, hogy nem lesz jövedelmező a benzin helyett olcsó petróleumot használni. A petróleumnak ugyanis nemcsak fűtőértéke kisebb, mint a benzinné, hanem tökéletlenebb az elége is. Az így szükségessé váló többfogyasztás nemcsak megszünteti az árak közti különbséget, hanem még drágábbá is teszi a petróleum használatát a benzinnél. Ezenkívül a petróleumtűzelésnek az is a hátránya, hogy az el nem éget petróleumgőzök bejutnak a traktor motorjának karterébe, ahol lecsapódnak és felhígítva a kenőolajat, csökkentik a kenőképeséget. Az így szükségessé váló kenőolaj-többfogyasztás költségemelkedést okoz és kedvezőtlenül befolyásolja a gép élettartamát. Az érdekes fejtegetésekért Földes Béla v. b. t. t., elnök mondott a hallgatóság nevében köszönetet az előadónak.

Felhívás a londoni tejgazdasági világkongresszusra való részvételre. A VIII. nemzetközi tejgazdasági kongresszus Londonban ez év június hó 26-án kezd meg tárgyalásait. A kongresszus Angolország több városában tartja üléseit és hivatalosan július hó 13-án végződik. A kongresszus alatt és utána igen sok társas kirándulás van a programmba felvéve, vele kapcsolatos a Nottinghamban július hó 10-14-ig rendezendő nagy mezőgazdasági kiállítás. Országos érdek, hogy a kongresszusra Magyarországról minél nagyobb számú résztvevővel jelenjen meg, hogy ott érdeklődésünknek és tudományos felkészültségünknek bizonyítékát adjuk. Erre való tekintettel a földművelésügyi minisztérium az összes érdekelt tényezők bevonásával külön

MÉSZNITROGÉN

17-19% garantált nitrogéntartalommal a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya.

Az összes művelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik.

Tavasszal vetett gazdasági növényeink alá a vetés előtt alaptrágyaként kiszórva, őszi kalászosokhoz tavasszal fejtrágyaként adva magas terméshozamot biztosít.

Gyártja: „NITROGÉN” Műtrágya és Vegyipar Részvénytársaság
Telefon: 106-19, 151-79 Budapest, V. kerület, József-tér 1. szám.

KÁLISÓT,

érvényes műtrágyázási tanácsadóhely!

előkészítő bizottságot szervezett, amelynek elnöke Tolnay Pál miniszteri tanácsos, most azt közli, hogy a kongresszus londoni intéző bizottsága felszólítására a résztvevő tagok névsorát mielőbb be kellene jelenteni. Ennélfogva az előkészítő bizottság felkéri mindazokat, akik a kongresszuson résztvenni kívánnak, hogy részvételi szándékukat a magyar előkészítő bizottságnak (Budapest, IX., Ipar-utca 4.) mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. A bizottság tájékoztatásul közli, hogy Budapest—Wien—Köln—Osttende—London és vissza ut. Londonban 8 napi szálloda reggelivel együtt II. osztályon 660 P., III. osztályon 525 P.-be kerül, a II. osztályú hálókocsi 150 P. A kongresszus tagsági díja személyenként 1 font és 1 shilling (30 P.). A kongresszussal kapcsolatos minden ügyben a legnagyobb készséggel áll rendelkezésre a magyar előkészítőbizottság előadója, Löcherer Béla igazgató. (Telefon: J. 465—82.)

Az OMGE traktorkezelői tanfolyama. A földművelésügyi miniszter 10.358/1928/II. A. 1. számú rendeletével a mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok megszervezésével Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet bízta meg, a tanfolyamok lebonyolítása pedig a rendelet szerint az OMGE támogatásával a budapesti M. Kir. Állami Felsőipariskolában történik. Az első tanfolyam február hó 27-én nyílt meg az állami felsőipariskola helyiségeiben. A tanfolyam 15 napig fog tartani, a résztvevők száma 62.

Magyaróvári gazdasági szakülése. A magyaróvári gazdasági akadémia hallgatóinak gazdasági egylete február hó 22-én este tartotta III. szakülését. Elnök Andrási Andor III. éves hallgató tartotta meg felolvasását: „A jó üzemvezető gazda” címen. A felolvasáshoz hozzászóltak Bárdossy Antal, Bakoss István III. éves hallgatók, majd Világhy Károly tanárvédnök foglalta össze és méltatta a felvetett tárgy fontosságát. Ezután Bergmann Endre III. éves hallgató vezette be a vitát: „A nehéz és könnyű igazságvágyról”. A szakülés arra a megállapodásra jutott, hogy Magyarországon egyes vidékek, városok és a mezőgazdasági iparral rendelkező üzemekről eltekintve, a könnyű igazságvágy a legmegfelelőbbek. A vitában résztvettek: Bergmann Endre, Bárdossy Antal, Kasza Géza, Ujváry Antal, Bakoss István, Pleidell István, Reesák Béla és Rószó Zoltán III. éves, Takács Ödön, Kovács László, Gál Károly, Parragh Farkas II. éves és Jeney százados I. éves hallgatók. A szakülés Világhy Károly tanárvédnök zárószavaival ért véget.

Debreceni gazdasági vitatés. A debreceni m. kir. gazdasági akadémia hallgatói „Széchenyi” gazdasági osztályának legutóbbi ülésén jelen voltak Czettler Jenő egyetemi tanár és az egész tanári kar, élén Varga Kálmán dr. igazgatóval. A vitatésen Papp Pál III. éves hallgató a takarmányképoszta természetének jelentőségét fejtegette. A vitakérdéshez Erendits Endre Péter Pál, Ignácz József, Fodor Aladár III. és Széll Endre II. éves hallgatók szólnak hozzá. Halász Miklós tanárélnök összegezte a felszólalásokat. Kiegészítésként megemlítette, hogy a takarmányképoszta, mint zöldnövény, nagyon könnyen emészthető, növeli az állat termelőképességét. Foglalkozni kell tehát az állat és a növény. Weichinger János II. éves hallgató saját szerzeményű „Széchenyhez” című versének szavaltatával, Magyarósy Elek III. éves hallgató szép magánénekével, Ballo Sándor pedig hegedűjátékával aratott nagy sikert. Ezután Varga Kálmán dr. üdvözölte Czettler Jenő dr.-t, rámutatva nagy érdemeire, amelyek között nem utolsón helyen áll az Országos Széchenyi-Szövetség alapítása, amelynek nagy fontosságát csak most ismerjük fel. Végül Czettler Jenő dr. köszönte meg az üdvözlést.

Találkozó. Feikérem gazdasági akadémiai évfolyam-társaimat, hogy a tenyészkiallítás alkalmával találkozás céljából március 24-én (szombaton) este a Metropoli-szálloda (teremben) megjelenni sziveskedjenek. Koperitzky Ferenc gazdasági főintéző (Izsákfa, u. p. Csellómölke).

Helyreállítás. Lapunk folyó évi 17. számának W. M. jellege alatt közölt szerkesztői üzenetbe sajtóhiba csuszott be. A kérdéses szöveg helyesen így olvasandó: „Utóbb a tejfogyasztás a kizárólag tejen élő borjúnál az élőszulynak mintegy 1/7 részét teszi.”

Munkáskínálat és kereslet. A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló Országos Gazdasági Munkások-vezető Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz.,

II. em. 207) legutóbbi jelentése szerint a) **foglalkozást keresnek munkáscsapatokkal:** Takács János hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló 50—60 munkással egész nyárra, 6—8 óra summásnak. Bérfeltétét megegyezésszerűen. Mezőkövesd I. k., 234. sz., Borsod vm. Farkas Pál hat. ig. megb. munkavállaló 50 férfi, 50 nővel, 6—8 hónapra, I. o. 100 kg, II. o. 110 kg buzabérről, élelmezés I. o. 4-es és II. o. 3-as. Pénz havi 6, illetve 3 pengőért. Szihalom, Borsod vm. Szűcs József hat. ig. megb. munkavállaló 30—50 párral egész nyári munkára I. o. 170 kg buza, 4-es élelmezés és 5 pengő bér mellett, II. o. 130 kg buza, 3-as élelmezés és 3 pengő bér mellett. Egerlővő, Borsod vm. Pongó Miklós hat. ig. megb. munkavállaló 100—150 munkással: 6 havi summásnak, I. o. 170 kg buza, 5 pengő, 45 kg szalonna, 4 kg hus, 0,6 kg zsír, 30 kg liszt, 15 kg burgonya, 4 kg bab; II. o. 120 kg buza, 3 pengő, 3-5 kg szalonna, 3 kg hus, 0,6 kg zsír, 30 kg liszt, 15 kg burgonya, 4 kg bab. Szakmányberek: aratás 11-ik rész keresztből, 10-ik rész gép alól. Csepülés 2 1/2%. 1 kat. hold répa aszartt 120 kg buza. Egész nyárra, ha részes aratást kapnak, havi 130 kg buza az I. és havi 100 kg buza a II. o., pénz és élelem mint előbb. Tavasz 2 óra repakapálás egyeléshez I. o. 190 kg buza, élelem, pénz mint előbb és II. o. 120 kg buza. Gazda bér külön egyesség szerint. Tard II. tized 92, Borsod vm. Koczka János Pál hat. ig. megb. munkavállaló 100—200 munkással minden munkára, 6 óra, 2 óra vagy aratásra. Havi bér I. o. buza 170 kg, pénz 5 pengő, élelmezés 4-es, II. o. buza 120 kg, pénz 3 pengő, élelmezés 3-as. Bogács, Borsod vm. Fodor Sándor hat. ig. megb. munkavállaló 40—50 munkással, I. o. 160 kg buza, 5 pengő, élelem 4-es, II. o. 120 kg buza, 3 pengő, élelem 3-as. Bogács, Ujor 340. sz., Borsod vm. Pap Pál hat. ig. megb. munkavállaló 50—60 gazdasági munkással aratás-csepülésre, I. o. munkás havi bére 170 kg buza és 4 pengő, II. o. munkás havi bére 140 kg buza és 4 pengő. Heti élelem 8 kg liszt, 7 kg burgonya, 1 kg bab, 1 kg hus, 1 kg szalonna, só. 60—70 kubikkal bármilyen földmunkára napi 8 pengő bérért. Mindszent, Csongrád vm. vitéz Hegyháti Sándor hat. ig. megb. munkavállaló 30—40 emberrel nyári munkát egyesség szerinti bér mellett. Horvátlövő, u. p. Pornóapáti, Vas vm. 150 földmunkás (kubikos), 300 férfi mezőgazdasági munkára, 150 nő mezőgazdasági munkára, 250 arató- és csepőmunkára, 200 férfi summás munkára, 50 nő summás munkára, 8 munkavállaló. Bér megegyezésszerűen. Városi hat. gazd. munkaközvetítő, Békéscsaba. Cégely András hat. ig. megb. munkavállaló 50—100 munkással 2 óra vagy egész nyári időnyire. Bér megegyezésszerűen. Tiszabura, Szolnok vm. Baji Lajos hat. ig. megb. munkavállaló szűkesszerinti emberrel, minden munkára. Bér megegyezésszerűen. Orosháza, Nagyatáditelep 208. sz., Békés vm. Gálsz Peter hat. ig. megb. munkavállaló 80—100 munkással napi 7 kg buza vagy annak ára és heti eleség 6 kg kenyér, 1 kg szalonna, 1 kg főzölszt, 1/4 kg só, 1/2 kg cukor. Vállalkozónak napi 20 kg buza. Csanádabert, Uj-utca-17., Csanád vm. MakóSándor hat. ig. megb. munkavállaló 70 pár munkással. Havi bér: I. o. 170 kg buza és 5 pengő, II. o. 120 kg buza és 3 pengő, egyformán 4-es élelmezéssel. Aratásnál keresztből 11-ik részért és élelmezésért. Cukorrépa kapálás kat. holdja 120 kg buzabért. Bükkzsere, u. p. Bogács, Borsod vm. Kovács Pál hat. ig. megb. munkavállaló 30—40 kubikosmunkással. Tiszaszőlős 388. sz., Heves vm. Szekrényes József dohos hat. ig. megb. munkavállaló 25 párral, aratás-csepülésre, élelmezés mellett 11-ik részért. Markar, Heves vm. b) **Munkáscsapatokat keresnek:** Lichtenstein Sándor, Balatonarács (Zala vm.), 16 férfi, és 4 női munkást 2 hónapra cukorrépa- és fűtőperjesi bér-gazdaság, Almászfűtő (Komárom vm.), hat óra minden munkára 50 nyári munkást. Stern Jenőné, Toköl, Marthele, telefon Szigetszentmiklós, 10 p. nyolc óra 4 férfi és 6 nőt szőlő- és minden kerti és gazd. munkára, metszőolló és minden szerszámmal, havi 150 kg rozs, 20 pengő, 20 kg kenyér, 3 kg szalonna, 5 kg főzelék, 2 kg só, 2 liter ecet az I. o. munkásoknak. Lakás, szállítási költség. Gabona vasútra szállítva, vagy napi áron budapesti paritásban kifizetve. László és Földes nagyroszi, erzsébetpusztai és horpácsi bér-gazdaságába (Nógrád vm.), hat hónapra az összes gazdasági munkák végzésére pénz- vagy buzabérről és élelmezésért 25 pár summást keres főzőnővel és előmunkás vállalkozóval. Fuchs Jenő gazdasága, Sátorhajuhely (Zemlén vm.), május—június hótól 3—4 havi időre mezőgazdasági és szőlőmunkára 10 I. o. férfi és 10 II. o. női munkást. Lehetőleg Heves vagy Borsod megyéből. Mohár Károly, Nagykörös (Pest vm.), május 20-tól július 20-ig két óra 40 leányt és fiut borsószedéshez per kg öt fillért. Sigray Béla gazdasága, Dunapentele, hat óra 8 férfi és 18 II. o. munkást minden munkára. Unger Alajos dr., Dánszentmiklós, u. p. Albertirsa, Pest vm., szőlőművelésre és egyéb gazdasági munkára 7—8 hónapra tíz férfit.

Uj gyapju értékesítését kamatmentes előleggel legelőnyösebben teljesíti Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda, Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám.

Ha jó székot, ponyvát, manóit, raffiát óhajt vásárolni, kérjen ajánlatot a 45 év óta legmegbízhatóbbnak elismert Fischer J. R.-T. zsak- és ponyvagyártól, Budapest, V., Nádor-u. 31/33.

Próbálja ki a „Zwebner”-féle Extra-halt Szójadarát, garantált 45/50% nyersproteintartalommal, emészthető protein 41—44%, keményítőértéke kb. 72%, hussüldők, kocák, fejőstenenek és mindennemű növények állatokkal. Zwebner Jacques, Budapest, V., Nádor-utca 28.

MAGYAR FÉNYKÉPEK BUDAY BARNA könyve ~ Huszonnyegye életkép
A könyv ára 3 pengő ~ Megrendelhető a „PATRIA” R.-T. könyvosztályában, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. (Köztelek)

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Az Első Budapesti Gőzmalom R.-T. a folyó hó 24-én tartott idei rendes közgyűlésében az igazgatóság által előterjesztett mérleget elfogadta és részvényenként 250 P. osztaléknak kifizetését határozta el. Az osztalék folyó hó 25-től kezdődőleg kerül kifizetésre a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztárában. Az igazgatóságba új tagként beválasztott Darudny Géza dr. v. b. t. t., nyugalmazott külügyminiszter.

NYILTÉR.

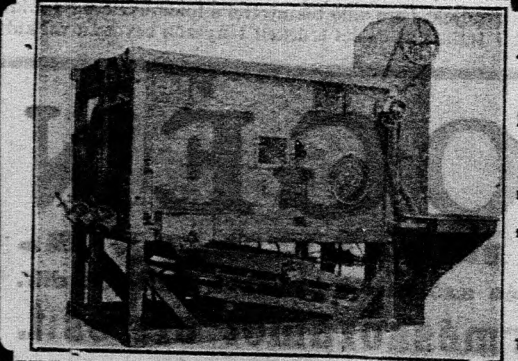
(E rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztéséig.)

A Magyar Földhitelintézet
Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzőlogókölcsonöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 33 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 100 angol font sterling (mintegy 2.700 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

Melegágyi üveget

szállít azonnal minden mérethen és mennyiségben a legolcsóbb napi árk mellett, vidéki vevői útján vagy budapesti raktáráról, magyar és elsőrendű cseh minőségben
Forgó és Társa R.-T.
tábla- és tükörüveg-nagykereskedés
Budapest, VII., Dohány-u. 16-18.
Telefon: József 425—70 és József 426—05
SÜRGÖNYCIM: „VITRUM” 1198

A Tenyészállatvásáron üzemben megtekinthető „PETKUS” vetőmagtisztító- és osztályozógép

az egész világon ismert 1852-ben alapított GEBRÜDER RÖBER WUTHA németországi speciális gyár sok évtizedes tapasztalatának eredménye.
„Petkus” az összes termények tisztítására és osztályozására alkalmas. Szerkezete legegyszerűbb és legtekélyesebb!
„Petkus” szab. csávázókészülékkel kombinálva is szállítható! Erőszükséglete 2 HP.

Magyarországi vezérképviselő:
Kálmán és László műszaki áruk, malom, mezőgazdasági és iparüzemi anyagok üzlete
Budapest, VI., Teréz-körút 40—42.
Telefon: Teréz 112—74, 196—90 (Bejárat a Szendy-utcai oldalon)

Speciális eljárással (friss halból) készült hallisztek

Vérliszt, husliszt, extr. Szójadara, rákdara, szárított sörélesztő, Lecithines állattápporok, vasszulfátos árpatakarmány beszerezhető: **Székelly András és Társai, Budapest, V., Nádor-utca 32. szám** Telefon: 258-66
ismertetőket, árjegyzéket díjtalanul küldünk

Jelzőlogókölcsonök! Folyózá...
Mindennemű pénz...
Schwarz Guszt
BUDAPEST, IV., Kossu...
Telefonok: József 448—04,
Sürgönycim: SCHWARZGU

TULIPÁN
TÁTRALOM
Egész éven...
A penzlő ára szobával...
Ké. 4...
Kitűnő hely ü...
Bérlő: **TURÁ**
MAGYAR LI...

Agrária pa
hus...
Ra...
pa...
250...
Kapható minden gyógyszerár...

Minden burgonyaterme...
VETŐBURGONY
Írta: **kisjókai TA**
A m. kir. burgonyaterm...
155 oldal, 54 ábrával
Szerző e művében a vetőburgon...
a vetőgumó elraktározásáig...
és különös tekintettel van szá...
Tartalma azaz azonoskivűl a vet...
és a szállításhoz hivatalos...
burgonyafajták és burgonyab...
„PATRIA” R.-T. könyvosztály

Rhe
minden várakozás...
ban, valamint erő...
Elővetemény és m...
annakidején közöl...
1928. feb...

LÁNC TAL
28 és 50

„LIGO”

s előleggel leg-
gazdasági Áru-
-utca 38. szám.

it vásárolni, kérjen
ismert Fischer J.
Nádor-u. 31/33.

fele Extra-
lt 45/50%
emészthető
yitőértéke
ák, fejős-
növéndék-
ues, Buda-
28. 8147

KÉPEK
négy életkép
"PATRIA" R.-T.
UT 25. (Köztelek)

gyi hírek.
hó 24-én tartott
tal előterjesztett
0 P osztálynak
25-től kezdődőleg
elmi Bank pénz-
zatott Daruváry
iniszer.

szervezettség.)

intézet

am

ket kizáró-
eg 33 éves
vehető köl-
ing (mint-
s értesítő
az intézet.

egyet

éghen a leg-
vagy buda-
minőségben

R.-T.
kedés
16-18.

426-05
1198

hető
gép

gyár sok
kerkezete

tek

armány

n: 258-66
1379

Jelzálogkölcsonők! Folyószámlahitel! Parcellázások!
Mindennemű pénzügyi tranzakciók!
Schwarz Gusztáv banküzlet
BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.
Telefonok: József 448-04, József 448-05, József 448-06
Sürgőnyeim: SCHWARZ GUSZTÁV BUDAPEST. 8332

TULIPÁN-PENZIÓ
TÁTRALOMNIC (Csehszlovákia)
Egész éven át nyitva!
A penzió ára szobával, napi 5-szöri étkezéssel
Ké. 45.—
Kitünő hely üdülők részére!

Bérlő: **TURÁK GYULA**
MAGYAR LEVELEZÉS! 8114

Agrária patkányirtó
huskonzerv 250 gr. 1 P 80 fill.
500 gr. 3 P
Radikal baktériumos
patkányirtó huskivonat
250 gr. 2 P 50 fill., 500 gr. 4 P.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. 1347

Minden burgonyatermelőnek nélkülözhetlen!
VETŐBURGONYATERMELÉS

Irtó: **kisjókai TAKACS GYULA**
a m. kir. burgonyatermelési hivatal vezetője
155 oldal, 54 ábrával **Ára 5 pengő**
Szerző e művében a vetőburgonyatermelést a tulajdoneléstől
a vetőgumó elraktározásáig a leg részletesebben tárgyalja
és különös tekintettel van szárazságra hajló éghajlatunkra.
Tartalmazza azonkívül a vetőgumó állami elismerésének
és a szállításnak hivatalos szabályzatát, a különböző
burgonyafajták és burgonyabetegségek leírását stb., stb.
"PATRIA" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25

Ne töltsön az idén jégvermet

mert a savanyu tejet és romlott élelmiszert állandósítja!

Tejhűtésre
s egyéb hűtési célokra,
használja az üzembiztos,
dán Sabroe hűtőgépet
Több mint 10.000 hűtő-
gépünk az egész világon,
köztük a legelőkelőbb
magyar mintagazdasá-
gokban, hirdetik a Sabroe
kompresszorok kiváló
teljesítményeit. Közölje
hűtőszükségletét s kér-
jen szakértői ajánlatot.

Surány Viktor
okl. gépészmérnök 8295
tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
Budapest, VII., Dembinszky-utca 6. szám.

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytőzsde. (A Budapesti Áru- és Érték-
tőzsde hivatalos árjegyzése.) 1928 február 27. Árak készpénzben
100 kg-kint budapesti paritásban: Készárúüzlet: buza,
77 kg-os tiszavidéki 31'60—31'85, felsőtiszavidéki 31'50—
31'75, fejmégyei 31'50—31'65, egyéb dunántúli 31'50—
31'65, pestvidéki 31'50—31'65, bácskai 31'50—31'65, buza,
79 kilogrammos, tiszavidéki 32'30—32'45, felsőtiszavidéki
32'20—32'35, fejmégyei 32'15—32'25, egyéb dunántúli
32'15—32'25, pestvidéki 32'15—32'25, bácskai 32'15—
32'25, rozs, pestvidéki 29'70—29'80, rozs, más szármá-
zású 29'60—29'70, takarmányárpa I. r. 28'50—29'—, takar-
mányárpa, középműőségű 27'75—28'25, sörárpa, felsőmagyar-
országi 34'—35'—, sörárpa, egyéb 31'—32'—, köles
22'50—23'50, zab, I. r. 28'25—28'50, zab, középműőségű
28'—28'25, tengeri, magyar, tiszántúli állomásról 25'50—
25'75, tengeri, egyéb állomásokról 25'—25'25, káposztarepce
52'—54'— P. Határidőüzlet, záróárfolyam: buza, márciusra
31'36—31'38, buza, májusra 32'36—32'38, buza, októberre
30'18—30'18, rozs, márciusra 30'02—30'04, rozs, októberre
25'20—25'22, tengeri, májusra 26'84—26'86, tengeri, júliusra
27'24 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszitányának
jelentése.) 1928 február 28. A készárúpiacra az irányzat
szilárd volt. A buza 5—10 filléres árnyereségre tett szert.
Drágult a tiszavidéki tengeri is 10 fillérral. A közde-
tanács rendeletére mártól fogva a 70 kg súlyú buza árfolyamát
is jegyzik.

Liszt- és őrleménypiac. Budapest, 1928 február 27. Liszt-
árak budapesten: dara 50—, duplanullás 49'—, 0-ás 49'—,
1-es 47'50, 2-es 46'50, 4-es 45'—, 5-ös 42'—, 6-os 38'—,
7-es 32'50, 8-as 26'—; vidéken: duplanullás 45'—, 0-ás 44'50,
2-es 43'—, 4-es 41'50, 6-os 34'50, 8-as 25'50 pengő méter-
mázsánként.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásár-

igazgatóság jelentése.) 1928 február 24. Árak: réti széna
I. r. 6 10'—12'—, réti széna. II. r. 6 7'—9'50, réti széna,
III. r. csomagolásra 4'50—6'50, muharszéna 13'—14'50,
lucernaszéna 13'50, muhar és széna kev. 9'—, zabosbúkköny-
széna 9'50—11'—, takarmányrépa 3'40 P q-kint.

Külföldi terménytőzsdek. Ujeidék, február 27. (Termény-
tőzsde.) Az irányzat változatlan. Jegyzések 100 kg-kint prompt
feladóállomásról: Buza, bácskai 77 kilós 337'50—342'50,
77—78 kilós 340'—345'—, bánáti 78—79 kilós 335'—
340'—, szerémségi 77—78 kilós 340'—345'—, bácskai
78—79 kilós 342'50—347'50, tengeri bácskai, bánáti és
szerémségi 247'50—255'—, március-áprilisra 257'50—265'—,
bácskai április-májusra 260'—267'60, fehé 257'50—265'—,
bánáti 258'—267'—, szerémségi 250'—255'— dinár.
A többi árucikk változatlan. A forgalom búzában 7. tengeri-
ben 35 és lisztben 10 vagon volt. (1 dinár = 0'10 P.) —
Pozsony, február 27. (Terménytőzsde.) őrleményekben és
takarmánycikkben az irányzat jól tartott volt. Johhminőségű
árpa iránt élénk kereslet mutatkozott. A tőzsde látogatott-
sága közepes, a forgalom sem haladta meg a szokott hételeji
kereteket. Jegyzések 100 kilónként egyéb megjelölés bijjan
prompt feladóállomásról: 78—80 kilós buza 224—227, 76
kilós 221, 69—70 kilós rozs 223—226, 67 kilós 219, zab
192—196, nagyszemű tengeri 160—162, magyar vagy jugo-
szláv tengeri szobi paritásban 149—150, külföldi tengeri
pozsonyi uszlyból Április-májusi szállításra 153—154,
ujtermésű fehérbab 215—220 cseh korona. A többi cikk
ára változatlan. (1 cseh korona = 0'17 pengő.) — Chicago,
február 27. (Terménytőzsde.) A búzapiac irányzata szilárd
volt, annak ellenére, hogy a liverpooli búzapiacról
lányháb irányzatjelentések érkeztek. A szilárdulást kedve-
zőlten időjárás hírek idézték elő, amelyek szerint a tartós
fagy igen nagy károkat okozott. A tengeripiacon a drágulás
még jelentékenyebb volt, mint a búzapiac. Záróárfo-
lyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfo-
lyamok.) Buza márc-
ra 133'4 (132'8), májusra 13'4 (133'4), júliusra 133'8 (131'4).
Tengeri márciusra 9'4 (9'3 1/2), májusra 9'8 1/2 (9'6 1/2), júliusra
100'7 (99). Zab márciusra 55'1/4 (54'1/4), májusra 56'1/4 (55'7/8),
júliusra 53'8 (52'5/8). Rozs márciusra 112'4 (111'8/s), májusra
113'4 (112'1/s), júliusra 108 (107'8/s), (1 dollár = 5'70 P.) —
Buenos-Ayres, február 27. (Terménytőzsde.) Buza márciusra
10'85, májusra 11'15, tengeri májusra 7'45, zab márciusra
9'10 peso. (1 peso = 2'45 P.) — Hamburg, február 27. (Ter-
ménytőzsde.) A piac a forgalom a hét elején nyugodt volt,
az irányzat tartott. Az árak a múlt hét szombatjával szem-
ben változatlanok maradtak. Rozs, buza, külföldi tengeri és
árpa ára tartott volt. Zabban a felhozatali csekély, az irány-
zat szilárd. Jegyzések tonnánként: buza franko Hamburg
242—246, ab Mecklenburg Holstein 234—238, rozs franko
Hamburg 252—254, ab Mecklenburg Holstein 238—242,
takarmányárpa, belföldi, feladóállomásról, sörárpa 236—245,
dunai 217—222, kanadai 220—222, zab, franko Hamburg
238—252, ab Mecklenburg Holstein 228—236, tengeri, szár-
mazási hely megjelölése nélkül, franko Hamburg elvamo-
latlanul 196—198 márká. (1 márká = 136 pengő.) —
Külföldi gabona cif jegyzései: I. r. Manitoba buza február-
márciusra 16'50, II. r. március elejére 15'75, III. r. március
elejére 14'10, Rosafé február-márciusra 13'25, Barusso
február-márciusra 13'15, Hardwinter loko 13'75, dunai és
délorsz árpa február-márciusra 12'50, uszó Laplata 12'65,
uszó Carashy 11'95, Western rozs loko 12'85, uszó Laplata
tengeri 11'25, uszó Mixed 11'20 hfl. (1 hollandi forint =
2'30 P.) — Liverpool, február 27. (Terménytőzsde.) Az irányzat tartott. Buza, márciusra 9'11'4, májusra 10'2'1/2,
júliusra 10'3'1/4, Laplata tengeri január-februárra 40'9,

..... E helyen kívánom még megjegyezni, hogy az Önök által szállított

Rhenánia foszfát

minden várakozáson felül, a legszebb kilátással kecsegtet: ugy színben, bokrosodás-
ban, valamint erősségben **elüt a szuperfoszfáttal** műtrágyázott területétől.
Elővetemény és művelés, valamint vetőmag egy és ugyanaz. A terméseredményt
annakidején közölni fogom. **Jövőre a szuperfoszfátot kiküszöbölöm.**

1928. február 20.

Tisztelettel:

Sr. Kornis Elemér

A RHENÁNIA FOSZFÁT

egyedárusítói az utódállamok részére:

DUKES és HERZOG

Budapest, V., Géza-utca I. szám

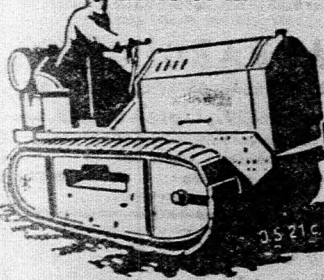
Alapítatott: 1873.

1367

Telefon: Teréz 288—09, Teréz 122—74

Pozsony-Galgóc-Dunaszerdahely

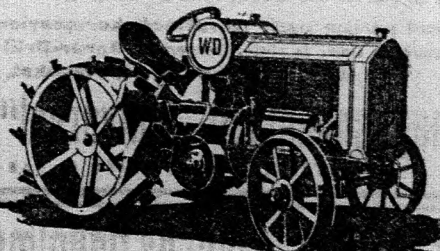
LÁNC TALPAS
28 és 50 HP

WD-TRAKTOROK
35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-, HANOMAG legjobb német gyártmányú traktorok, LÁNC TALPAS,
vagy **KERÉKEN** kivitelben és különböző lóerő-
teljesítménnyel. Mindenkinek módjában áll gazdasága terjedelmének, terep- és talajvisze-
lyének a legjobban megfelelő gépet választani. — Érdelklődőknek legalkalmasabb traktorok
költségmentesen tesztünk ajánlatot, gazdaságuk üzemi viszonyainak helyszíni megtekintés után.
Kérjen ajánlatot! Állandó nagy raktár **WD**-gépekben és alkatrészekben!

KERÉKEN
28—32 HP

„LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: Lipót 984—II
Sürgőnycim: **LIGORT, BUDAPEST**

február—márciusra 37, március—áprilisra 34 shilling. (1 font = 27.90 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. 1928 február 27. Felhajtás: bika I. r. 17, II. r. 41, III. r. 6, ökör I. r. 20, II. r. 138, III. r. 23, tehén I. r. 10, II. r. 141, III. r. 7, bivaly III. r. 4, összesen: 410 darab és 1 rugott. A vásár irányzata lanya volt, az árak változatlanok. Eladatlannal visszamaradt 46 drb. Árjegyzés elősúlyban kg-kint: Bika, magyar II. r. —96, III. r. —88—80, bika, tarka I. r. —92—104, II. r. —82—90, III. r. —68—80, ökör, magyar, I. r. 103—104, II. r. —80—100, III. r. —64—76, ökör, tarka, I. r. —94—116, kivételesen —124, II. r. —80—92, III. r. —54—78, tehén, magyar, II. r. —76—80, tehén, tarka, I. r. —88—104, kivételesen 112, II. r. —70—86, III. r. —52—68, bivaly, magyar —56—64, növendék (őves) —63—88, kicsontozni való —30—50, rugott borjú 1—P.

Budapesti szurómarhavásár. 1928. február 21. Felhajtás: 469 darab élő beföldi szopos borjú és 54 darab élő bárány. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg-kint: 4 fillérrel emelkedtek. Jegyzett árak: Élő borjúk, beföldi szopós: I. r. 180—192, kivételesen 198, II. r. 158—172, élő bárány 110—160 P kg-kint.

Budapesti sertősvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetek sertéstelepeinek jelentése.) 1928 február 28. A hétfői ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3868 darab volt, ebből vontatott irányzat mellett 761 darab maradt eladatlannal vissza. A következő árakat jegyeztük: Prima urasági 158—162, prima szedett 156—158, közép 146—154, könnyű jobb 136—140, könnyű silány 132—136, öreg urasági 146—150, öreg szedett 136—142, angol sonkamalac 148—164, hus 196—204, zsír 190—192, szalonna 168—172, szalámbús 184—190. A téli beállítani való sovány sertés 140—144. A keddi vásárra a felhajtás körülbelül 1300 darab volt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetek bizományi hízalására sertéseket elfogad és olcsó előleget biztosít.

Tej és tejtermékek. (A Budapest Székesfőváros Városigazgatóságának jelentése.) 1928. febr. 22. Árak a budapesti piacon pengőben. Tej literje —36—41, habtejcsin literje 320—380, tejföl literje 160—200, centrif. vaj kg-ja kicsinyben 460—640, szedett vaj kg-ja kicsinyben 360—440, tehetőre kg-ja —96—120, juhtúró kg-ja 320—360, grói sajt kg-ja kicsinyben 480—500, trappista sajt kg-ja kicsinyben 320—400, emmentali sajt kg-ja kicsinyben 480—600.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsernek R.-T. jelentése.) 1928 febr. 22. Árúsió fiokjainkban a kannatoj fogyasztói ára változatlanul 41 fillér.

Szész és szeszitalok. 1928. február 27. A nagybani szeszüzlet a múlt heten élénk volt és egy finomított, mint a többi szeszüzletben változatlan árak mellett történtek eladások. A detailszüzletben finomított és denaturált szeszben élénk üzlet volt. Gyümölcspálinkafélékben a vételkedv megcsappant, azo-ban a kínálat élénk és csak gyéren történtek üzletek olcsóbb árban. Legutóbbi jegyzések: új törköly 440—450, új szilvórium 490—530, új borpárlat 750 P ab termelőállomás 10,000 literfokonsint + 2% forgalmi add.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. A. Minthogy a kérdéstevő gazdaságnak szeszgyára s így előreláthatólag moslékja is van, úgy járhat el, hogy a szűles szeszével összekevert abrakdarát moslékkel leontve eteti. Ez eljárás helyett a moslékkel vagy más módon pácolt szalastakarmány után szárazon is etethető az abrakdara. Abban az esetben, ha a pácolt takarmányra rászórtan, vagy abba belekeverten etetjük az abrakdarát s az állat a pácolt takarmányt nem fogyasztja el minden maradék nélkül, illetve annak egyes részeit elszórja, előfordulhat némi veszteség az abraktakarmányban is. Másrésztől huzamosabb ideig tartó pácolásnál számolni kell azzal, hogy az abraktakarmányban foglalt szénhidrátok egy csekély százaléka tejsavvá alakulva némi veszteséget szenved, ami a száraz etetésnél kizártnak tekinthető. W. J. dr.

M. J. Jaba. A házhelyekkel való úzerkedést az 1924. VII. törvénycikk (földreformvevella) 19. §-ára való hivatkozással s legelőszérűben a járási gazdasági felügyelő útján, be kell jelenteni a földművelésügyi miniszternek s kérni kell őt, hogy az OFB-t a földeknek vagy házhelyeknek az illetéktől

való elvétele és más érdemesebb személyek részére való juttatása végett keresse meg. Az 1920. XXXVI. L. c. 86. §-ára való hivatkozással pedig kérni lehet akár ezzel kapcsolatban, akár külön az OFB-től azt is, hogy mindazoktól, akik házuakat öt év alatt fel nem építették, a házhelyeket vegye el és a régi tulajdonosnak adja vissza. E kérelemnek azonban csak akkor lehet sikere, ha a házhelyek birtokbaadása óta öt év már eltelt. L. F. dr.

L. P. és F. Balatonszemes. Tejgazdaságban a helyi viszonyok közelebbi ismerete nélkül bajos dolog valaminek az ajánlása. Legjobb lesz, ha a „Pátria” könyvkiadó vállalatához fordul és megrendeli nála a „A pátkányveszedelem s az ellene való védekezés” című füzetét. Azt, hogy mi az ára nem tudom, de megtudja belőle, hogy a kellemetlen csapás ellen mit kell tennie, hogy attól megszabadulhasson. J. J.

Özv. Sz. J. Orasháza. Adóügyben hozzánk intézett kérdésére csak az esetben tudunk érdemleges választ adni, ha ismerjük, hogy mennyi földjének a kat. holdankénti tisztá jövedelme, milyenek volak a terméseredmények legalább a főterményekből (buza, rozs, árpa, tengeti, zab), milyen távolságra van a vasúti állomástól és az országutóól a szóbanforgó birtok. Amennyiben ezeket a körülményeket közli velünk, úgy véleményünket készek megadjuk. O. J. dr.

Bérléttadás. A tengerigóré az épületek közé tartozik és nem a holtléttarhoz. Ha a bérlő új épületet emel, úgy a bérbeadóól engedélyt szokott kérni és ekkor megállapodnak arra nézve, hogy az új épületet a tulajdonos köteles átvenni vagy sem, ugyszintén arra nézve is, hogy ha a tulajdonos nem veszi át az épületet, az esetben a bérlőnek jogában áll-e az általa emelt épületet lebontani, vagy sem. Tehát ez a körülmény minden esetben a tulajdonos és a régi bérlő megállapodásától függ. Az új bérlő a régi bérlő által emelt görét az esetben köteles átvenni, ha a bérbeadó uradalom erre szerződésben kötelezte, különben tetszésétől függ, átveszi-e azt vagy sem. Ugyanez az eset forog fenn a bérlő által épített összes épületekre is. O. J. dr.

AZOTOGEN

Vetőmagoltószer a hüvelyesek (herfélék, lucerna, borsó, bab, bök-köny, csillagfürt, seradella stb.) terméseredményének fokozására. Ára: 1 magyar holdra — P 840

NITROFER

Házilag készíthető száló-omtelepek baktérium oltására. (Gabonaméliek és kapások vetőmagjainak oltására kísérletképen.) Ára: 1 doboz (1 magyar hold vetőmagra) — P 380

KÉRJEN PROSPECTUSOKAT, FELVILÁGOSÍTÁSOKAT VÁLASZTÉLYES ELLENÉRENYEK!

Azotogen Intézet, Drezda, magyarországi képviselője

Budapest, V., Sas-utca 29., I. emelet 52.

Baja, Erzsébet királyné-ut 36. szám.

Tejet veszünk

Korona Tejcsarnok R.-T. Főtelep és központi irodák: Budapest, IX., Drégely-utca 15. szám

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtüköletesebbek! Egyedüli gyártója: 331 HAIDEKKER SÁNDOR R.-T. sodrony-, szövet-, fonat-, kerítés-, vasbutor- és lánogyár Budapest, VIII., Öngi-ut 48/5. Kelen tók: VIII., Fiumei-ut 2. Árjegyzék ingyen és hármantv.

Erdélyből szállított uradalmak részére elsőrendű fehér és tarka jármosökröket valamint bivalyokat és tinókat jutányos árban. BLUM LAZÁR Cluj (Kolozsvár), Calea Motilor, volt Monostori-ut 33.

Minden méhészkedőnek nélkülözhetetlen a most megjelent A sikeres méhészkedés feltételei, módja és eszközei írta: Hójas Endre, az Országos Magyar Méhésztársulat elnöke. 448 oldal, 46 eredeti képpel. Ára 20 pengő. "Pátria" r.-t. könyvkiadó, Budapest, IX. Öngi-ut 29. (Közvetlen)

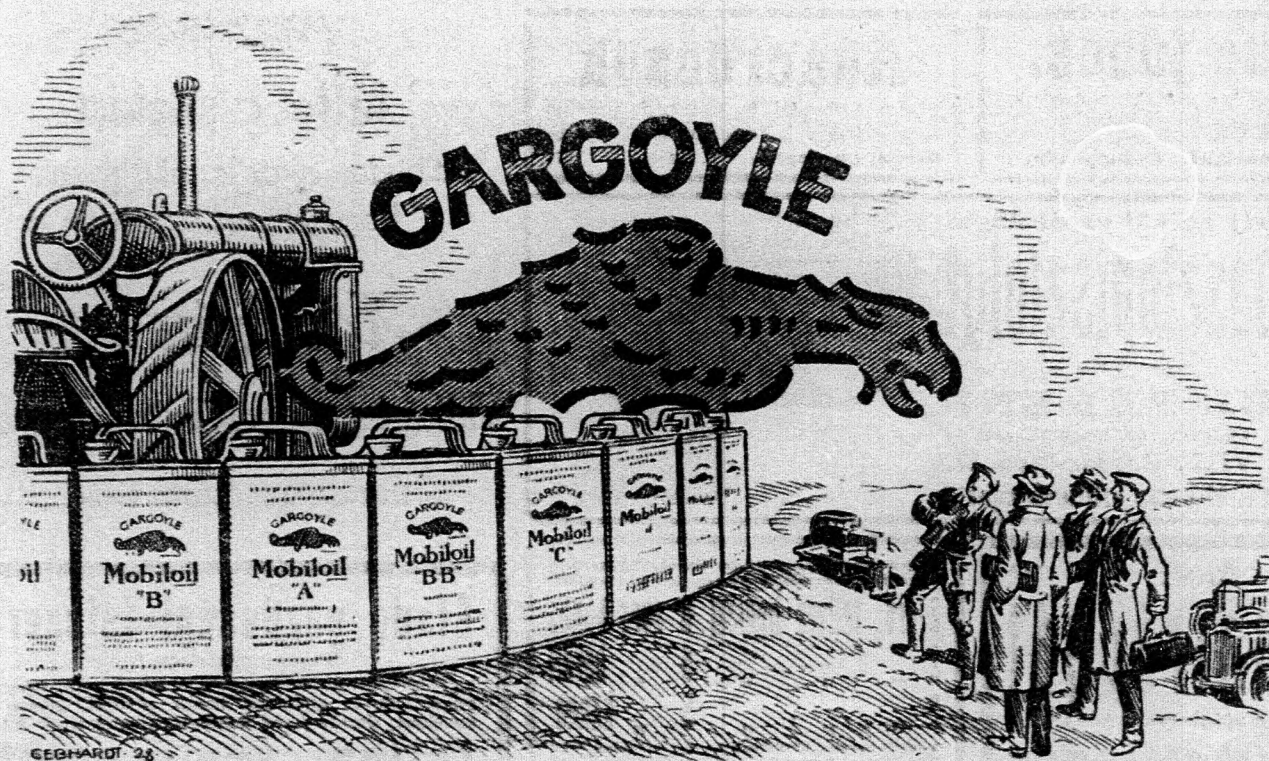
Régiségeket Földben talált arany-, ezüstékszereket, bronz és vasból készült hadi és házi eszközöket megvételeire keresek. Mautner László Budapest, IX., Bakáts-tér 2. Antik és népvándorlaskori temetők bejelentését készséggel jutalmazok.

"UNIVERSAL" magasnyomású dugattyus háti permetező "CSEPEL" felszereléssel csak szőlőböz "GLOBUS" felszereléssel cukorrépahez 3 sor permetezésre "ARBOR" felszereléssel, gyümölcsfához speciális belső olmozással, kénfőzetek és egyéb ártal mas vegyszerekhez egyaránt használható. Universal permetezőinket kívánatra állandóan működő folyadékkverő-készülékkel is szállítjuk Gyártja: WEISS MANFRED ACÉL ÉS FÉMMŰVEI R.-T., CSEPEL. Kapható: Agrarglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T. Budapest, V. kerület, Lipót-körut 12. szám

Gyümölcsfák DENDRINEL SOTOR hernyóeny használataval. kártevőinek elpusztítására permetezzük a tél folyamán s biztosítunk az eredményt Kérjen ismertetőket: KÁZÁNC-SÓMŰVEK EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T.-től, Budapest, VIII., Örménygy-l. 8.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T. csepelel gyárban készült páncélos kormányozható egytamos sodlékakat, boronákat, sima- és rögtörőhengereket. Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgépeket, szecskák- és répvágókat, morzsolókat, lovább magasnyomású "Universal" háti permetezőket szőlők, gyümölcsfák és enkorépa permetezésre a legjobb kivitelben ajánl: a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeket stábi készítője: "AGRARGLOBUS" MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T. Budapest, V., Lipót-körut 12. sz. Távirati cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST Telefon: Lipót 984-18

Kazántulajdonosok figyelmébe! Kazáncsőveket és csőlyukakat szabadalmazott speciális eljárás szerint regenerál, gőzkazánok teljes regenerálását és azok mindennemű üzemzavarainak megszüntetését teljes garancia mellett, fix árban és kötött határidőre vállalja a: 1247 KAZÁNC-SÓMŰVEK R.-T. Budapest, VI., Váci-ut 69. Telefon: Lipót 903-99 Szabadalmazott eljárásunk alkalmazása esetén a kazáncsőfolyosodás ki van zárva.

A jól bevált,

biztonságot nyújtó üzemanyagtól nem tér el a gazda.

Kora tavasszal utnak indul az olaj-, benzin- és petróleum-ügynökök raja. A traktortulajdonoshoz igyeckszik mind. Van olyan nap, hogy négyen-öten is beálltanak és mindegyik a maga áruját kínálja. Ha a gazda végighallgatná mindegyiket, csak az idejét poecékolná.

Nincs olyan gazdagylés, ahol ne hangoznék el figyelmeztetés arra nézve, hogy benzin-, petróleum-, gázolaj- és kenőanyagbevásárlásnál a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, mert itt van a legtöbb tere a megtévesztésnek.

Igen sok helyen okozott csalódást a traktor üzeme ott, ahol évközben a gazda olcsó üzemanyagot vásárolt, abban a hiszemben, hogy így a szántási költségeket alacsonyán tarthatja. Az évvégi számadásnál azonban a legtöbbször az derült ki, hogy az üzemanyaggal való takarékoskodás nem kívánt költségeket és üzemszüneteket vont maga után. Gondoljunk csak arra, hogy mennyi kiadást jelent az, ha üzemzavar miatt a legégetőbb munka idején áll meg a traktor, mennyi kárt okoz az, ha a rossz kenőanyag miatt kikopott traktor vonóereje csökken, sekélyen szánt és naponta alig egy pár holdat lehet csak megművelni vele.

A traktor teljesítőképességét csak megbízhatóan jó minőségű kenőanyaggal lehet fenntartani, még pedig olyan olajjal, amely a gép összes mozgó részeit a megfeszített munkánál is teljes védőréteggel vonja be. A szántási munkálatok legelejétől kezdve kell gondoskodni a helyes kenés nyújtotta védelemről,

hogy így az üzemzavar okozta költségek nagyrésze megtakarítható legyen és a traktor tüzelőanyagkihasználása is kedvezően alakuljon. Mindez csak úgy lehetséges, ha olyan olaj van használatban, amely pontosan megfelel a traktor szerkezetének és üzemviszonyainak. Ilyen olaj a

Gargoyle Mobiloil

amelyet több mint 6 évtizedes gyártási tapasztalatok alapján, speciálisan megválasztott nyersanyagból, különös gonddal, állandóan azonos minőségben állítunk elő. Kilogrammonként olcsóbb, átlagminőségű olaj a beszerzésnél kevesebbe kerül, de a legkedvezőbb holdankinti üzemköltséget a Gargoyle Mobiloil biztosítja.

A magyarországi traktortulajdonosok több mint fele kizárólag a mi üzemanyagainkat használja. Ilyen körülmények között nem esoda, ha gyártmányainkhoz megtévesztően hasonló elnevezésekkel hoznak forgalomba kenőanyagokat. Aki tehát pld. Gargoyle Mobiloil BB olajat akar vásárolni, az

ne kérjen „BB” vagy „Vacuum BB” elnevezésű olajat, hanem teljes néven „Gargoyle Mobiloil BB”-t, mert ez a mi eredeti gyártmányunk.

Ügyeljen bejegyzett védjegyünkre:

Petróleumtraktorához hajtóanyagként „Sunflower” petróleumot használjon.

VACUUM OIL COMPANY R.T.

BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 7. SZ. TELEFON: T. 216-24, T. 221-67, T. 142-81, L. 920-51

SÜRGÖNYCIM: VACUUM BUDAPEST

Eladó juhok.
150 darab anya bárányokkal, 10 darab kos
fajtiszta Prekos Merinói 2-évesek.
Érdeklődni lehet:
Schvartz Henriknél, Gyöngyösön. 1372

Ákácronkók
minden hosszúsági és vastagsági mérethben
vagontételekben igen előnyös áron kapható.
Bikádi gazdaság, u. p. Gyönk. 1371

1389 **Engedély nélkül vásárolható**
varjuriasztópisztolyt
15 pengőért, 100 gytacsot 1 P 80 fillérért szállít!
KNÉBL FERENC
puskaműves, fegyver- és lőszerekkereskedő
Budapest, VIII., Baross-utca 17.
Fegyverjavításokat és felújításokat szakszerűen végezzük!!!

Örölt 1359
marhatrágyát
vesz és ajánlatokat kér!
Hans Hettinger
magkereskedés,
Schwab Hall, Württemberg (Németország).

**Órgróf Pallavicini Alfons Károly Mindszent-
anyai hitb. uradalomban eladásra fel van állítva:**
2 drb. telivér lippizai 6 éves kanca
2 " " " 6 " herélt
2 " " " 5 " kanca.
A lovak teljesen hibátlanok és egy kettőben mint
négyében be vannak téve. Érdeklődők forduljanak
az uradalmi főszolgabíróhoz Sándorfalvára. Elő-
zetes értesítésre Kistelek állomásra Koo-ú. Kúria.
A lovak a pusztaszeri majorban tekinthetők meg.
1297 **Jószágigazgatóság.**

Ajmermetező
lelke a szelen.
Ha biztos akar lenni abban
hogyan jót kap, ügyeljen a
Vulkán védjegyre.
Vulkán szelepek, Vulkán tömlők
mindenütt kaphatók.

Szolnok megyében, köves út mentén, betegség miatt, azonnal átadó prima
1577 kat. holdas bérlet két majorral urasági lakásokkal
és kifogástalan épületekkel.
Egyik major áll 825 kat. hold szántó és 50 kat. hold legelőből,
másik major áll 610 kat. hold szántó és 92 kat. hold legelőből.
Összesen: 1435 kat. hold szántó és 142 kat. hold legelőből.
Két majorban 700 kat. hold őszi vetés van. Külön-külön is átvehető élő, holt
felszereléssel, csakis tökéletes bérleti urak vagy részvénytársaság ajánlatát
kérem **folyó hó végéig** címre: **Nagy József intéző, Kótelek,**
Nagybögremajor küldeni. Vasúttalomas Szolnok. 1343

Minden gazda a
Köztelek Olcsó
Könyvtárát olvassa

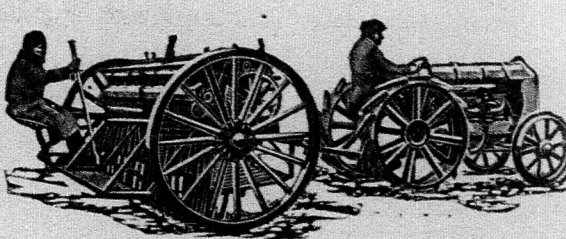
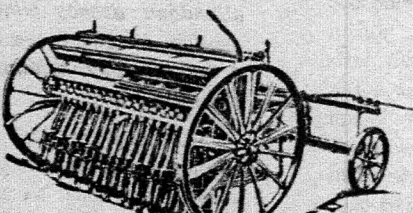
Eladó gazdasági felszerelések
Bérletünk megszűnése folytán eladók:
rugós kultivátorok, **vetőgépek**, rosták, trieurók, fűkaszáló- és arató-
gépek, furó- és vágógépek, tizedes mérlegek, kovács- és műhelyfel-
szerelések, **ókrös igás szekerek** szivóház- és benzínmotor
teljes cséplőgarnitúrák
locomobilok, továbbá **20 HP Fowler** gőzekegarnitúrák stb.
Megtéríthetők Budapesten. Bővebb felvilágosítás
GRÜNWALD TESTVÉREK és SCHIFFER
1304 **cégnél, BUDAPEST, V., RUDOLF-TÉR 6.**
d. e. 9-2-ig nyerhető. — Távbeszélő: T. 266-08. sz.

Angliából importált
szülök utáni **Yorkshire Large White**
tisztavérű **16 tenyészemse, 2 kanna** és
176 ma acával eladó. Leveleket „Első-
fialású 1295” jelgél a kiadóhivatal továbbítja. 1363

Gőzekeberszántást
Tavaszi, őszi szántást, szőlőtelepek, erdő-
sítések, falkolák mély szántását elvállalja
Seifried Hugó,
Budapest, VI., Forgách-utca 10-16.

Nagyobb terméshozam érhető el,
ha a vetőmagot a világszerte ismert
„WILJA”
tisztító- és osztályozógépen készítjük el.
Az összes eddigi gyártmányokkal versenyez,
mert **kis térfogatú, nagy teljesítményű,**
transzportálható és tökéletes
munkát végez.
Ára nagyság szerint 800-tól 2000 P-ig.
Gyártja:
Wilhelm Jäger, Halle a/S.
A gép üzemből megtekinthető
Földes Győző
Mag- és Termény-
kereskedelmi
R.-T.-nél
Budapest, V., Zrínyi utca 14. szám,
ahol megrendelések is felvételnek.
Kizárólagos vezérképviselet 1221
Erdély Lajos
okl. gépész- és elektromérnök
Autó- és traktorakartó,
Budapest, II., Margit-rakpart 53. sz.
Telefon: Teréz 266-51

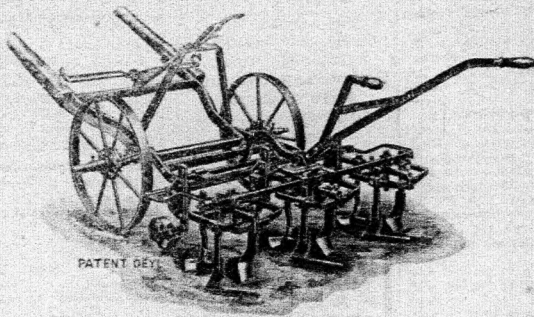
Losonci típusu
„Rekord Drill”
egyszerű sorvetőgépek
„Rekord VIII” kombinált sorvető- és
sorrágyázógépek
Traktorvontatású
32-soros vető- és
sorrágyázógép
Napi teljesítmény 50 magyar hold! Napi bér- és üzemanyagkiadás 35-40 pengő
Magyarországon kizárólagos joggal gyártja és árusítja:
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T., Budapest
Gyár és igazgatóság: VI., Váci-ut 19. szám
Városi mintaraktár: VI., Vilmos császár-ut 65.

1928/22
1928/22
18. SZÁM 38
Mo
eredeti
„Impe
eredet
Angol „Li
géphajtás
1/2-20 lóe
villanya
utolér
Vez
Südfé
okl. g
Budapest, VI.,
Nincs több
ott, ahol a „L U
Azonnal hozasso
Is m
Gyártja és szállít
Budapest, VII.

Modern répaművelőeszközök:

eredeti „Melichár” „Ideal” trágyaszóró repavetőgépei
 „Imperator” sortrágyázó vetőgépei; Mütrágyaszórói
 eredeti „Deyl” gyártmányu répakapálói.

Eredeti amerikai

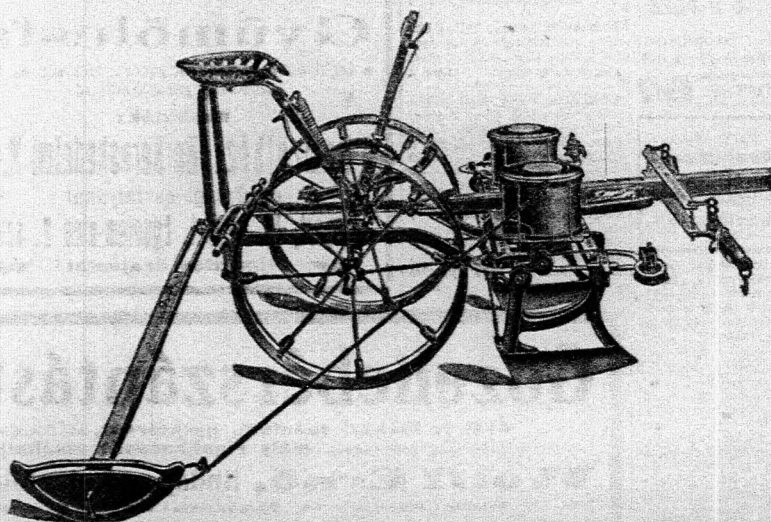
„DEERE” gyártmányu

2-soros tengeri négyzetbeültetők
mütrágyaszóróval is újból kaphatók!!!

Részletes ajánlatot készséggel nyújt:

BÄCHER-MELICHÁR

Budapest, V., Vilmos császár-ut 60. szám

elések

aló- és arató-
és műhelyfel-
szinmotor
urák
turák stb.
elvilágosítás
HIFFER
6.
6-08. sz.

ántást

ótelepek, erdő-
tástát elvállalja
ugó,
utca 10-16.

U

|||

ő- és

0 pengő

pest

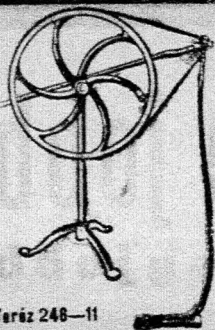
Angol „Lister” kézi- és
géphajtású gyapjunyírók,
1/2-20 lóerős motorok,
villanyagregátumok
utolérhetetlenek!

Vezérképviselőt:

Südfeld Gábor

okl. gépészmérnök

Budapest, V., Szondy-utca II. Telefon: Teréz 246-11

Építők zsebkönyve

248 oldal, sok ábra
és táblázat
Irta: Németh Z.
Ára: 540 pengő
„Patria” R.-T. könyvostá-
lyára, Budapest, IX.,
Üllői-ut 16. sz. (Köztelek)

LEGJOBB TRÁGYA a tőzefekál-komposzt

kapható: Magyar Városok Gazdasági Központja R.-T.
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 40. sz. Telefon: József 398-21

Huszonnyolc éves

üzemvezető vagyok egy nagyobb cégnél, ehhez a cég-
hez belárusulás végett megköszönök 40-60.000 pengő
hozománnyal. Közvetítők kizárásával kimerítő válaszo-
kat „Malom 40-60” jelűre, Leopold Cornél hirdet-
tőjébe, Teréz-kört 3. 1381

Eladó fedezőmenek:

1. BUKSI, percheron 8 éves pejmen, 165 cm. magas, 190 cm.
övméretű, 25 cm. szárméretű.
2. GYURI, percheron 7 éves sötétpejmen, 166 cm. magas,
188 cm. övméretű, 25 cm. szárméretű.
3. FIZSGÓ, Farkos 5 éves pejmen, 162 cm. magas, 182 cm.
övméretű, 24 cm. szárméretű.
A menek és az első kettőnek kiválsan sikerült utódai
megtéríthetők Csobaj Gyula gazdaságában. Csobaj, Szabolcs
megye. Posta, telefon, távirda helyben. Vasúttállomás Tar-
cal. Ugyanitt importált és pedig, befedezettett amerikai
tenyészkanca is eladók. 1380

FEKÁL KOMPOSTTRÁGYA

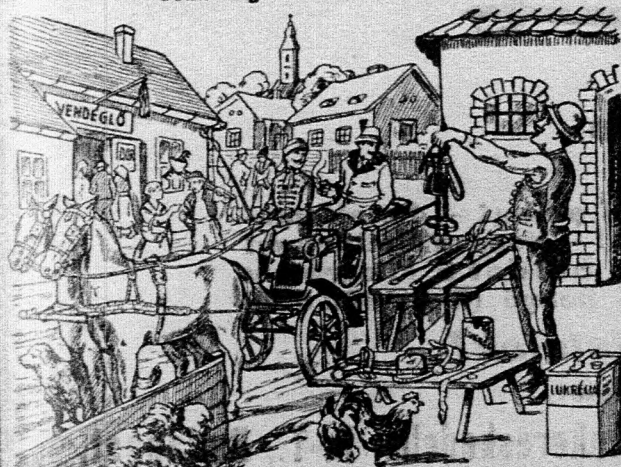
ISMÉT KAPHATÓ. 100%-BAN TELJES TRÁ-
GYA, AZÉRT LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB.
NAGY TERMÉSTÖBBLETET HOZ. GYÁRTJA:
A DEBRECENI TRÁGYAGYÁR RÉS-
VÉNYTÁRSASÁG, DEBRECEN,
SZENT ANNA-UTCA 54. SÜRGÖNYCÍM:
TRÁGYAGYÁR. TELEFON: 6-29. 1382

1000 m. hold prima bérlethez,
12 éves szerződéshez

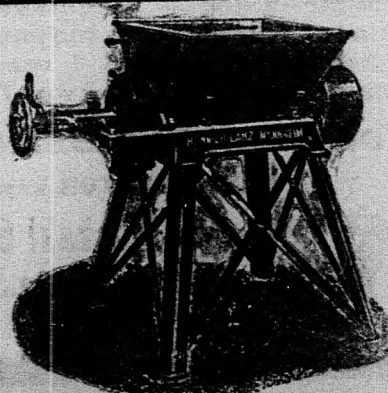
csendes társat keres

szakképzett gazda. Szükséges tőkebehozatal
kb. 50.000 pengő. Ügynökök kizárva, cím a
kiadóhivatalban. 1383

Nincs többé kifakult, repedezett lószerszám
ott, ahol a „LUKRECIA” lószerszámfestő és impregnáló használják
Jobb cégeknél is kapható!

Azonnal hozasson Tekintetes ur „LUKRECIA”-t, milliókat takarít meg
Esős időben nélkülözhetetlen!
Ismerető ingyen és bérmentve 8291
Gyártja és szállítja: Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe,
Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422-19

APRAKTIKUSGAZDA LANZ

CSÖVESTENGERI-és OLAJPOGÁCSA- TÖRŐGÉPET HASZNÁL

HAHN ARTHUR és TÁRSAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12.
Telefonszám: Teréz 101-43, Teréz 101-44, Teréz 124-45

ELADÁS

CLAYTON-SHUTTLEWORTH... féléjő karban lévő hatos csapá...

NÓGRÁDBAN, főváros mellett... 872 hold, 514 hold erdővel...

AUTÓTULAJDONOSOKNAK... nélkülözhetetlen közkönyvek...

ÜTSZÁZ magyar holdas első... rendű birtok eladó, rendezett...

FŐVÁROSNÁL, Dunántúl 335... holdas buza-termő birtok, öt...

NYOLCHOLDAS szőlő gyönyörű... nyaralóval ötszázmillió. Pest...

TORNADÉGVÁNY nitráberl... édes-nemes körülbelül 8000...

ELADÓ egy keveset használt... Heucke gözekekvitátor, leve...

MIG AZ ORVOS MEGÉRKE... ZIE 1 könyv ismeretése a leg...

Takarmányrépa eladó.

Kb. 50 vagon, ab vasút... állomás Eszterháza, (Sopron...

SOYALISZT SOYAPOGACSA HUSLISZT HALLISZT VÉRLISZT... a legmagasabb proteintartalommal.

HUTYRA-MAREK, Állatorvosi belgyógyászat... Nagyobb gazdaságokban nélkülözhetetlen!

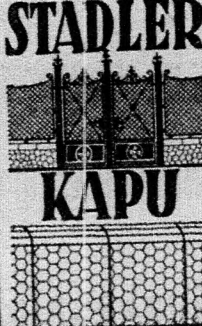
I. Fertőző betegségek 12-40 pengő II. Szervek betegségei 24-80 pengő

Szuperfoszfát-Chilisalétrom-Kálics-Mésznitrogén-Ammoniak... szűkeleglettel ismételt be...

Extr. Szójadara gar. 45/50% protein Spec. halliszt gar. 63/67% protein és zsír

spec. husliszt gar. 80/82% protein, 80-82% pr. és zsirtartalommal

GALAMBTENYÉSZTÉS... szonál üzlet, ha Winkler János...

KERITÉS Gyári irója: Budapest VI., Teréz-körút 43.

VÉTEL Eladni akor valami gazdasági gépet! Forduljon bizalommal

HASZÁLT traktorok, motorok... CSONKOKA vetőgumót keresünk

BÉRLET SÜMEGEN, körülbelül 100 holdas birtokot...

BÉRLET keresek 600-1000 holdra azonnali átvételre.

BÉRLET: Dunántúl háromezer hold legprímabb tizenegy évre

KERESK Dunántúl Pest közelében jól kezelt erdő, legfeljebb tíz százalék szántóval

FEJÉREKEN hatszáz holdas birtokomat tőkeerőnek kiadom

KERESK bércbe földbirtokot 300-500 holdig, közel Pesthez

MOTOROK szivógáz, benzin és nyersolaj minden nagyságban jótállással kaphatók

DIAMANT S. Budapest, V., Váci-ut 14. szám. Telefon: Teréz 108-74.

ÁLLAMILAG ELLENŐRZÖTT szőlőtelepeinken termelt legjobban bevált fajtájú

1 éves szőlőoltvány 16 fillértől, 1 éves hazai gyökeressvessző 5 fillértől

1 éves Ripária Portális gyökeressvessző 4 fillértől feljebb meghatározott árakon

Gyümölcsfa a legolcsóbban, szokványos méretű minőség és tisztaság garantálásával

Drágábbat vehet, de jobbat nem, mint a világhírű, 8 év óta legjobban bevált

Kitünő angol konstrukció! - Legelsőrendű anyag! - Petróleum-vagy benzinüzem! - A legkisebb fogyasztás! - Hosszu élettartam!

SATURNUS Müszaki és Gépkereskedelmi R.-T., Budapest, VI., Teréz-körút 40. Mintaterem: Teréz-körút 62.

1928/22... 1. pengő. Állás...

Díjtalan állasközvetítés!

Az ötéves év óta fennálló Magyar Gazdatisztek és Erdőgazdatisztek...

RETÖLTENDŐ ÁLLÁS

GAZD. ALKALMAZOTTAK ERADALMI nagyobb méhészkezelésre olyan szakképzett méhészek keresetük március...

GAZDARÁGOMBA egy szorgalmas koránklé gazdát keresek. Az állás azonnali elfoglalható.

MAJORGAZDA Április 1-1. beépésre felvételt, ki már nagyobb gazdaságban alkalmazott volt és honoktalajt művelni...

KERTÉSZ, aki konyha-, díszvirág- és gyümölcskertészetben teljes jártassággal bír, azonnali beépítésre kerestetik.

ÁLLÁS KERESŐK

OKL. GAZDÁTSZETEK SEGÉDTISZTI állást keresek mondatlan állásban lévő éves, nő, gazdaságban nevelkedett, erélyes oklevéles gazdatiszttal, szerény fizetés...

SEGÉDTISZTI, akadémiát végezett, 25 éves, jó gyakorlatú magyar, német, román nyelvi tudással keresek. „Szerelem” 57 jellegre a kiadói hivatalba.

23 ÉVES, erélyes, szorgalmas, egyenlő akadémiát oklevéllel külső vagy belső gazdasági GYAKORNOKI állást keresek. „Szerelem” 57 jellegre a kiadói hivatalba.

SEGÉDTISZTI, izraelita, oklevéllel, 4 évi gyakorlatú keresek bármilyen belépéssel. „Szorgalmas 5819” jellegre a kiadói hivatalba.

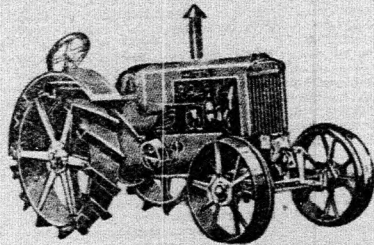
ONLEVELES nőtién intézet, 38 éves, német gazdasági az iródi munkát is végévi gyakorlatú, előzetes szöveggyógyászati állást keresek. „Szerelem” 57 jellegre a kiadói hivatalba.

GYAKORLATI GAZDA, tiszt, földművelésügyi gazdasági, szerződés, gépkezelő oklevéllel, gyakorlatú, bármilyen keresetű. Ajánlatot keres azonnali. „Gyakorlati gazda 5820” jellegre a kiadói hivatalba.

REPÁN hosszú bányászati gyakorlatú állást keresek. „Közvetítő” jellegre a kiadói hivatalba.

A Massey-Harris-féle
WALLIS-TRAKTOR

a legolcsóbban
szánt vet
arat csépel
vontat boronál

mert:
teljesítőképességének csak 26%-át fordítja önsúlyának továbbítására erő kifejtésének legnagyobb része hasznos szántási munkálatokra fordítható

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

KÉRJEN ISMERTETŐT!

NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.

Saját érdekében kérjen tőlünk mintázott ajánlatot vetőmagyaktól

Mielőtt szükségletét beszerzi fehérbárcás **lóhere-** és **lucernamag**, nyulszapuka, hámozott és hámozatlan baltacim, **fehérheremag**, eredeti skót **fűmagvak**, nemesített **vérköles**, **vetőbüköny**, fajtatiszta, kézzel válogatott, zsiszimentes **vetőborsók**, eredeti ószaknemet **Coriander vetőmag** a legolcsóbb nap áron, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Fekete Testvérek Vetőmagnagykereskedése
(Schwartz Testvérek)

Alapítva: 1870. Sürgönyeim: „Gebüder“
Vetőmagtisztítótelep:
Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalom)
Leveleim: Bpest-4., 196. Telefonok: 110-99, 148-07, 240-54

RÉPATERMELŐK figyelmébe!
A hírneves speciális gépgyár **Cservinka János, Prága**, képviselőjében ajánlunk:
automatikus répakapákat,
2-, 3- és többsoros kivitelben, fontos újításokkal a szerkezetben.
BRAUN ÉS ÜRMÉNYI, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 10.
Telefon: Teréz 241-34 1283 Elsőrangú referenciák!

Erős dupla rugók! **Csekély benzinfogyasztás!**

„Gyors, gazdaságos szállítás“

INTERNATIONAL „McCORMICK“
1928-AS LEGUJABB TÍPUSU
1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 4, 5 ÉS 7 1/2 TONNA HASZNOS TEHERBIRÁSU
GYORSTEHERAUTÓK
MEGÉRKEZTEK!!!
Mielőtt teherautót vásárol, saját érdekében tekintse meg telepünket!

DÉNES B. Részvénytársaság
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
TELEFON: L. 909-51, 909-89, 963-42
Leveleim: FIOKBERLŐ 66.

Tartós szerkezet! **Kitűnő anyag!**

K

AZ ORS

OMGE ÉVI

Földművelésügyi miniszter	1000
Mezőgazdasági miniszter	1000
Erőszakosok, bér- lők és uradalom	2000
szén	3000
Részvénytársaságok, szövetke- zetek	1000
Egyéb tagok részére évi leg- nagyobb	1000

TART

Megjegyzés a cukorrépa á-
rjáról. Legyen világosság! (M. E.)
A földművelésügyi miniszter
Tiltakozás a külön agrárbi-
kanitz gróf Budapestén. (C)
Egy vámpolitikai meseről.
A halbiológiai adó.
Két filler útja a bürokraci-
állatkivitelünk tilalma Né-
metországban. (Pörne)
Mezőgazdasági válság és
(Dresdner Időn.)
A szeszjári mosók össze-
(Zaitseck Arthur dr.)
Támpontok a jubirálatho-
kötelező legyen-e a szá-
(Glaser Géza.)
Szempontok a két- és né-
hasonlításánál. (Schrodt)
A daruszigeti mangalicák
Könyvismertetes.
A Magyar Földhitelintéze-
A Szentgöptulajdonosok
bizottságának gyűlése.
Az agrárblokk értékei
Vegyes közlemények.
Tőzsde, kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE

az Országos Mag-
irodalmi és tan-
folyó évi március hó-
tart

Tárgy:
1. A gazdasági akad-
tettel a gyakorlati
2. A „Mezőgazdaság”
3. Folyó ügyek.
Budapest, 1928. f.

Arjegyzék ingyen
és bérmentve!

**Magyar
Gazdasági
magva**